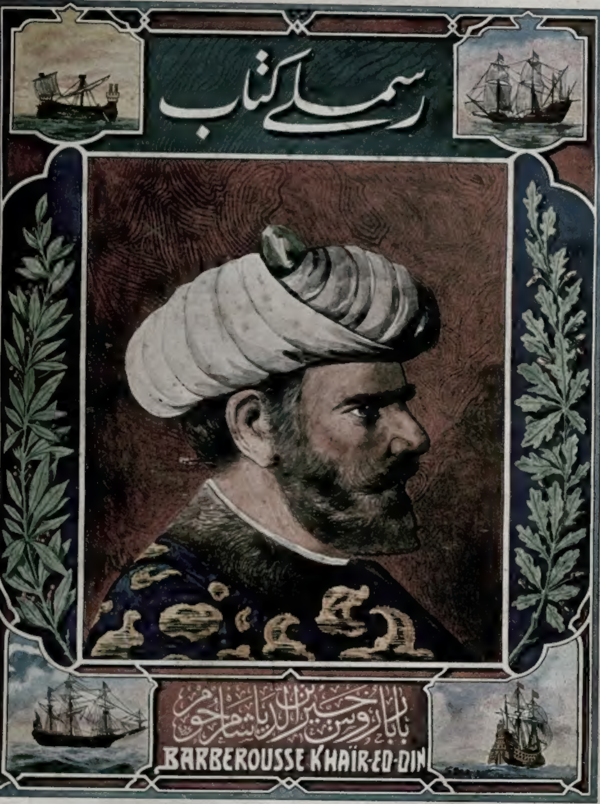

Prix 5 Piastres — Août 1910 — No. 23

بیكر تجارتخانه‌سی

۷۰ — بك اوغلی — ۷۰

عسكره مخصوص اشیا

قابل نقل عسكری قاریولالر ـ حربیه نظارتی طرفندن مظهر قبول اولمش که ترلر و چامورلقلر ـ حربیه نظارتی طرفندن قبول ایدیلان موده‌لده یارگیر لوازماتی ـ بوكله‌بیلیر ماصه‌لر و صندالیه‌لر ـ هر نوع جیب لوازمی وماطره‌لر ـ عسكری پله‌رینلر ـ حاوی اولدیغی صیجاق و یا صغوق مایعك صیجاقلق و یا صغوقلغنی ۴۸ ساعتدن زیاده مدت تبدلات هواییه‌دن محافظه ایدن صوك سیستم (شه‌رموز) شیشه‌لری ـ هر قطعه‌ده متین والبزلر و پول چانطه‌لری ـ عسكری قاشلر ـ عسكری اونیفورمه‌لر اعمالنده حائز اختصاص بر ترزی جلب ایدلمشدر ـ بری و بحری ضابطان ایچون الك منتخب نوعندن جلب ایدلمش (روس Ross) دوربینلری ـ انكلیز بحریه‌سی طرفندن مظهر قبول اولان بحریه اونیفورمه‌لرینه مخصوص ماوی قاشدن كلی مقدارده ورود ایتمشدر .

حجرهٔ اشتغال اتخاذینه مخصوص اشیای منتخبه (آمریقه‌ن) یازی ماصه‌لری ، یازیخانه قنابه‌لری (آمریقه‌ن) یازیخانه لامبه‌لری ، اجناس مختلفه‌دن پرده‌لر ، كچه‌لر ، خالیلر و سائره بولنور .

Maison Baker

رسملی کتاب قارئ و قارئەلرینە

تسهیلات فوق‌العادە

آیدە اون غروشە !

تقسیط ایلە فروخت ایدیلەجك اکرامیەلی ٥٠٠ قوللکسیون

ادارەخانەمز محترم قارئلرە بر خدمت مخصوصەدە بولنق و شمدی‌یە قدر مجموعەمزی تدارك ایدەمیەن ذوات کرامە تسهیلات کوسترمك فکریلە کرك تام قوللکسیونمزی و کرك قارئین محترمەمزك قوللکسیونلرینی اکمال ایدەجك اولان نقصان نسخەلری مقسطاً آیدە اون غروش کبی حقیقةً جزئی بر مبلغ تأدیەسنە مقابل تقدیم ایتمکی تحت قرارە آلمشدر .

بو تسهیلاتی عرض ایدەبیلمك ایچون موجودی قالمیان بعض نقصان نومرولرمزی ایکنجی دفعە اولەرق طبع ایتمك صورتیلە انجق بشیوز قدر تام قوللکسیون ترتیب و احضار ایدەبیلدك ؛ مظهر اولدیغی رغبت فوق‌العادەدن ناشی بو قوللکسیونلرمزك پك آز بر مدت ظرفندە تماماً صرفی قویاً مأمول بولندیغندن قوللکسیون تدارکنی آرزو ایدن ذوات کرامك استعجال ایتملرینی خالصانە توصیە ایدرز. چونکە بو بشیوز طاقم الدن چیقدقدن صکرە موجودی کاملاً صرف ایدلمش اولەجق بعض نقصان نومرولرمزك ایکنجی و اوچنجی طبعلرینی بکلەمك مجبوریتندە قالەجقلردر.

بو معاملات ایچون آیروجە

٤٥٠٠ غروشلق

مکافات ترتیب اولنمشدر .

قوللکسیون آلەجق ذوات کرام بو مکافاتلردن مستفید اولەجقلری کبی بك اوغلندە کائن فبوس فوطوغرافخانەسندە مجاناً بر رسم چکدیرەبیلەجکلردر. شرائطی اوکرنمك ایستیان ذوات کرام بر قارت پوستال ایلە آدرەسلرینی اشعار ایدرلرسە شرائط ورقەسی درحال تقدیم ایدیلور.

ولایانده بولنان طالبلر ٢٢ نومرولی نسخه‌مزده مفصلا اعلان قلندیغی وجهله ٢٤ نومرولی نسخه‌مزدن اعتباراً مجموعه‌مزك برسنه‌لكنه آبونه اوله‌جقلر و آبونه بدلی اولان ٦٠ غروشله برابر ایلك تقسیط اوله‌رق ١٠، پوسته اجرتی اوله‌رق ٦ غروش كه جمعاً ٧٦ غروش كوندردكاری تقدیرده شرائط معلومه دائره‌سنده رسملی كتابك اوچ جلدینی تدارك ایده‌بیله‌جكلردر . هر آی و یا ایكی، اوچ آیده بر كوندریله‌جك تقسیطلرك پوسته اجرتلری طالبلره عائد اوله‌جقدر .

بتون دوستلركز، بو فوق العاده فرصتدن استفاده ایده‌بیلمك ایچون تشویق و ترغیب ایدیلمكه محتاجدرلر .

فبوس فطوغرافخانه‌سی

مكملیت — نفاست — اهونیت

PHOTOGRAPHIE PHÉBUS

رسملی كتابك آبونه شرائطی

ایالات ممتازه و ممالك اجنبیه ایچون

فئات :		غروش	فرانق	شیلین	پنی	روبله	قاپیك
اداره‌دن آلنمق شرطیله	آلتی آیلغی	٢٥	.	.	.	.	.
درسعادت وولایات ایچون پوسته‌اجرتیله برابر	» »	٣٠	٨	٦	٤	٣	٤
اداره‌دن آلنمق شرطیله	سنه‌لكی	٥٠	.	.	.	.	.
درسعادت وولایات ایچون پوسته اجرتیله برابر	»	٦٠	١٥	١١	١٠ ١/٢	٥	٧٠
اداره‌دن آلنمق شرطیله	ایكی سنه‌لكی	٩٥	.	.	.	.	.
درسعادت وولایات ایچون پوسته اجرتیله برابر	» »	١٠٨	٣٠	٢٣	٩	١١	٤٠

آبونه بدلاتی بروجه پشین اخذ اولنور

شرقڭ اڭ بيوك البسه مغازه‌سی

تيرينغ غلطه

غلطه‌ده تيرينغ مغازه‌سی غايت شيق و صوڭ مودا ملبوسات جلب ايتمش اولديغنی محترم مشتريلرينه عرض ايتمكله شرفياب اوليور. اشبو ملبوسات اوروپانڭ اڭ معتبر فابريقه‌لرينڭ اڭ صوڭ ابداعاتندن امين و موشكاف بر نظر انتخاب ايله سچيلوب آيرلمشدر .

مغازه‌يی بر كره زيارت ايده‌رك تشهير ايديلان امتعهٔ نفيسه‌يه بر دفعه‌جق عطف نظر و معاينه ايده‌جك مشترين كرامڭ تيرينغ تجارتخانه‌سنده مالڭ عين زمانده هم جنس هم ظرافت و همده اهونيت كبی اوچ خاصهٔ مهمه‌يی جامع اولديغنی درحال تقدير بيوره‌جقلری شبهه‌سزدر .

جلد : ٤ — اغستوس ١٣٢٦ — نومرو : ٢٣

مؤسس و مدیری :
عبیدالله اسعد

ادارەخانەسی : باب عالی جادەسندە
٣٨ نومرولی دائرۀ مخصوصەدر .

امور اداره ایچون مدیره
امور تحریریه ایچون سرمحرره
مراجعت اولنور .

درج ایدلمیان اوراق اعاده اولنماز

سرمحرری :
م . رؤف

Directeur-Propriétaire
Ubeïdoullah Essad

Bureau : Rue de
la Sublime Porte №38
Constantinople

Prix: 5 Piastres

رسملی کتاب

Ressimli Kitab

هر آی نشر اولنور ادبی ، سیاسی ، فنی ، فلسفی ، اجتماعی مجموعۀ مصورەدر

ادیب کمالاتپرور علی اکرم بك افندی حضرتلری

مشارالیه ناموق کمال بك مرحومك نجل نجیبیدر

L'Illustre Poète Ali Ekrem Bey, fils du grand patriote Kémal Bey.

مصاحبهٔ ادبیه

ادبیات «خیال» ه علویت ونجابت ویررکن «حقیقت» ه ده حرمت واطاعت ایتمك حسنی، ملکه‌سنی بخش ایدرسه مسعود وزنده‌در.. یکرمنجی عصر قارئی، اوقودیغی براثر ادبیده خیالنك تمیز ویوکسك برافقه، برغایه‌یه دوغرو او مهیج پرواز شاهانه‌سنی حس ایدرکن.. عین زمانده‌ده بر حقیقتك، بر فلسفه‌نك مهابت وشعریت مواجهه‌سیله دماغنك لرزشدار ذوق وهیجان اولماسنی ایستر.. بو آرزو، قارئین ادبیه‌نك الك مشروع بر حقیدر. فی‌الحقیقه قان وجودده ناصیل دوران ایدییورسه افکار وحسیاتده بر اثر ادبیده اویله جولان ایلمه‌لیدر. یوکسك، آتشین فکرلردن عاری براثر ادبی فقرالدم ایله معلول دیمکدر. معلم شهیر «لانسون» ك دیدیکی کبی علاج فکرده‌در.. اونی تربیه وتوسیع ایتمه‌لی، تعمیق وانفساده آلیشدیرمالی، اوکا استیاد تفکری ویرمه‌لیدر. نه‌وقت که دماغ اونی دوشونور، اونی ضبط ایدر، حادث ومحیطاته اونی نفوذ وحلول ایلر نه‌وقت که قلب اونی حس ایدر، نجابتله، صمیمیتله، آتشله زندکیله حس ایدر.. قابل دکیل فنا یازیلماز...

یازی یازارکن یالکز کندیسی دوشونمکدن، یالکز کندی ذوق وشهرتنی تأمیندن باشقه بر غایه بسله‌مه‌ین وبوخصوصده هردرلو حقائق وقدسیاتی پایمال ایدن خلقهٔ عادی دماغلرك غلطات حسیه وفکریه‌لرینی بر نظر تزییف واستحقارهبیله لایق کورمه‌یه‌رك باشنی چه‌ویرن قارئلر بر مملکتده نه‌قدر چوق اولورسه او مملکتك ـ بوتون وسعت وشمول معناسیله ـ تربیهٔ فکریه واخلاقیه‌سی اودرجه یوکسك برسویه‌ده بولونور. ذاتاً، نه‌قدر کیج اولورسه اولسون، هر یرده بر کون «حقیقت» مطلقا غالب کله‌جکندن اونی اثرلرك یاشاماسنه مقابل قناللرینك پایدار اولماسی شیمه‌ی یه‌قدر همان هیچ کورولمه‌مشدر. «زمان» الك موشکاف، الك بی طرف بر ممیز قدرت تمییزیه‌سیله هر اثره لایق اولدیغی نومرویی ویرمشدر، ویره‌جکدر.

زمانك شو خصلت ممتازه‌سی، حقیقتك شو غلبهٔ نجیبه‌سی فکرمجه بشریت ایچین بویوك بر نشانهٔ افتخاردر. دیمك که، نه اولورسه اولسون، بعضاً نه‌قدر عادیلکلرله، ملوث انتریقه‌لرله، جنایتلرله لکه‌دار بولونورسه بولونسون، ینه انسانلرده ایلکه، کوزللکه، عدالته، حقیقته دوغرو طبیعی بر میلان وار.. اکر بو، بویله

اولماسه‌یدی.. اکر انسانلرك عمق هویتلرنده ایپلك حسلرینی ایقاظ وترنم ایدن مجهول واثیری بر قوت، بر شعر قوت بولونماسه‌یدی عصرلردن بری «انسانیت» ایچین بوقدر خونریز مجادله‌لر، مصادمه‌لر اولماز.. اوقدر مظلم وخشین جهالت وتعصب بولوطلری آراسندن انقلاب کونشلری پارلاماز، «حقیقت» تخت استقلال وعظمتنده، مسعود و پر ظفر، آفاق انسانیته نورلر صاچمازدی!..

شو علوی منظره، بنم بعض دقیقه‌لرده قلبمده شدید بر غیظ ونفرت حس ایله‌دیکم انسانلر حقنده نیکبین اولمقلغم واونلری سومکلکم ایچین کفایت ایدیور.. مادام که هر یرده.. کرك سیاسیاتده، کرك اجتماعیات و ادبیاتده حقیقت بر کون هر دورلو مفسدتلره، انتریقه‌لره، یالانلره ریاکارلقلره، یاخود برر کلمه ایله سویلیه‌یم. مشروعیت، غیر مشروعیته ـ صانکه آهنك عمومیٔ طبیعتك اك علوی وقدسی بر قانونی حکمنی اجرا ایدییورمش کبی ـ غلبه چالییور.. مادامکه ایی انسانلر فنا انسانلره.. کوزل اثرلر چیرکین اثرلره ترجیح ایدلمکده. اوته کیلر حرمت ومحبت، بریکیلر ایسه لعنت ونفرت کورمکده خصوصیله صوك عصرلر برر مؤثر فضیلتکار اولویور؛ او حالده.. اوت او حالده «انسانیت»ه قارشی بلکده بدبین اولمامق لازم کلیور. بالکز شو قدر وار که بو عدم بدبینی، بالطبع تأمین مقصده کفایت ایده‌جك بر قوت وماهیتی حائز اولاماز. ارنی. محیطی. تربیوی بر چوق تأثیرلر له انسانیتی کمیرمکه چالیشان عناصر مضره‌یی ابراث خسار ایده...‌جك بر حاله صوقمق. و یا هیچ اولمازسه ساحهٔ خساری تحدیده چالیشمق ایجاب ایدر. بو؛ سیاسی، ادبی، فنی انسانلرك اك مقدس، اك علوی ولاهوتی بر وظیفه‌سیدر، یاخود، بر وظیفه‌سی اولمالیدر..

فکرمجه حیاتك هر دورلو صفحاتنده طبیعتك یوقاریکی سطرلرده عرض ایدیلن

رفیقمز [شورای امت] غزته‌سی صاحب امتیازی وطنپرور محترم دوقتور بهاءالدین شاکر بك
Le Docteur Behaeddin Chakir Bey, directeur de notre confrère le Chouraï-Umméth.

قانون ازلی و ابدیسنی ، یعنی « حقیقت » ك ار کچ بهمه‌حال تغلب و تحکم ایده‌جکنی دوشونه‌ینلر ، دوشونمه‌ینلر یا احتراص منفعت و اشتهار ایله کوزلری بولانمش زواللیلر ، یاخود ده حمیرات دماغیه‌لرینه دارالجنون مقروبلری نفوذ ایده بیلمش بودالالردر ..

یقلمق ایسته‌نیان — چونکه حقیقت یقلماز — حقیقتك انقاض مخیلی اوستنه قورولاجق کاشانهٔ اشتهارك بر بلوط ، بر سراب ، بر دومان اولدیغنی بیلمه‌یدر .

انسان ، خصوصیله ادبی بر انسان هیچ بر صورتله حقیقت و نجابتدن آیریلمامیه

یکیلرده فرانسه‌یه عزیمت واخیراً عودت ایدن عثمانلی سیاحلرینك پارسده بولونیا اورمانده چکیلان رسملری
Au Bois de Boulogne — Les voyageurs ottomans en France.

یکرمنجی عصر قارئلری ناصیل بر اثر ادبیده کوزللکله، صنعتله برابر برروح، برفلسفه، خصوصیله بر «حقیقت» آریورسه .. یکرمنجی عصر محررلری ده کرك حیات خصوصیه‌لرنده ، کرك حیات تحریریه‌لرنده « حقیقت » ه حرمت ورعایت اتمه‌لی ، بیقیلان ، دها طوغروسی

چالیشمالیدر . غرور اساساً پك چیرکین برشیدر فقط نجیب برقلبه ، کوزل وعلوی برروحه مالك برانسان مغرور بر دماغه صاحب ایسه بو غرور چیرکینلکنی پك کوستره‌مز .. دیمك که نجابت ، ایی قابلیلك غروری بیله چیرکین کوسترمه‌یه‌جك برقدرت ساحرانه‌یی حائزدر ...

خودبین ، مغرور ، غایهٔ املی غیرمشروع یوللرله شهرت و مظهریت دیلنمکه معطوف بر انسان هانکی حیاتده موفق اولمشدرکه حیات ادبیه وفکریه‌ده اولاجق ؟ . . آرتیق تسلیم ایتملی که بویله غیر مشروع امللری ، شهرتلری هنوز جنین حالنده ایکن محو ومضمحل

بیلیور .. وبو ، آزجوق ، بر ترقئ اجتماعی ، بر تعالئ فکری‌در .. اونلك ایچین ، اولدیغندن فضله وباشقه کورونمکه چالیشمق ، مؤبداً عقامته محکوم بر بیلانله ازدواج ایتمك دیمکدر ...

« امت » غزته‌سنك اون تموز نسخهٔ فوق العاده‌سنده ، اکثر افکار و مطالعاتنه

۱۰ تموز شنلکلرندن ـ حیدر پاشا اوکنده اجرا اولنان بحری رسم کچیدده بر منظره

Fêtes du 10 juillet - Une vue de la revue navale devant Haydar-Pacha.

ایدن بر قابلیت فیضکار بزم محیطمز ده‌ده‌دوغمشدر .. دوحی ، ایکی سنه‌لك بر حیات انقباعك نورلریله تیتره‌ین ملت ، خصوصیله شباب بکده اسکیسی کبی دکیلدر .. حیات سیاسیه وادبیه‌ده اوینانمق ایسته‌نن ساخته قومه‌دیلرك بوتون اسباب وسرائرینه مسعود بر نفوذ نظرله حول ایده .

اشتراك ایتدیکم ، « حق بهیج » امضاسی اوستنده وه افلاس معنوی » عنوانی آلتنده ، ادبی واجتماعی بر مقاله‌ده : « .... سقط بر مانیوه‌لا ایله یوکسکدن طاش آتوب او طاشلرك ینه کندی باشمزه ایندیکنی فرق ایتمه‌یه‌جك قدر عمای جاهلانه کوستردیکمز حالده بونی

هیچ کیمسه بزه بوتون چیلاقلغی، بتون حقیقتیله کوستزمه‌دیکی ایچین کیمسه‌نك فرقده اولمادیغنه، اولامیه‌جغنه قانع اولویورز....» دیور. بن‌ده حتی بهیچ بکه دیرمکه بو؛ اوقدر بارز، اوقدر بدیهی و آشکار بر حقیقت‌که اونی کوسترمکه، شریحه چالیشمق پك فضله، پك بی لزوم بر حرکت اولور... حتی بلکه‌ده اوحقیقته آر حرمتسزلك ایلمش اولور !...

۱۰ تموز شنلکلرندن — دونما لیمانه کیردکن ..
Fêtes du 10 juillet -- Entrée de la Flotte au port.

«حقیقت» ه مریض ایتمکه، محق شهرتلری بیقمغه یلتنمکله «بلکه شهرت قازانه بیلرم» پرنسیپنی تعقیب ایدنلره جسواب ویرمك. کندیرینت آرزو ایتدکلری «رقلام» ه وسیله اولامی جهتیله هیچده موافق دکیلدر..

✿

حسن سعد بکك خیراً انتشار ایدن «لانهٔ ملال» عنوانی مجموعهٔ اشعاردن بحث ایتمه‌مك‌ده موفق دکیلدر.

«لانهٔ ملال» ده معظم خیاللر، مهیب و هیجان انکیز تصویرلر، اجتماعی وفلسفی منالر همان یوق کبی‌در. او، نزیه وصمیمی، رقیق واصیل حسلر وکدرلرله پیرایه‌دار نفیس، حساس بر مجموعهٔ اشعاردر..

ساده، سرآزاد، کلفت وتصنعدن، حتی بر درجه‌یه قدر، قیودات صنعتدن بیله وارسته میق مبنی شعرلرك هپسی «حسلی قوشلر» کبی هردم آسمان ملاله دوغرو مهیای پرواز... بو «مه‌لانقولیك» مجموعهٔ اشعارده دوغرویی سویله‌مکدن نیچین چکینمه‌لی ــ پك سونوك، پك رنکسز، پك بی نصیب حیات وصنعت شعرلر اولدیغی کبی جداً نفیس، ایی حس ایدیله‌رك یازلمش بدیعه‌لرده واردر. هله، سز ایده‌مه‌دیکم ایچین اولا سویلیه‌جکم، «زهرلی چیچك» برائر انفسدر؛ کوچك بر «شه دوور» Chef-d'œuvres در.

اون تموز شنلکلرندن . ذات حضرت پادشاهی‌نڭ حامل ارطغرل واپور همایونی اوکندن سفائن حربیه‌مزڭ مروری و صراکب عزیه ایله رسم مروری تماشا ایدن متفرجین

Fêtes du 10 juillet - Défilé de la flotte Ottomane devant le yacht Impérial Ertoghroul.

حسین سعاد بکڭ هیچ شبهه یوق ، اڭ زیاده اینجه حسلری، کدرلری ، فاجعه‌لری تصویرده موفق اولویور .. بو واديده یازدیغی شعرلرڭ قسم اعظمی کوزلدر .. مزارلقده ، بك ابا ، رسمکه قارشی . اوکی آناه صاحه‌سنه ، اعتراف ،

کوز یاشلری ، ایل شتا ، قوشلر وشابقه‌لر مجموعه‌مڭ اڭ قیمتدار شعرلریدر .. هله « قوشلر و شابقه‌لر » « زهرلی چیچك » دن صوکره اڭ زیاده بکندیکم بر شعردر . بك اصیل بر موضوعه مالك اولان بو شعرده مقصدی

بحق، تأمینه خادم اوبله کوزل ، اوبله معنویتی ، اوبله مونس وروحنواز کلهلر . . قفیه‌رده سامعه‌یی اطمین وذوقیات ایله‌ین اوبله اطیف وزمین ، اوبله صانکه روح رقیق شعری

ایدیورکه تا کهن دماغی سحیر ایلیور . بن موضوع حقنده دشمه ایضاحات ویرمه‌یه جکم ، یالکز بو کوزل شعرك بعض پارچه‌لرینی نقل ایتمکله اکتفا ایده‌جکم :

۱۰ تموز شنلکارندن - ساقزده اتحاد قلوبی اوکنده اجرا اولنان مراسم مخصوصه
اشبو رسم فوطوغراف مسابقه‌سنده برنجیلکی قزانمشدر.
Fêtes du 10 Juillet - Devant le "Club Ittihad" à Chios
فوطو : سالم بك
Photo: Salim Bey

رنجیده ایتمکدن محترز بر آهنك وارکه دوقله‌، لذتله ، پرستشله اوقومامق غیرقابل... معمافیه بم بوشعری جوق سومکلکمه سبب یالکز شکل ممتازی ، طرز ظریف افاده‌سی دکیلدر. بلکه بو شعرك روحندن ترشح ایدن معنای رقت واصالت ، فکر انسانیتدر . . سراپا « حس » اولان بو شعر اوبله کوزل ، اوبله شفیق ، اوبله انسانی بر « فکر » له تتوج

بوقدر قیریق قاناده چیچك حسی . لرزه‌سی
قوندوره‌مه زلف نازکه بر قوش جنازه‌سی

سوسدی . کیبی ، نه‌وارسه : بوزوك . ایکسه . کل . . طاقین
حقك سنك بو انجیلرك ، ای کوزل قادین

لکن چیقار او قوشلی ، بوبوك ، سوسلی شابقه‌کی
اوستنده بر بیغین بوواتك قالماسین قانی

سوك ، آت او نعش شابقه‌لرك قبره دونمه‌سین
زینتسه قصدك ، ایشته چیچك ، لانه سونمه‌سین

ترك ایت زوالی قوشلری دالسین سرودینه
طاق تازه تازه کللری کلکون وجودیکه

مع مافیه عین زمانده ـ بیلمه‌من ناصیل اولویور ـ ادبیات جدیده‌نك بوتزیه وحساس شاعری « دست مرك هول افکن » کبی رقیق برشعرك روح ظرافت وصمیمیتی جداً رنجیده ایده‌بیله‌جك خشین ، قابا ، اسکی ترکیبلرده قوللانیور . . فقط بونلر او قدر آزکه پکده نظر دقتی جلب ایده‌میور. یالکز «تقریر ملال» سلسله‌سنك یدنجیسنده قلب شاعر، خسته بر ایستریدیه‌یه بکزه‌تیلیورکه شو تشبیهده‌کی عدم نزاهت وملایمت یکدن دماغ قارئی متأثر ایدیور..

سعاد بکك بو لیریك شعرلرندن باشقه بشر، ترانۀ حریت . دوناتما اعانه‌سی عنوانلی بحق تصویر واحساسی فکرت کبی متفکر شاعرلرك قلملریله قابل اولابیلن جدی شعرلرده‌واردر. « بشر » شکل اعتباریله پك فنا دکیل . . فقط احتوا ایتدیکی « فکر » اعتباریله‌ده ـ باقیکز ، تماماً دییورم ـ لکن قسماً هیچ ده موافق حقیقت دکیل... انسانلر حقنده بوقدر بدبین اولمامالی .. واقعا صحنۀ تاریخده، صحنۀ حیاتده پك ملوث، پك آلچق ، پك ایکرنج انسانلره چوق تصادف ایدیلمشدر وایدیلمکده‌در . فقط عین زمانده شونی‌ده اعتراف ایتمه‌لیدرکه نوره، ضیایه قاووشمق ایچین بوقدر انقلابلر یاپان بشریت بویوك وجدانلره، علوی، بی‌نصیب ذرۀ ریا دماغلره، ایی وفدا کارقلبلره ده‌مالك اولمشدر، مالکدر.. بوتون بونلری، بوتون بوایلکلری، ایی انسانلری اونوتمق هیچ‌ده موافق معدلت دکیلدر..

« ترانۀ حریت » ، بلکه آلدانیورم ، بکا عادی بر منظومه کبی کلدی.. «دوناتما اعانه‌سی» شعرینه کلنجه : شاعر بونده شایان دقت بر صورتده موفق اولمش، بوشعریله قلبلرده‌وطن ایچین، دوناتما ایچین اك بویوك فدا کارلقلره‌اك مفید هیجانلر اویاندیرا بیلمشدر. بوشعرده بر جلادت حس وفکر، برجلادت‌صنعت‌واردر.

انسان شو شاعرانه منظومه‌یی اوقورکن بوتزیه ، بواینجه شاعرك بویله وطنپرور ، جلادتکار شعرلرده ده موفق اولابیله‌جك امیدینی بسلیور ؛ وبوامید ایله ممنون ومتسلی اولویور.. چونکه صمیمیتله، بوتون بر نجابت روح ایله اعتراف ایتملی‌درکه سوکیلی‌وطنمزك، ایچنده بولوندیغمز دورۀ انتباه وانقلابك بویله شعرلره شدید بر احتیاجی واردر!...

١٢ آغستوس ـ ١٣٢٦

شورای دولت تنظیمات دائره‌سی رئیس کالات انیسی سعید
بك ... تلری ارسل کتاب حقنده‌کی توجهلرینه
دلالت ایدن آتیده‌کی مقاله‌یی لطفاً کوندرمشلردر مع التشکر
درج ایدیورز :

ایلك کوردیکم کتاب

بی دوات اکر مسجد آدینه ... زد
یاطاق فرود آید ویا قبله کج آید

مدلولی اوروه بد بختی کوچك یاشمدنبری حقمده دائمی انواع سختی اولدیغی کبی نهایت استبدادك صوك صدمه‌لرینه هدف ایلدیکندن یمنده طقوز سنه قلعه بند ظلم و بیداد و اعلان مشروطیتله ازاد اولدیغم هرکسجه معلومدر .

پنجهٔ قهر استبدادده چکدیکم عذاب واضطراب بی حد وحساب اولوب آنجق تأثیر معنویجه طقوز سنه هیچ برکتاب اوقو- مقلغمه رخصت ویرلمامسی عذابلرك الك شدیدی عد اولنسه بجادر .

نقبل تقبل جوابر ... آلیشان قولاقلرم مثلا اردو مشیرینك والی وکالتی اثناسنده هر نه طلب ایدر ایسه‌م (اوله‌ماز)

سائزه مأمور بافره غانبوطی ـ اون عوز شنلکلرنده ..
Le gunboat «Bafra» à Chios pendant les fêtes du 10 juillet.

توفیق بك افندی والمکلری هنگامنده حیاتمی محافظه ایتمك درجه‌سنده تسهیلات انسانیتپرورانه ابراز بیوردقلری حالده کتاب ممنوعیتنی رفعه بردرلو موفق اوله‌مدیلر .

جوابه اوغراسندن دوچار اولدیغم یأس واضطراب کتاب وقومق رخصتی استدعاسنده بولندقلمه مقابل (هله کتابی بتون ذهنندن چیقارسون کتاب هیچ بر وقتده

حقوق عثمانیه‌یی جسورانه و فداکارانه بر صورتده مدافعه ایتمش اولان کرید مجلس عمومیسی اعضای مسلمه‌سی قرداشلرمز

Les membres musulmans de l'Assemblée nationale de Crete, les quels ont vaillamment soutenu les droits de la Turquie.

تحویز اولنه‌مز) جواسده كی تأثیر اینجه قبل قیاس اولنه‌مه‌یجی كی او جوانه هیچ آلیشه‌مدی .

جواب یأس كتانه‌دائر اولیجه قولاقلرمه وصولیله برابر كوزلرمدن سر شك حسرت آقتمق ممكن اولمیوب حسرت كتاب حسرت دسوز اولاد وعیانه عائده ایدرك نی چوق حسته ایتدی .

چاره‌سی کلزار مقصودك طریق صبردر
سمت سعد آباد طوغریدر ده اویدن

کی ابیات خاطر کلدر اولدیجه ... ایته
بدل تبسم مأیوسانه‌ی دعوت ... ایدی .

حقك عنایتی و حمیت ... و صلتك همتیله اعلان
مشروطیت اولنمسی ... تکرار تجسس
چیقدم .

ذاتاً موسی الیه قونسلوس طهرانده اتاشه
مدیر بولنان مخدومم ایله مخابره ایتمش و مخدومم
طرفندن ارسال اولنان اقچه‌لرك بكا ایصالی
ضمننده پك چوق تدابیر اتخاذ ایتمشده شاید
ایش حكومتجه استخبار اولنور ایسه عبدالحمیدك
بنی اتلاف ایتدیرمك درجه‌سنده تدابیره توسلی
ملحوظ اولدیغندن مع التأسف اقچه‌لری

حكومت مشروطه‌مزك موفقیاتندن : ایكده ایستینك قریه‌سنده متصرف لوا اسماعیل حقی بك افندی
سلاح طوپلاركن — آیاقده و اسلحه‌نك آره‌سنده دوران اسماعیل حقی بكدر

Un succès du Gouvernement Constitutionnel . Ismaïl Hakki Bey, Mutéssarif d'Ipek surveillant la reddition des armes au village d'Istinek . Ismaïl Hakki Bey est debout au milieu des armes déposées.

خارج قلعه‌یه چیقنجه استقباله الك اول
شتاب ایدن ذات سعادتمك انكلیز قونسلوسی اولدی.

دولت متبوعه‌سنك دولت عثمانیه‌یه اولان
میل و محبتی درجه‌سنده بو ذاتك تركلره محبتی
آشكار ایدی .

طهرانه اعاده مجبوریتنده بولنمش ایمش .

راحت و حضورم و اندفاع غمومم ایچون
هردرلو اكرامانده بولندیغی كبی :

Aucun remède ne guérit mieux les maladies du coeur, les excés d'une mél-

ancolie sombre et découragée, que la lecture دیوب الیمه بر كتاب ویردی .

زیاده‌سیله ممنون ومتشكر اولوب كندیسنه حسیات متدارانه‌می عرضدن صكره كتابه عطف نظر ایتدم .

Je sais tout

عنوانلی برمجموعهٔ نفیسه اولدیغنی اكلیوب طاتلی طاتلی مطالعه‌یه طالدم .

شدت حرارت واثنای راهده چكیلن انواع مشقت سببیله پك خسته اولدیغمه مبنی استانبوله عودتمده كتاب اوقومغه مجالم یوق ایدی .

صحت كسب ایتمكه باشلادیغم اثناده كوچك مخدومم اسعد یانقده مطالعه ایدرسكز دیه‌یانمه بركتاب براقوب كیتدی .

ضعف ایله كتاب مطالعه‌سنه كیرشمك

ـنك قریه‌سنده ایپك متصرفی سلاح طوپلاركن ...

Le Mutessarif d'Ipek surveillant la reddition des armes au village d'Istinek.

سایهٔ اقدام ارباب اهتمامده استحصال اولنان حریتمزك دیروری عد اولنه‌جق برزمانده نشر اولنمش اولدیغنه بناءً مجموعه‌ده ذات معالیسمات حضرت پادشاهی ایله‌ولی‌عهد سلطنت حضرتلرینك رسم عالیلری دخی پك كوزل مطبوع اوله‌رق موجود ایدی .

ایسته‌یوب كتابه سطحی نظر انداز اوله‌رق (رسملی كتاب) اولدیغنی وفرانسزلرك (Je sais tout)ـی مقامنده چیقدیغنی كورنجه حیرتده قالدم . طفولیتمزده‌لك محرومیتدن صكره ایلك كوردیكم كتاب (Je sais tout) اولدیغی كبی وطنمده دخی ایلك كوردیكم كتابك

قوصوه صرب قول اردوسنه منسوب بر مفرزهٔ عسكريه ايپكده دچان مناستری اوكندن كچركن

Un détachement du corps d'armée de Kossowo défilant devant le monastère de Détchan à Ipek.

3 — ٣ 2 — ٢ 1 — ١

محمود شوكت پاشا حضرتلرينك ارناوودلقده وقوع بولان سياحتلرنده

١ — محمود شوكت پاشا ٢ — قوصوه والیسی مظهر بك ٣ — ايپك متصرفی حقی بك

Voyage de Mahmoud Chévket Pacha en Albanie: 1 — Mahmoud Chevket Pacha 2 — Mazhar Bey, Vali de Kossovo 3 — Hakki Bey, M[illegible]

(Je sais tout) مقامنده چیقان (رسملی كتاب) اولمسی غرائب اتفاقیه‌دندر .

ظرفای ارباب قلممزك لطیف آثارینی واوروپانك مطبوعات مصورەسندن هیچ آشاغی اولمامق اوزره كوزل تصاویری حاوی اولمسی جهتیله (رسملی كتاب) بكا یك زیاده شوق وشطارت ویرمش وبویله بر نفیس اثرده ولو جزئی اولسون سهو بولنمامسنه اعتنا ایدلمایدر .

ایدن مباحثه‌لر مندرج اولوب بومباحثه‌لر ادبیات مراقلیلرینه یك زیاده خدمت ایلر .

فرانسزلر بو یولده‌كی آثاری یك زیاده تقدیر ایدوب (Histoire littéraire) تسمیه ایتدكلری قسم ادبیاتی ادبیاتك اك قیمتلی اقسامندن صایارلر .

قدر معارفی بیلنلرك ملكمزده یوماً فیوما ارديادينه سبب اوله‌جق بویله آثارك ظهورینه

ایپكده استوق قریه‌سنده ـ ایپك متصرفی ایله رفاقتنده‌كی ضابطان
Le Mutéssarif d'Ipek et les oficiers en garnison à Ipek au village d'Istok.

مطالعه‌سنه ابتداءً (Je sais tout) یرینه فرانسزجه اوله‌رق (Je sais tous) یاصلمسی جانمی صیقمشدر .

عرب مشاهیرندن (ابن خلكان) ـ (وفیات الاعیان) نام اثری طرزنده آثار بویله مجموعه‌لره یك یاره‌شیر .

غربده ادبانك وعلمانك تراجم احوالنه دائر اولان كتابلرده على الاكثر بين الادبا جریان

ه درجه‌لرده تشكر ایدلمه‌سزا وعلوم وفنونك ملكمزده جداً انتشارینه همت ایلدیكمز حالده ثروت وسامانجه شمدی‌یه قدر نظرمزی جلب ایتمكده اولان مماللك درجه مدنیتلرینه یك آز زمان ایچنده یتیشه بیله‌جكمز هویدادر .

كبرای جهلانك كبر واستكباری ومتمولان بی اذعانك ارباب علم و معرفتی استحقاری كی دیللرینی مسحوره ایتمكدن بشقه برایشه‌یارامز .

رضینا قسمة الجبار فینا
لنا علم وللاعداء مال

فان المال یفنی عن قریب
وان العلم باق لا یزال

کیسوی یار عنوانی تحتنده اوله‌رق جناب شهاب الدین بکك منظومهٔ نفیسه‌سنی برایده ترکی وفارسی لسانلریله متوغل وشرق ادبیاتنه پك مائل بر المانه کوندردم .

لطافت منظومه‌یه حیران اولوب بکا کوندر . دیکی جوابده (وقتیله ربالقجی قرایجون المانحه یاپدیغی منظومه‌نك « ای کوزل بالقجی قزکناره کل » مألنده‌کی مطلعی منیف پاشا :

ای مه ماهی شکار
بی بـه بر [illegible]

بیتیله ترجمه ایدوب بنی مستغرق حیرت تقدیر ایتمش اولدیغی کبی بو منظومه‌دخی مانند زلف یار عقلمی تارمار ایلدی) دیمشدر .

مرحوم کمال بك حقنده ابوالضیا توفیق بکه سلیمان نظیف بك طرفندن یازیلان مکتوبك یالکز بر مبحثی یازلمسی پك مناسب اولمامش .

ندیم ، نفعی کبی شعرانك محاکهٔ آثاری وادبیه‌تمزجه موازنهٔ تأثیراتی بالاده عرض ایلدیکم وجهله (تاریخ ادبی) طرزنده اطرافلی مقالات ایله یازیله‌جق شیلر اولوب (بایراق) منظومه‌سی کبی (انموذج لطافت) اوله‌رق رسملی کتابه کیره‌مز .

واقعا (میتوان ازکلشنی بایکدو کل دادن نشان) قاعده‌سی مشهور ایسه‌ده (محاکات ادبیه) ده اوقاعده مثلا محررك اقتدار ادبیسی حقنده بر فکر حاصل ایده‌بیلسه بیله اساس ماده حقنده تغلیط ذهندن بشقه بر شیئه مفید اوله‌ماز .

هرنه ایسه (رسملی کتاب) طقوز سنه چکدیکم اسیرلکك برعتقنامه‌سی کبی حریتله برابر الیمه کچدی .

لازمهٔ ذمت اوله‌رق محررلرینه و ناشرلرینه عرض تشکرات ایدرم .

سعید

مصادماتده شهید دوشن عسکرلرك قبری اطرافنده زیارت و تعظیم ...
Visite aux tombes des soldats martyrs.

بيوك آطه خانملر « دونانما اعانه جمعيتى » طرفندن ويريلن مسامره ده احمد حكمت بك طرفندن اعطا ولنان بر قونفرانسدر :

خانم افنديلر

هر آفشام ، هر كيجه سيغاره دومانلرى ، عشرت قوقولريله ، سرخوش قهقهه لريله طولان بو واسى برحس مقدسله طولدرمان ملك خصلت ، فرشته خلقت خانملره جنتك بر كوشه سنه دوندى . وطنك هر كوشه سى ، انشاالله ، سزملكلرك … سزمرشفقتلرك .. سز خانملرك سايه سنده برجنت اوله جقدر …

مجهولاتى كشف ايدن عالملرك ، كوكللرى تيتره تن شاعرلرك ، محاربه لر قازانان قوماندانلرك ، دنياله حكم ايدن حكمدارلرك ، حق … شو باربار وس خيرالدينلرك ، طورغود رئيسلرك كوكللرينك الك ديرين كوشه لرنده برسر ، برحس واردر . اعتراف اولنه ميان اوسر بر « قادينه ياراتمق » حسيدر .

قادينده بو قوت اولونجه … او قوت ، وطنك بيوك كوزل ، (دها أيى آكلاتمق ايچون شويله ديه يم) برقادين كبى كوزل ، برقادين كبى شفقتلى وطنك سلامتى ، محافظه سى ، شانى ايچون صرف ايدرسه ، او قوتدن نه بيوك موفقيتلر حاصل اولماز . قوة تسخيريه سى يالكز وطنك شرفنه صرف ايده جك قادينلره ، بينه لره ، هر بيره لره ملك اولان برقوم بختياردر .

دنيانك تاريخى كوستريوركه نره ده شفقتلى ، عزملى قادينلر وار ايسه او مملكتده فداكار ، وطن پرور اركك‌لر ظهور ايتمشدر … بر أركك . ياره سنى صاره جق برقادين بولونه بيله جكندن امين اولديمى ؟.. كوكسنى ، دشمن قورشونه آچقدن ، قاچماز ؛.. قاچه ماز ؛ بوطبيعى برطوپغودر …. درشت أركك‌لرى قادينلر ، قوت بازوده تكمه مه‌لر بيله ، قوت شفقتده تكيرلر … ماوزر قواللامسندن قورقان برتازه ايز ، برفورشوت يارا سنى كوزياشلريله ييقايه‌قدن ، دايند شفقتيله صاره‌قدن جكينمز .

أركك ، حرصى اوغورنده ياقديغى ، ييقديغى مملكتلرى ، آصديغى ، كسديكى انسانلرى همان قادين تعمير ايتمه سه يدى ؛ .. اولاد يتيشديرمه سه يدى شيمدى يه قادر دنيا ايصسز بو صحرا حالنه كيرمزميدى ؟

وطن ! …. بيوك سوكيلى وطن ! پك كوزل بركلينك قيزدركه « برق » ديديكلرى پارچانه وار ه جق ! اونك تلاشندن طاغينيق صاچلرينى دوزه لتمك ، خلجاندن اوچوق بكزينه رنك ويرمك ، اويقوسز لقدن مخمور كوزلرينه نور صاچمق ، اوكا پك سوسلمك ايچون ، ينه ، قادين ألى ، قادين انجه‌لكى ، قادين دكانى ايسترلر …

خانملر … وطن قادينلر ، قادينلقدر !… كورپه كز ! … چونكه : وطن بابامزدر ، ديدر وطنه ديمييورز … وطن آنامزدر ، « مادر وطن » ديورز .

آلمان زرهلیلرندن اولوب دولت عثمانیه معاونت ملیه جمعیتی طرفندن اشترا و « بارباروس خیرالدین » تسمیه ایدیلن یکی زرهلیمز

" Barbarousse Hareddin ". Nouveau cuirassé Ottoman acheté par le comité de la Flotte Ottomane.

بوکون بری یوره صوبلان طبیعی سؤدر.
دونانمایه معاونت ! ...

ایلك باقیشده دونانما نه‌در ؟ ... یالکز بعضی ایچون حرب ایتمك ، خراب ایتمك ایچون بر آلت می ؟

خیر ، خیر ، خانم افندیلر ! بات قالری ایچون بیلمم ؟ .. فقط بزه ، تورکلره ... دشمنلرمزله .. باریشمق ، راحت ایتمك ، ترقی ایتمك ، مسعود اولمق ایچون بر واسطه اوله‌جقدر . تورکلر صلحی ایستیور . دولت صلحی ایستیور .... فقط دشمنلرمز صلحی ایسته‌مزسه نه یاپارز ... اونلره بزم ایله مشته چیقامایه‌جقلرینی آکلاتیرز ... قوتلی برلردو ، همده بر دونانما اونلری قورقوتور ، سیندیریر ، بزیندن قبیله اولمازلر . بزم ایسته‌دیکمیز بو ... برکره‌ملك

سه‌دن . مملکتی کور دکده ... کمه ملك ده بزم سعادتمزده . مملکتمزده کوزی اولماسین . . . دیمك که : حرب ایتمك ، خراب ایتمك ایچون دکل . راحت ایتمك ایچون بز . بر دونانما ایستیورز .... ایچکرده ۳۰ محاربه‌سنده کرا قاطرلر ، قاطار هجرت ایدوب جامع آولیلرنده سورونان آق‌صاچلی اختیار قادینلری . یوزی کوزی چامورلو ایچنده سفیل چوجوقلری . جانلری یانه‌رق . یوره‌کلری پارچه‌لانه‌رق ، اینیله‌رك ، سومولرك . یالین آیاق ، باش آچیق . اوندن اورقه‌دن آیریلمش مهاجرلری کورن وار در کلمی ؟ ... او زهرلی . آجیقلی کونلرده یاشامش وار درکلمی ؟ ... دوشونجه‌سی بیله تورکلرمزی

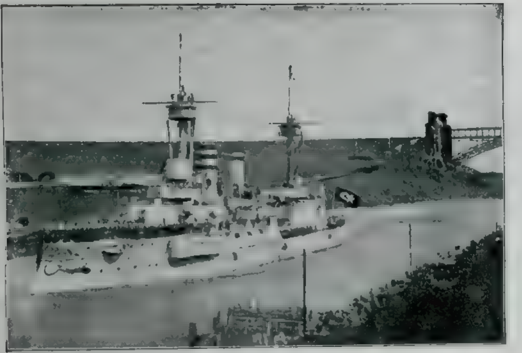

آسیه‌دن شتا اولنان سفائن حربیه‌دن «طورغود رئیس» زرهلیسی

« Tourgoud Reis » [illegible] Allemagne

اوپرتن، گوزلرمزی یاشارتان او فاجعه‌نك بردها تكرارلانمسی [illegible]
[illegible]

خاعر : آوروپانك [illegible]
بوتون [illegible]
[illegible] فداكارلقلری . [illegible] جبنكری . [illegible]
[illegible]

[illegible]

قادینلری خال بدن [illegible]
تصور [illegible] شو [illegible]

« قادینلر یارم [illegible] . اعدال اوزره حركت [illegible]
فداكارلق شو رموزده [illegible]

[illegible]

[illegible] قادینلر بوقدر [illegible] بوتون گوزدكلر [illegible]
[illegible]

دوماندن [illegible] كوپوكدن [illegible]
[illegible]
[illegible] مجبور ایدر.

قادینلر آجیلقره [illegible]
بركوزللك ، قابالقره [illegible]
زرهلی . توپجیلر طوپلرله . [illegible]
[illegible] . قادینلر دریای شمعی.

فاس اردوسنده ترك هیئت عسکریه‌سی
Officiers turcs à l'armée marocaine

طراوتی بخشده یاسمنله کللردن بایراقلریله، خام اللرندن آرمالریله کوکللری تسخیر ایدن بر نیلوفر طرحنه بکزه‌ر ... او قدر سوکیلی اولور !

§

قادینلرك وطن ایشلرنده وظیفه‌لری هم معنوی، هم مادی ایکی قسمه آیریلیر ؛ بونلك برینه شفقت، برینه حمیت دیرز. بری بزی تسلی ایدر . دیکری تشویق ایلر . بری کوز یاشلرمزی سیلر. دیکری قانمزی قاینادیر .

عرب تاریخلرندن ، فرنکلردن بوراده بحث ایتمك وظیفه‌م دکل. لکن شرقده قادینلرك اهمیتی پك بویوکدر . تاریخلرك او آچیلمامش ، صولغون، صاری ، کیرلی صحیفه‌لرنده کیزله‌نمش نه بویوك قادین اسملری واردر !

آسیاده باغداد خاتون ، پادشاه خاتون، راضیه سلطان، مصرده شجرة الدر !... بو قادینلر سنه‌لرجه تخت سلطنتده مؤبد و مستقلا حکومت ایله‌مشلر . بو قدر سنه پادشاه اولمشلر . بو قدر سفرلر اردولره قوماندا ایتمشلر ، بو قادینلر محاربه‌لر قازانمشلر .....

بزم تاریخلرده یتیشن عالم ، فاضل ، شاعر خانملری کچه‌جکم .

امة‌الله کلنوش سلطان ، نوربانو سلطان ، ترخان خدیجه سلطان ، ماه پیکر کوسم سلطان ، دلآشوب صالحه سلطان ، معزز سلطان ، مهرشاه سلطان ، قوجه‌لرینك ، اوغللرینك دورلرنده حکومت ایتمشلر ، دولتك ایشلرینه قاریشمشلر ، وطنلرینه اللرندن کلن خدمتلری ایتمك ایسته‌مشلردر .

بر زمان آوروپا سیاستی ، مراد ثالثك حرمی صفیه سلطان ایله فرانسه قرالیچه‌سی قاترین دومه‌دیچی وانکلتره قرالیچه‌سی الیزابتك الده ایدی . بو اوچ عقللی قادین عینی زمانده طالع جهانی کندیلرینه رام ایله‌مشلردی . فرانسه‌نك اسپانیایه قرشی آچدیغی محاربه‌ده عثمانلی دونانمه‌سنك فرانسه‌یه یاردیم ایتمه‌سی ایچون قاترین دومه‌دیچی صفیه سلطان ایله مکتوبلاشمشدی. واوکا یالوارمشدی .

مسلمان قادینلری دینه، شریعته ده قاریشمشلردر.

فاسده حیاتی ار... کامنده ترك هیئت عسکریه‌سی قرارگاه عمومیه‌سی - فاس اردوسنك ترقیات اجرائیه کوره تشویق و تقدیر...
ایچنی اولانلربوده کارخانه‌لری فرانسه‌لك اجرا ایتدیکی تضییقات شدیده‌دن طولایی فاس حکومتی ترجیحه مجبور اولمشدی .

Officiers ottomans à Khanu (Maroc).

بوتون خواجه افندیلرمز بیلیرلر که امام شهید
جنازه نمازینی حضرت حسن افندینك طوروننك
قبری سنده تعیینه قادر اولمامشدی .

شرقده ، وقتیله ناصلسه ، اعتراف اولونمق ،
تکرار ایدیلمك ایسته‌نیلمه‌ین قدسیت اهمیتی بوقادار
بویوك ایدی . . . . او اهمیتی . بوندن صوکراده
« مشترك ترقیات فکریه‌سی » ینه قادینلره ویره‌جکدر .
بوندن صوکراده والده‌لرمزه هم ولیهٔ نعمت ، هم
... ایده‌جکز .
بوکون کوریلن ... اسلامی ایچون
برر ... کبی قالان آچاق قادینلرمزی بوندن
صوکرا بوتون نیانك سعادتی ایچون « حربیه‌دیوه » لری
تسخیر ایدن ، ضبط ایدن « صلح پریلری » اولدقلرینی
کورمکله اعلا ایده‌جکز . افتخار ایده‌جکز

١٦ اغستوس ٣٢٦ بازارایرته‌سی

احمد حکمت

اوغلم طوغدیغی کیجه

اغلایور . .

مراق ایتمه اوزون سورمز؛ چوق آغلار .
کون کلیر که اغلامقدن عمری کونی قارارير ؛
الا کوزلر ایچه قاچار ؛ کل یاناقلر صارارير .
شاقاقلردن کمیك فیرلار ؛ طومبول اللر ضعیفلار .

سن دیرسك که : « انسان نیچون کوز یاشلری دوکه جك؟
باق ، طبیعت هرطرفدن کولمه‌ده‌در یوزلره .
باق ، نه پارلاق کوزللکلر سرپیلمشدر هر یره ،
باق، هر بر شی سویملی . خوش .. اوخ هر یرده نور . چیچك .
بویله کوزل بر عالمده آغلامقمی ؟... »
آغلامق ..

زیرا هرشی حیاتدر ؛ زیرا هر یر طور قدر ؛
حتی بر دوست سینه‌سی‌ده بر وفاسز قوجاقدر ؛
انسان ناصل وحال ایله اغلامدن طور جق ؟...

عزیز قادین ، سزلرده‌کی اوملکجه طویغولر ،
نه‌زمان که چوجوقلرك روحلرنده یر بولور ؛
ایشته او کون انسان اوغلو شمدیکندن شن اولور ،
بر آز دها چوجقجه کولر ، بر آز دها آز آغلار .

محمد امین

حسلر وفكرلرك انتشاری مناسبتیله..

راثف نجدت بكك اخيراً انتشار ايدن « حسلر وفكرلر » نام اثرلری مناسبتیله اديب معظم واستاد محترم رجائی زاده اكرم بك افندی حضرتلری طرفندن لطفاً ارسال بویورولان التفاتنامهٔ اديبانه‌يی عيناً درج ايديورز:

اديب محترم بك افندی،

« حسلر وفكرلر » عنوانلی اثر اديبانه‌كزدن نام حقيرانمه اهدا بيورديغكز جلدی آلدم. بو وسيله ايله نائل اولديغم التفات مخصوصك روح وقلبمده انكشاف ايتديرديكی حس انبساط وابتهاجی بنده‌كز تعريفه مقتدر اولمامسه‌مده مفتون كمالی اولديغم فراست وعرفانكز بك اعلا تقدير ايدر. بوندن اميم. بناءً عليه، بنده‌كزی او يولده اسراف كلمات ايله تشهير عجز مجبوريتندن وارسته ايدن ذكای انوركزه مرشيدن اول، عرض شكران ايدرم.

رسملی كتابده، ثروت فنونده اوقوديغم بك فاضلانه، بك دكلی مقالات تزيينه آلتنده عرض سيمای محويت ايدن ـ راثف نجدت ـ نامی ايله استيناسم ايچه اسكيدر. بوسه‌ويملی سمك مسمای محرميه‌ده برايكی دفعه صادق ولراق تشرف ايتمشدم. سودای روح وقلبی، غايهٔ خيالی، زه‌الی استينك صرف طرف، دمدم ايچنده بولنديغی ظلام جهل دعدوادن تماميه صيريه‌رق زوال بولملر ومنوريت صلاح ايله تعاليسنه معطوف اولان بوشاعر اديبك تمايلات حسيه وفكريه‌سی حقنده قطعی بر فكر حاصل ايده‌بيله‌كلكم آنجق « حسلر وفكرلر »ی مطالعه ايتدكدن صوكره ميسر اولدی.

كتابك برنجی قسمنی تركيب ايدن فلسفی، اخلاقی، حماسی مقالات عالمانه‌نك موضوعلرنده‌كی جديت وقوريلغه رغماً كلك سحار كرك تأثير فسونكاريسی بونلره ندرجه مصروف، نه‌قدر جاذبه‌دار بر ماهيت اكتساب ايتديرمش اولديغی ده نظر دقتمدن دور قالمادی.

مطالعه‌سی، بالخاصه ارباب شباب ايچون، غايت نافع ونوعی كنديسنه منحصر اولان بو كتاب كزيده‌نی ترتيب ونشره موفقيت فاضلانه‌كزی تبريك ومطالعه‌سندن استحصال ايتديكم اذواق ادبيه وفوائد فكريه‌دن طولايی دست قدردانی‌يه متحتم تشكرات خالصانه‌مي عرض حضور ايدرم بورديم افندم.

رجائی زاده
اكرم

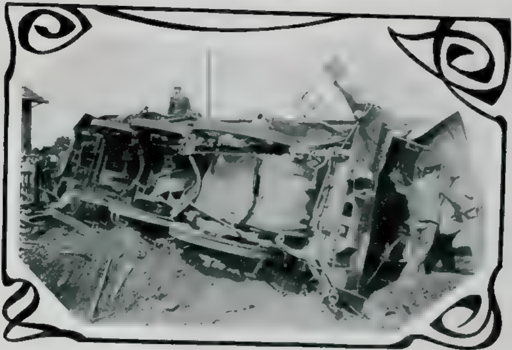

پاریسده ورسای جوارنده ویلپره‌ده وقوعه گلان مدهش بر شمندوفر قضاسی ـ خرد خاش اولان لوقوموتیفك منظره‌سی

Un accident de chemin de fer à Villepreux près Versaille — Aspect de la locomotive ruinée

مجلس اعیان اعضای کرامی

Les membres du Sénat

سودای معصوم

همان تعطیلسز کچن ایکی اوچ سنه‌نك طاقتفرسا مساعیسی آره‌سنده فکر وروحمی بر آز دیکلندیرمك ایچون انتهاز ایده‌بیلدیکم وقتلر انجق اوکله طعاملرینی متعاقب نهایت یارم ساعت قدر دوام ایده‌بیله‌ن زمانلردر.

ایشته بو سعادته مظهر اولدیغم کونلر، یازی ماصه‌سنك یانی باشنده‌کی قولتوغه یاصلانه‌رق ماصه‌نك اوستنده‌کی اوطوفان اوراقی، دها اوته‌ده تصحیح بکله‌ین مطبعه پرووالرینی، بر کوشه‌یه بوزولمش - هیچده لطفکار اولمیان - اوفاقلی بیوکلی برقاچ دفتری، دیوارلرده صامت و پروقار طوران برقاچ رسمی، پرده‌لرده سورونه‌ن ذلیل برقاچ کاغد پارچه‌سنی، بر بیغین بی معنا حیات توربوسی یازیلرك غدار و ظالم بر مقبره‌سی اولان کاغدستانی، هنده، ویانه‌یه، ارضرومه، مناستره، بصره‌یه دها بیلمم نره‌لره کیده‌بیلمك ایچون بندن حیات و قدرت دیله‌ین برقاچ ظرفی، شورایه، بورایه آتلمش ایکی اوچ اسکمله‌یی، اوست اوسته قونیلمش برچوق رسم قالبلرینی یورغون و بیتاب نظرلرمله - هیچ برشی اکلامادن، هیچ برشی حس ایتمه‌دن - سوزر و صانکه بو بوش و معناسز بنلك ایچنده کنجلکم و حیاتم ایچون بر آز سکون، بر آز سعادت طویلارم! چونکه صباحدن اقشامه قدر لاینقطع بعضاً کاتب، بعضاً آبونه مأموری، بعضاً محاسب، بعضاً ورنه‌دار، بعضاً مصحح، بعضاً اداره مأموری، بعضاً دالقاووق، فقط نادراً مدیر و صاحب امتیاز اولان زواللی بن بو یارم ساعتلك دورهٔ استراحته هر کون نائل اوله‌بیلسه‌م دنیاده بندن بختیار کیمسه اوله‌مزدی...

اونك ایچوندر که اوکله یمکندن صوکره کندیسیله مشغول اولمقلغم ایجاب ایدن رسمی بر زائر بولنسه نشئه‌م قاچار، فکرم طورور؛ بتون بر کونده بکا بر یارم ساعتی چوق کوره‌ن صیقنتیه قارشو تامق روحمدن فوران ایدن سرکش بر حسله عصیان ایدرم...

مکرم نظرلرمله برابر، اوطه‌مك اوته‌سنده ریسنده، بر رقص مسعود ایله قوشارکن مردبونلردن کله‌جك بر آیاق سسی یوزده طقسان بر ملاقات احتمالی ایله بنی تتره‌دیر؛ خائف و مأیوس: امان، دیرم، اکر بر ادیب، یاخود بر شاعر ایسه آرتق امداد، دیرم...

چونکه بر آن استراحتده بو حساس و آتشین ذکالرڭ اوزون، لطیف، بر شعر و خلیا

مصاحبتلرندن نه قدر خوشلانیر ایسه‌م هیچ خوشمه کیتمه‌ین برطبیعتلرندن ده اوقدر مأیوس اولورم!

بو طبیعتلری ده نه‌دن بیلیورمیسکز؟ بك معصومم... کندی اثرلرینی سزه اوقومق و دیکله‌تمك...

حالبوکه دنیاده ـ کندی مسلکم نقطهٔ نظرندن ـ اك زیاده خوشمه کیتمه‌ین برشی وصوکره‌ بن او اثرلرله یالکزجه قارشی‌قارشی‌یه کلیر، ایجاب ایدرسه دوست وصمیمی نظرلرمله اونلری اوپر، اوپرم... مادام که براثر حقنده بر فکر مخصوص پیدا ایتمك ایچون اونکله سسزجه،باش‌باشه‌قالمه‌من لازمدر؛ بو کورولتولر، بو وضاع واطوار،بو آهنك سحر آمیزلر و... سز دکلیدر؟

اثری بکندیرمك، تقدیر ایتدیرمك،

ویلپرو شمندوفر قضه‌سی   قضه‌دن صکره خطك تعمیری
Accident de chemin de fer de Villepreux Reparation de la voie ferrée aprés l'accident.

وار... اوده براثر ادبی‌یی مؤثری آغزندن دیکله‌مکدر.. بن غزته‌یه قوییله‌جق عینی براثری بلکه شیوز دفعه ترنم ایتمش برشعرو آهنك بر لسانك زمزمهٔ لطیفیله دیکله‌رکن باشقه برحلیه‌یه دالار، یاخود او پك غریب برطور آلان مؤثرك وضاعنی کمال حیرت و تبسمله تدقیق ایدرم؛ پشته اوقر... متأثر اولمق هیچ ایشیمه کلمز! احتیاجی اولانلرده‌ده، اولمایانلرده‌ده بو غریب سودا وار.. فرضا عزیز دوستم رائف نجدت‌ده بو علتله‌معلولدر! بهمه‌حال اثرلرینی اوقویه‌جق، دیکله‌تەجکدر. فقط، اوقورکن بولنمیسکز.. اوکوروله‌جك برشی.. اثرلرینی اوقومغه باشلادیمی، اداره‌خانه‌نك هر کوشه‌سنده بتون بشقه‌سسلر، کورولتولر بردنبره‌دورور؛ قومشو

دائره‌لرده‌کی سسلر کسیلیر؛ یالکز اونك قالین،
کدراه، رعشه‌دار فقط بر آز آهنکسز سسی بر
حاکمیت وقورانه ایله دائره‌نك هر طرفی
دولدیریر؛ شمدی، ظن ایدرسیکز، که کوك
کوڭلیور، شمشکلر چاقور، ییلدیریملر دوشیور،
قاصرغه‌لر دوییور؛ بر طراقهٔ هول بکیز ایله
هرشیٔ آلت وست اولیور! هرکس، مبهوت
ومدهوش، بو صدای متحکمه زبون قالیر

ذواتی دیکله‌مك، نتیجه‌ده ـ اثر ایی او سون فنا
اولسون ـ موفقیتلرندن بحثله بیان تبریکات
ایتمك اصلا اونوتماسی لازم کلیان بر وظیفه‌در:
بو کبی مراسمده مدت حیاتمده یالکز بر
دفعه متأثر اولدم:

برکون استاد محترم علی اکرم بك افندینك
شرف زیارتلریله مشرف اولیوردق؛ اوته‌دن
بریدن قونوشولیرکن بحث ادبیاته انتقال

ویلبرو شمندوفر قضاسی — قضاده مجروح اولانلرله وفات ایدنلری نقل ایدن بر ترن محل فلاکتده.
Catastrophe de Villepreux — Un train transportant les victimes de l'accident

دوردکی ن. و عجیب بیاده‌کی تحولاتی عمیق
بر نظرله تدقیق و تعقیب ایدر؛ اونك صاف و معصوم
قلبی سکون و سرو حیله اوقوردوم..

بو تونه‌ری ایسته‌دیککز قدر تعمیم و توسیع
ایده‌بیلیرسیکز، دیه بیلیرم که هر ادیب و
متأدب اثرلری نشئه‌لرینه اوقونق ایچون [illegible]
قابل مقاومت بر آرزو واحتیاج ایله یانار. بو کبی

ایتدی. هر بلاغتنده آیری بر فضیلت و وقوف
مدمج اولان اوصاف [illegible] صحبتلریله بزی
اوکون [illegible] عرض ایدن استاد
تقریرات علمیه‌سینه نهایت ویردکن:

— دوردك دیدی، سزه برشی اوقویایم..

غایت معتنا بر صورتده قالمش کاغدلری
آچارکن. ن. [illegible] مقلوب

بلغارستان قرالنك پاریس سیاحتی — بلدیه دائره‌سی جوارنده قرالك ورودینه منتظر اهالی
Voyage du Roi de Bulgarie à Paris — Peuple attendant près de l'Hotel de ville

بولندیغی کمال حیرتله کوریبور ، دودافلرینی ایصیریبوردم ؛ استاد برایکی خفیف حرکتله برفورچه‌نك بیله تثبیت ایده‌میه‌جکی قدر لطیف ، اوچوجی بر وضعیت آلدی و مراسم باشلادی ؛ فقط ایوت حقیقةً املامی ، ... قولاقلری طیادم ، شو ... حیرتده و فقط لاهوتی و نغمه دها ایشیتمه‌مشدم ... بو سلسبیل موسیقی که متوج بر دکیز ، بر قهر وعظمت اوغولدولریله کورنه‌رکن صانکه بر بیننك ایکلەین شهیق مظلومنی تصویر ایتمك احتیاجیله یواش یواش انیبور ، و بو بویله جه دوام ایدیبوردی ، بن شمدی بوننده واصیل اولدیغی قارشوسنده کندیمی غائب ایتمیش ، موضوع واقعه‌نك عمقنه ، برابر کوزلرین ، ایکلەین بو عمهٔ سمانك محیط بر نوری ایچنده حس ... مجرد کوزلره ایشارتمش ، برقاچ ... ممدود بیله ... ایصلاتمش ، بتون روحمی دکله‌یوردم ...

... شو بو عاطل انوار بردن قرار ردی ؛ شعر ، موسیقی .. آرتق هیچ برشی یوقدی ... یالکز قولاقلرمده بر اوغولتی ، بینمده درین بر یکینلیه کوزلرمی چویردیکم زمان استادك چهره‌سی تماماً دکیشمش ، دائما بر لمعهٔ ذکا ودها ایله پارلایان کوزلرنی خفیف ، نامحسوس

برسحاب ایله اورتولمش كوردم .. تیترهك ، متأثر بر سدا ایله :

— ایشته ، دیدی ، سلطان سلیمدن سزه برپارچه .. نصل بولدیكز ؟

بن یالكز عمیق بر حرمت ومفتونیتله باشمی اكدم وهمان یردن آیریلان استادی مردیونلره قدر تعقیب ایتدم .. نه بر كلمه ، نه بر تك حرف ... صوكره دوندم باستونمی آله‌رق سوقاغه فیرلادم ؛ شمدی تأثرمی كیدرمك ایچون صاف برهوا ایله اقشامك سرین بر كونشنه پك چوق احتیاجم واردی ..

بوده یاندومیا فصلی واردركه بنی هم كولدیرن ، هم اغلاتان اصل بونلردر .. قامه‌ٔ ادبایه قاتلق هوسیله كیجه‌لری اویقوسنی قاچیران ، مكتبده‌كی درسلرندن ساعتلر چالان ، بوش ، قوف برمنظومه ایچون حیاتك پك چابوق افول ایدن بو قیمتدار دملرنی بالطه‌لایان نه قدر كنجلر طانیدم كه بونلردن ایكیسی‌تنك بر آووج قره طوپراق اوله‌رق ادرنه قبوسنده ، قره‌جه احمده اوقورقونج سرویلرك آلتنده آرتق ابدیاً اویویورلر . بویله مادةً دكلسه‌ده آرتق معناً محكوم فقط اولان دها نه قدرلری واردركه بونلرك عاطل و بی ثمره حیاتلرینی دوشندكجه قلبمده الكدرین نقطه‌لرك سیزلادیغنی حس ایدرم .

بوزواللی كنجلرله نه الیم ملاقاتلرم واردر ، مترددبرطورایله اوزاته‌قلری بركاغد پارچه‌سنك برعمر توربوسی اولمقدن باشقه بر عزتی حائز اوله‌یغنی اونلره سویله‌مك . اكلاته بیلمك ایچون نه قدر صیزلادیغمی ممكن دكل تصویر ایدمم . بو اثرلرك برهیچ اولدیغنی سویله‌دیككز زمان — ولوقاعب ینمش اولسه‌لر بیله — قلبلرینك اك حساس بر نقطه‌دوقونمش اوله‌جقسكز . ایشته بوسائقه ایله بن ، بو حقیقتی جهراً سویله‌یه‌م .

بویله مشكل موقعلرده عزیز و محترم قرده‌شم م . رؤف بكك كنامنه كیرمكدن باشقه برچاره‌م یوقدر .. او بنم ایچون هم قیمتدار بر رفیق مساعی‌در ، هم عینی زمانده اولدیغی لاقید بر [دفع البلایا والقضایا] كبی امدادیمه یتیشیر . درجی ممكن اوله‌میه‌جق بر اثری بر دفتره رد ایتمك بنم ایچون ممكن دكل : بناءً علیه درج ویا عدم درجی حقنده برقرار اتخاذ ایتمك صلاحیتنك سر محرره عائدیتدن بحث ایله اثری رؤف بكه تودیع ایده‌جكمی سویلیه‌رك بو ایشدن خفیفجه قورتولورم . رؤف بك ایسه .. او ، بویله‌شیلره دنیاده آلدیرمز ..

اومدهش برمعلم ، انصافسز برامتحانجیدر ، او ، اوجلری طقسان بش درجه بر زاویه ایله یوقاری‌طوغری قیوریلمش بیقلرینك اوستندن محاطنك هیچ بر نقطه‌سنده تمركز ایتمیان دالغین نظر [illegible] لاقید بر طوره [illegible] حس ایدن محاطی [illegible] و [illegible] بو [illegible] ایدنجه اونی [illegible] اونوتەرق كمال

دقتله دیکلر فقط بی چاره‌یی راحت براقماز . آرەده بر :

— نصل ده‌دم؟ استفهامیله باشلادیغی آرتق نهایتی کلز ... رکون قضاءً [!] [اختزام] کلمه‌سنی منظومه‌سنده استعمال ایدن نوهوس رشاعره غایت آسوده وطبیعی برطورله :

شاشقین ، وشایان مرحمت حالی نه‌وقت درخاطر ایتسه‌م کولمك ایچون درین بر احتیاج حس ایدرم .

بوامتحانجیلقدن‌وازکچیرمکه‌اوغراشیرسه‌کز درحال منطقجی اولور ، هنوز لسانی بیلمیه‌ن بر آدمك شاعر اوله‌میه‌جغنی وبویله آره صره

بلغارستان قرالنك پورس بلدیه دائره‌سی مواجهه‌سنده اجرا اولنان احترامات عسکریه

Les cuirassiers mettant sabre au clair à l'arrivée des souverains bulgares

احترام . . . (حرم) دن کلیه‌ر دکلی افندم ؟

سؤالی ایراد ایدنجه هم او صوردوغی استخفافکار جدیتی ، هم زواللی شاعرك

— اختزام ؟ . خرم ... بخرم ... اوت ، اوت ! شبهه‌سز دکلی افندم ؟ دیه‌رك آلدیغی

بر امتحانه چکیله‌رك حقیقت حال اوناره بتون وضوحیله کوسترلیه‌جك اولورسه بر چوق ضابورلردن مرکب بر شاعرلر آلاینك تشکلنه انتظار ایتمك لازمکله‌جکنی اکلاتیر ...

وسعت وقوی قدر دالغینلغی‌ده اوصاف ممیزه‌سندندر . اسکله‌ده ، واپورده ، شکرجیده ،

ادارەدە ، باب‌عالیدە ، وینە معکوساً بو یرلردن برندە کلیر کن‌دە ، کیدرکن‌دە بهمه‌حال برایکی شیئ اونوتور . (3) ی (٤) صورتندە یازمق ایچون آیدە نە قدر پارە صرف ایتدیکنی صورسە‌کز :

— نە بیلەیم ن . نە غزتەجی آرەصرە

رئیس جمهور موسیو فالیەر ایلە قرال فردیناند بر آرابەدە

M Fallières et le Roi de Bulgarie à leur départ de l'hôtel de Ville

اونك ایچون ایشدن بیلە دکلدر .. هر کون باکت باکت طاشیدیغی ترکجە ، فرانسزجە ، انکلیزجە ، المانجە غزتەلر ، رسالەلر ، کتابلر اوچ لیرادیر آلیر ، بر لیرادیر آلیر ، دورت بر دیر ... آلیر وعلو آلیر .. فقط بو تأدیاتك بر آیدە ، قدر بریکونە بالغ اولدیغنی

بکلربکی قصر همایونده کشیده بیورلان ضیافت سنیه رسملرندن : ذات حضرت پادشاهی ایله معیت
سنیه‌لرنده بولنان ذوات . اوراده حاضر بولنان سیاح فوطوغرافخانه‌سی مأمورینه
بو رسمك چکلمه‌سی ایچون بالذات طرف پادشاهیدن مساعده بیورلمشدر
S. M. I. le Sultan et sa suite au banquet impérial de Beilerbey

— طوغریسی ای ترسه کز — بنده بیله‌میورم؛
مع مافیه یلان سویله‌میه‌جکنه یك امینم ... دیر
او ، بو قدر صاف وتمیز بر قلبه مالکدر .
کیمسه‌دن شبهه ایتمك خاطرینه بیله کلمز . اونك

حجه . اك ابی طینتلرندن بریده اثرلرینی اوقومق
و دیکلتمك سودای معصومنه دوشمه‌مش
اولمسیدر !

عبید الله اسعد

سقوط وعفو مسئله‌سی

ح . ب . حاعه

یکرمنجی عصر مدنیت . دیه تمدیحاتی سماره قدر اصعاد ایدیلن عصر حاضرده ، بوتون جمعیات متمدنه‌یی عمق موجودیتندن کیره‌ن بر مرض اخلاق و اجتماعی واردر که . اوده فاجعهٔ سقوطدر.. بو مرض ساری مدنیت، بالخاصه اوروپایی ، اوقدر قوتلی بر صورتده صارصیور که فلاسفه و محررین و ادبانك بوكا یكانه دوا اولمق اوزره بولدقلری واسطهٔ مدافعه ومقاومت (عفو) نظریه‌سیدر .. ایشته بو صحیفه‌لرده‌ده ، او خسته‌لقله ، دفع وازاله‌سی ایچین اتخاذ ایدیلن تدبیرك ماهیتلری تدقیق وتشریح اولونمق ایسته‌نیلیور ...

کائناتده هرشیئی اداره ایدن طبیعتدر ، قوانین طبیعیه‌در. بو، آرتق برحقیقت مثبته‌در. انسان‌ده داخل اولدیغی حالده بوتون عضویاتی‌ده بوقانونه تابعدر . یعنی « ده‌ترمینیزم » نظریه‌سی فناً . تجربةً برقطعیت ریاضیه شکلنی آلمشدر . انسان بوراده موجودات سائره‌دن یالکز برشیده آیریلیر : او ، طبیعتك یالکز قوانین اصلیه‌سی ایله دکل ، عینی زمانده ، بر واسطه‌یه استناداً تکمل ایتمش قوانین تالیه وفرعیه‌سی ایله‌ده اداره اولونور . یعنی انسان هرخصوصده بر حیات حقیقیه یاشامق ایچین . طبیعتله ، مولودهٔ دماغ اولان صنعتك صورت مؤلفه‌سی دائره‌سنده حرکت ایتمکه مجبوردر .. صنعت ، اصل واساسده طبیعت ، دیمك اولدیغی ایچین اونك برموجودیت متکامله‌سیدر . بناءً علیه انسانك، قوانین طبیعیه ایله برابر ، دماغنی‌ده نظر دقت وتأمله آلەرق یاشامسی وجوب قطعی تحتنده‌در... هرموجودیتی اداره ایدن برقانون طبیعی واردر. وهر قانون طبیعی کندی مخالفی مغلوب ایتمکه سعی ایلر . هانکی قانون طبیعی غالب اولورسه، موجودیت اصله اوکا کوره حرکتده مضطر قالیر ..

دیمك اولیورکه . طبیعت . انسانلره حقیقت داخلنده برحیات کچیرمك ایچین ایجاب ایدن قوانین طبیعیهٔ دماغیه ویرمشدر.. بوقوانین ایله موجودیت حقیقیه‌یه مخاصم اولان هرشی دفع و ازاله ایدیله‌بیلیر .. بوتون بو قوانینك زبده ومحصله‌سی ، قوهٔ اجرائیه‌سی اراده‌در .. ایشته، اوصورت مؤلفه‌ده اراده‌اساسی اوزرینه مؤسس ومبتنی‌در .. انسانلرك بوتون موجودیات منویه و مادیه‌سی : مؤسساتی ، اختراعات وکشفیاتی . محیطات اجتماعیه‌سی . الخ .. هپ

بو بنیاد رصین ومتین اوزرنده تولد ، دیمومت وتکامل ایدرلر.. انسانك النده بوقوت اولدقدن صوکره حاکمیت قطعیه هر زمان اونکدر. یالکز شو شرطله که ، غیر طبیعی موجودیتك احیاسی ایچین لازم کلن بوتون عوامل ومؤثرات

دییورلرکه: « قادینلرك بوموقع مشکلی قوانینك ، حالات اجتماعیه نك برنتیجه سی دکلدر ، قادینلغك او خطاسنه فوق العاده بر وخامت ، بر اهمیت بخش ایدن بالذات طبیعتدر . طبیعت ، قادینلری محافظهٔ نسله مجبور و مأمور ایتمشدر . اونلر

طرف اشرف حضرت پادشاهیدن اعیان و مبعوثان کرام شرفنه بکلربکی قصرنده کشیده بیوریلان ضیافتده حاضر بولنمق وزره ذات شاهانه نك قصر همایون باغچه سنه مواصلتلری

L'arrivée de S. M. I. le Sultan au jardin du Palais de Beylerbey pour assister au déjeuner donné en l'honneur des sénateurs et des députés

فوطو : سباح ئه ژوواليه

Photo: Sebah et Joaillier

تدارك وتطبیق ایدلملیدر . الك کوچوك برخطا ، برنقصان حصول امله شدتله مانعدر.. بومقدمه ي چکدن صوکره صدده داخل اوله بیلیرز :

بعض مؤلفلر ، سقوط قباحتدن ارککلری تجرید ایدوب یالکز قادینلری مسئول طوتەرق

کندیلرینه عرقلرینی ، نسللرینی والحاصل وجودلرینی تودیع ایدن زوجلرینه صداقتله مکلفدرلر . » لکن دوشونولمیورکه ، طبیعت ، موجودیاتك احتیاجاتنی ، لوازمنی تماماً ، هیچ برنقصان وخطا اولمیەرق تسویه وتدارك ایده جك

اسباب ووسائطی تکوین و انحصار ایلمشدر . فقط ، حقیقت داخلنده حرکت ایدر ... حیات شخصیه ، اجتماعیه و عمومیه‌نك هر صفحه‌سنده بوقدر غیرطبیعی موجودات معنویه ومادیه اجرای فعل وتأثیر ایدرکن ، حقوقاً ، اجتماعاً ، عرفاناً ، موقعاً رجال ونسوان آره‌سنده

صداقتله مکلفدر . سقوطده مسئول و معاتب یکانه ... » دیمك بداهةً واهی برشیدر .. دوشونولملی که ، قادینده اته کیلمدن عبارتدر ، اوبك ... دوقه ... حظوظاته میل وانهماکی واردر . اصراره ، تکلیفه ، اغفاله ، عشقه ، یأسه مقاومتك ده برحدی موجوددر . روجی طرفندن

ذات شاهانه‌نك بکلربکی قصر همایوندن عودتلری

Retour de S. M. I. le Sultan du palais de Beylerbey.

Photo: Sebah et Joaillier

فوطو : صباح له ژووالیه

صریح ومخالف اصل واساس عدم تساویلر وارایکن ، ارککلرك النده قادینلره قارشی تحکم واستبدادلرینی ادامه ایتدیره‌جك هردرلو وسائل موجود ایکن ، قادینه خطاباً : « سنی بویله یاران طبیعتدر ، سن محافظهٔ نسل وعرقه مجبورسك ، نه اولورسه اولسون سن بهمه‌حال زوجکه

نوازش ومحبت مظهر اولمیه‌رق بالعکس ، اونی ، کندیسنك حقوق انسانیه وتأهلیه‌سنه رغماً هردرلو وسائط سفاهته مراجعت ایتدیکنی ، کندیسنه آرتق خیانت مباح کوردیکی کوروجه ودیکر طرفدن ده بوتون اسباب اغفالیه‌یه شدت ایدیلنجه ، ... موقعی ، تربیه‌سی ، عرفانی ،

حالی کورنوکه کثیرلنجه وقادیت مدرجه مقومته‌قدرتیاب اوله‌بیله‌جکی سهولتله آکلاشیلیر.. بناءً علیه بوقاروده‌کی خطای ایراد ایتمکله قوطت اوکی آلنه‌ماز .. چونکه : خطای فاحشدر... بونك ایچون، بوفجیعه‌نك محو ورفعنه موفق اوله‌بیلمك مقصدیله حقیقت وطبیعتدن اقتباط

مدافعه‌سی براتحاد واشتراك تحتنده اولدنی متعارفه قبیلدن برشیدر .

چونکه : هرانسان وحیوانك سودیکی شیئی مدافعه ومحافظه ایتمسی برحس طبیعی نتیجه‌سیدر.. مادام‌که ارکك... عائله‌سنی ، نسل وعرقنی سوییور اونك وقایه‌سنه طبیعةً مأموردر ..

نکار بکی قصر همایونده کیده بیوریلان ضیافته مدعو بولنان ذواتك قصر عالی باغچه‌سنه مواصلتلری
Les invités arrivant au jardin du palais pour prendre part au banquet impérial
فوطو : سباح ئه ژوواليه
Photo : Sebah et Joaillier

احکام وقوانین ایله‌ملك لازمدر .. هرشیدن اول بوقطعیدرکه محافظهٔ نسل وعرقده ارککده مدخلداردر .. تعیش عائله‌ده، محاربه‌ده وسائر بوتون احتیاجات ومهالك مادیه ومعنویه‌ده ارککك برشریك طبیعی اولمسی بونی صراحةً اثبات ایدر .. نسل وعرقك هر خصوصده‌کی

عکس حالده، ارککك غیر عضوی برمخلوق اولمسی ایجاب ایدر .. اونك بیله صیانت موجودیته ساعی اولدیغی آشکاردر .. زیرا : حرکت وفعالیت متمادیه‌سی واردر ... بوسببله، نسل وعرقك موجودیته دوعرودن‌دوعرویه ایدیلن هرهجوم و مرضدن ارککده مسئولدر..

بکلربکی قصر همایونی باغچه‌سنده بر طعام صفره‌سی و بعض مدعوین کرام

Un du banquet impérial de Beylerbey

Photo: Sebah et Joaillier

بو اساس قبول ایدلدکدن صکره حیات اجتماعیه‌یی قوانین طبیعیه‌یه توفیق و تطبیق ایتمك ایچون لازمکلن عواملی، مؤثراتی استحصال واجبه‌دندر. بناءً علیه، هیئت اجتماعیه‌ده قدینك و ترککك

موقعی حقیقی بر صورتده تأمین ایتمیدر. حقوق سیاسیه و مدنیه، اجتماعیه، شخصیه بر سویهٔ طبیعیه‌یه مظهر و نائل اولمالیدر. قدینك و ترککك احراز ایتدیکی شخصاً، شرعاً و فیزیهً بزیده

ماعدا هر خصوصده، نسل و عرق نقطهٔ نظرندن ایسه بلا استثنا بوتون صور و صفحاتده مساویدر.. سقوطلك، تأثیراتی شخصدن زیاده جمعیتك، عمومك، وجودینه اولدیغی ایچین تأثیر شخصیت نظر دقته آلنه‌ماز.. بونك ایچین قطعیاً غیر طبیعی بولونان سقوط قباحتندن ایکیسیده عین درجهٔ شدتله معاتبدر.. شریعت اسلامیه‌نك، بو جرمدن دولایی قادینی و ارککی مساواةً مجازاته دوچار ایتمسی بو نقطهٔ نظردندر. ذاتاً، بو مساوات طبیعیه‌نك قبول و تطبیقی حیات اجتماعیه‌نك منافع موجودیتی ایجاباتندندر. بر باکره، بر کنجك سقوطی عین مرتبه‌ده مسئولیتده اولمالیدر. اصلده، حقیقت و وجدان حضورنده بونلر مساویدر. او سقوطلك، غیر طبیعی بر صورتده، قیزی بدبخت ایده‌لك ارککه هیچ بر تأثیر حاصل ایتمه‌مسی یالکز شرائط حاضرهٔ اجتماعیه‌نك نواقص و خطیئاتی نتیجهٔ مرتبته بر شی دکلدر. بو خصوصده ایکیسنك موقعی بر اولورسه بیوك بر فائدهٔ اجتماعیه تأمین ایدلمش اولور. چونکه: بو حالده قیزك فحش متاعی‌یه مراجعت ایتمه‌مسنه سببیت ویرلمش اولور. بوکا یکانه چاره: بونلری، یکدیگری حیاتده بولوندیغی مدتجه هیچ بر کیمسه ایله تأهله صلاحیتدار اولمیه‌رق، حق طلاقدن محروم بولونمق شرطیله قانوناً، بلاقید و شرط، یالکز بری بریله ازدواجه مجبور طوتمقدر. بو صورتله هم فحشك اوکی آلنمش اولور، هم ده او محرومیت حقوقیه ایله مؤثر بر جزا ترتیب ایدلمش بولونور.. طبیعت و وجدان حضورنده درجهٔ مسئولیتلری مساوی اولان او قیزله کنجك، هیئت اجتماعیه اوکنده‌ده بر طوتولملری منفعت عمومیه مقتضیات قطعیه‌سندندر...

سقوطك بو صورت تسویه‌سنده بوتون غیر متأهللر، دوللر، و یاخود طرفیندن بریسی مجرد اولوب دیکری أولنمش بولنانلر داخلدر. هم بو نوع سقوطك اوکنی آله‌رق فحشی منع ایتمك، هم ده هیئت اجتماعیه‌نك متضرر اولمامسنی تأمین ایله‌مك ایچین، بوندن باشقه بر چاره یوقدر. سقوط ایدن متأهل، قادین ایسه، همان زوجندن آیریله‌رق او شخص مجردله أولندیرملی؛ ارکك ایسه، کنج قیزی او عائله‌نك افرادی میانه ادخال ایتملیدر.. بویله اولمقله برابر أولی اولان طرفه مناسب و طبیعی بر جزا ترتیب ایدلمك شرطدر.

جبراً وقوعه کلن سقوطده ایسه قادینك هیچ بر مسئولیتی اولمدیغندن تجزیه اولونمق دوغرودن دوغرویه ارککه توجه ایدر. و قادینك موقع اجتماعیسنی ذره قدر غیب ایتمه‌مسی لازمدر.. بو سقوطی منع انجق ضابطه‌یه عائد بر شیدر...

کائناتده هیچ بر شی محو اولماز، قانون طبیعیسی، مادی معنوی هر شیئه قابل تطبیقدر. یالکز، وقوعه کلن هر غیر طبیعی حال بر سوء تأثیره تحول ایدر. بناءً علیه، فحش و سقوطدن متولد ضرر، دوغرودن دوغرویه هیئت اجتماعیه‌یه واقع اولدیغندن، بوندن ارکك ده زیان کورور، غیب ایدر. و صوکره بو حال بر تسلسل تدریجی ایله بر خاصهٔ ساریه کسب ایدرك نسل و عرقك

بوتون موجوديتنه ايراث سوء تأثير ايلر؛ تناسل وتولداتده تناقص وتدنی يی انتاج ايله، اونی الك نهايت انقراض وانحطاطه قدر سوروكلر.. بو سببله سقوطلك اوكنی آلمق ايچين هر ايكی طرفی مساواةً مسئوليتدار طوته جق قوانين طبيعيهٔ اجتماعيه، مدنيه، جزائيه لازمدر. ارككلری حمايه ايله اونلره جسارت وتشويق، زواللی قادينلره ايسه بدبختی ويرمك ديمك اولان رسمی فحشخانه لری قطعياً منع ايله مك ايجاب ايدر. بونی معذور كوسترمك ايچين تخيل ايديلن «احتياج طبيعی» نظريه سی جداً غريبدر.. اكر بو احتياج طبيعی اولسه يدی، بولوثيات وسفالات شخصيه واجتماعيه وجوده كلمزدی.. طبيعت كندی دائره سی داخلنده هر شيئی، منتظم، حقيقی بر صورتده اداره ايده رك حياتنك ادامه سی اسبابنی استكمال ايلر. اويالكز قوانين طبيعيه سنه مخالف موجوداتی محو وافنا ايلر. فحش ايسه هيئات اجتماعيه نك دوغرودن دوغرويه موجوديتنه هجوم وتعدی ايده رك اونی اضمحلال واندراسه سوق ايدييور. آرتق بونك اصل واساسنده طبيعت آرامق عبثدر، دكلمی؟ چونكه: طبيعت، قوانين اصليه سی ايجابی اوله رق، كندی موجوديات معنويه وماديه سنه، حوزهٔ حقيقتنده تأمين حيات وزندكی ايتدكلری مدتجه هيچ بر مؤثر وعامل متخالف ومتعاكس قبول ايتمز.. بو مناسبتله، بوكبی حالات غير طبيعيه نك چارهٔ اعدامنی آرامق لازمدر... كندی موجوديت وتأثيراتنی اداره ايدن قانون طبيعيسی، مخالفلرینی مغلوب ايتمكه سعی ايده جكندن و شخصيت بشريه ده اساسلی بر سبب حسی وفعلی رولی اجرا ايده يكندن آدميتك عموميتی اعتباريله، حال حاضرده بوكا يكانه دوا، قورقودر.. زيرا: مؤثرات نفسانيه واحتراصيه نك حادثاتی، خوفك شدتيله معكوساً متناسبدر.. (شيللر) دييوركه: «انسانلری فيلسوفلر اداره ايدنجه يه قدر قورقو اداره ايله يه جكدر.» احوال روحيهٔ بشره، پسيقولوژی يه نه قدر موافق بر سوز!... بوكا طبيعتدن استنباطاً ترتيب ايديله جك بر جزای شديد وعادلانه هر صورتله مؤثردر. چونكه: وحركتده بولنانلر كرك شخصلرينه، كرك نسل وعرقه قصد ايتدكلرندن بو جزايه مستحقدرلر، ديمكدر. بونلری بر تجزيهٔ حقيقيه يه اوغراتمق منفعت عموميه وعدالت نقطهٔ نظرندن الزمدر.. سقوطلك علی العموم سبب اعظمی هر درلو حالاريله، واسطه لريله ارككلر اولديغی حالده، اوندن يالكز قادينلری ابدی بر محروميت و سفالت ماديه ومعنويهٔ انسانيه يه دوچار و محكوم ايله يه رك ارككلری ينه ناموسلی، معذور، خوش كورمك انسانيت، فضيلت ووجدانه قارشی بر ذلت اليمه تشكيل ايتديكی كبی، بوندن بك چوق داها اهميتلی اوله رق، حيات اجتماعيه، نسليه وعرقيه دوغرودن دوغرويه بر خيانت وجنايت اولور.. بونك ايچين؛ فحش وسقوطی تسهيل ايدن بوتون اسباب ووسائطی: عموم خانه لری، بالولری، قافه قونسرلری، متره سلری، جاريه لری، اوداقلری دائرهٔ حقده قانوناً رفع وازاله ايده رك بونلرك يرينه بشريتك تربيهٔ فكريه، دماغيه، روحيه واراديه سنه، تميهٔ فضيلتنه جالبشمق مقتضای موجوديتدر.

متأهل اولانلرك سقوطنی، برطاقم وسائل وعواملہ مراجعتله، دائما اولدن منع وازاله ایتمك قابل اولدیغی، میانهٔ زوجیته برشخص ثالث داخل اولەرق الك دەرین حسیات، فضیلت، انسانیت ووجدانیه‌یی ازدیکی، حیثیت، ناموس ووقاری چیکنەدیکی ایچین. زوجینك هیچ بریسی طرفندن (عمو) کرك طبیعةً وکرك حیات وموجودیت عمومیهٔ اجتماعیه نقطهٔ نظرندن تجویز ایدیله‌من. فقط. ترتیب ایدیله‌جك جزای معنوی ومادی قانون وارککه متساویاً اولمسی شرط اعظم واهمدر. بونلرەده. طرفیندن بریسی متأهل دیکری مجرد اولانلر حقنده اتخاذ ایدیله‌جك اصولی تعقیب ایتمکدن ماعدا برطریق اسلم موجوددکلدر .. یته حق وعدالت دائره‌سنده برتجزیهٔ مؤثره ایله، سقوط وفحشی ممکن مرتبه رفع وتحدید ایدەرك حیات اجتماعیه‌یی سیئات لوثیاتدن وقایه وصیانت عمدهٔ منافع عمومیه‌دن.

حال حاضرەکی غریق نقایص وخطایا شرائط واحوال اجتماعیه سببیله سقوطه دارکیکدن زیاده مغدور ومظلوم کورلمسی واجب اولان قادینه بوتون انسانیت متفکره ومتحسسه‌نك ظهیر ومعاون اولەرق معناً ومادةً اونك موقعی تخلیص ایله تنظیم وتعدیله، ترفیع واصلاحه چالیشمسی الزمدر. تاکه، سوسیولوژی. [illegible] وعد وتعهد ایتدیکی مرتبهٔ رفاه وسعادتی استحصال واستکمال ایلیەرك قابلیات واستعدادات بشریه‌یی اساسات حقیقیه وطبیعیه استناد ایتدیره‌بیلسین ...

سقوط وفحشك قابل اولدیغی قدر اوکی آلەرق حد اعظمیدن حد اصغری‌یه تنزیلی ایچون بوقاروده تشریح وتکلیف اولونان وسائطدن ماعدا برده بونی نظر دقتدن دور طوتمامق، بالعکس کندیسنه درت ال ایله صاریلمق ایجاب ایدر: قادینك؛ شخصی، عائلوی، اجتماعی حقوقنی، موقعنی تعیین ایتدکدن صکره طبیعةً مخالف اولان بوتون عاداتی، قیودی، اطوار واوضاعی، حالاتی، مفرط، بی‌لزوم، عادتا کندیسنی بر آلت ذوق وحظ حالنه قویان تلبسلری، تزینلری؛ وقار وحیثیت انسانیه‌یه یاقیشمایان جالب تأسف افراطکار شوخلقلری، خفتلری، معاملات ومناسباتی اوزرندن آتەرق، حیاتنك بوتون صفحات مادیه ومعنویه‌سنده جدی، متین، صلابتدار بر تربیه، تعلیم، عرفان، اراده وموقع ایله مزین ومجهز بولونمسی، خارجده، داخلده، تحصیلده وسائر بوتون فعالیاتنده متفکر، عزم ومرامنك حصولنه مقتدر، هر حرکتنده، معقول ومشروع بر غرور وخود بینی انسانی‌یه مالك، ارککلرله اولان مناسبات وعلایقنده، کندیسنی، مغفل وریاکار برغارهٔ شعر وشهوت [illegible] آور نوازشلری ایچون. ونوتمه، چالیشسان حرمت مفرطه وطفلانه‌دن آزاده ومتجرد، یالکز کندی حق مشروعی بولومان بر احترام متقابل ومتساوی‌یی مادةً ومعناً طلبکار برحال ووضعیتده اولمسی لازمه‌دندر .. واکر بالاده استعرد قیلمدن سوپلدن مقدمه احکام ومعاینسنه توفیق سعی وغیرت، تطبیق همت وفعالیت ایدیلیرسه سوسیولوژینك، مقصدو آرزوسنه موفق اولمسی محققدر.

—۲٤ حزیران سنه ۳۲٦— صلاح الدین عاصم

علوم حیاتیه‌دن بر یاپراق

«ترانسفورمیزم، الامارقیزم، داروه‌نیزم»

کرهٔ ارضك ناربیضا حالنده بولندیغی زمانلرده مادهٔ حیاتیه‌نك موجودیتی فرض ایدیله‌میه‌جکی وفقط یوکسك بر درجهٔ حرارتده اتحاد ایدوب سیاتوژه‌ن دنیلن بر مرکب عضوینك حصولنه سببیت ویره‌جك صورتده قاربون وازوت شبه معادنك برلشمه‌لرینه هیچ بر مانع اوله‌میه‌جغی ومرکب مذکورك عینی شرائط ضروریه تحتنده حصوله کلش اولان مرکبات فحمیه ایله اتحاد ایده‌بیله‌جکی وبالاخره محیط نسیمیده معلق اولان صو بخارینك تکاثفیله حصوله کلن بحر ابتدائی عمومیده منحل بولنان املاحه وغازات مختلفه تماسنده اوزون بر مدت قاله قاله نهایت قاربون، ازوت، مولدالما، مولدالحموضه فوسفور وکوکرت وبومثللو اجسام بسیطه‌نك برلشمه‌سندن متجانس وغایت بسیط بر کتلهٔ البومینیه‌نك حصوله کلش اولدیغنی وتوه ایله [پروتوپلازما] دن عاری اولوب مه‌قه‌ل نام ویاسوفلك مونه‌ر تسمیه ایتدیکی شو کتلهٔ متجانسه‌نك کرهٔ ارض اوزرنده ایلك تشکل ایتمش اولان مادهٔ حیاتیه‌نك اصلی بولوندیغنی کچن مقاله‌لرمده عریض وعمیق بیان ایتمشیدم. مواد حیاتیه‌نك اساسی، هیکلنی تشکیل ایدن مرکبك فی الواقع مواد البومنیه اولدیغنه شبهه یوقسه‌ده بوکونه قدر سرد واتیان ایدیلن نظریاتك هیچ بری بویله بر کتلهٔ متجانسه‌یه‌نونك، پروتوپلازمانك ونهایت حیاتك نصل ونه صورتله ظهور ایتدیکنه دائر قاعتحتش بر فکر ویره‌میورلر.

لامارق وداروینك تأسیس ایتدکلری انسال نظریه‌سی ایسه اشبو مونه‌رلره حیاتك کلش اولدیغی بر زمندن صکره جسامه‌دن حیاتك کورمش اولدقلری ادوار تکاملیه‌دن بحث ایدر. بوقسه مونه‌رلره نصل اولمشده حیات

کلشدر ؟ سؤاله جواب ویرمك خصوصنده شق شده بیله ایتیه‌رك مسئله‌نك اساسی مجهول براقدیغی کبی غیر قابل حل اولدیغی و بو بابده بیله حق هر درلو تدقیقات و تحقیقاتك عقیم قاله‌جغنی دخی فهم ایدیور .

لامارقه کوره اشکال حیوانیه‌نك مظهر اولدیغی تحولده نظر اعتباره آلنه‌جق یگانه عامل بالذات حیواناتك کندیلریدر. بوذات ، ایلك حیوانلرك حرارت والکتریق تأثیریله مادهٔ غیر عضویه‌دن تناسل بنفسه ایله تولد ایتمش اولدقلری و محیط خارجینك اونلرده تولید ایتدیکی احتیاجاته کوره کندی اعضالرندن و یا دیکرینك استعمالی مجبوریتنده بولوندقلرینه نظراً بو اعضا ... عضو ... بولوب استعمالدن ... قط ولانك ایسه کچوله‌رك

کچن هفته مارسلیا لیمان عمله‌سنك عمومی تعطیل اشغال ایتمه‌لری اوزرینه تعطیل اشغاله مجبور اولان صندال ، رومورکور و واپورلرك مارسلیا رختملرنده‌کی منظره‌سی

Les barques, vapeurs et remorqueurs délaissés par les ouvriers de la ville de Marseille qui ont fait la grève

لامارقك Transformisme یا استحاله‌ تبدل نظریه‌سی ذی حیات موجودات ابتدائیه‌نك ادوار متعاقبه‌ طرفنده ... تعدیلاته ... اوغرادیغنی و بوکا بر چوق تبدلات متعاقبه‌دن صوکره‌در که شکل حاضری ... قزانه‌بیلدکلرینی بیان ایدیور.

... غائب و یا حاله کوره بشقه بر صورته استحاله ایتدیکنی و بناءً علیه تعیین ایدیلن محیطك شرائط مختلفه‌سی حیوانلرده دخی اختلافلرینه باعث اولدیغنی و بدایت امرده وقوعه کلن تعدیلاتك ، تعدیلات شخصیه‌نك صوکره‌لری

نسلدن نسله تکرر ایده‌رك ارثاً انتقال ایده‌جك صورتده واصل اولدیغنی بیان ایتمشیدی.

لامارقك شو نظریه‌سنده‌کی سوروه منسوب حیواناتك تعضونده حصوله کلن تعدیلات حقنده صورت عمومیه‌ده شویله‌جه بر طرز ایضاح اولنسه بیله بر نوعك ـ ادعا ایدلدیکی وجهله ـ حالبوکه نوعلر هم متفرق یشار، همده انواع مختلفه‌یه منسوب اشخاص یکدیکریله بر اشوب شخص جدیده تشکیل ایتمك قدرتندن محرومدرلر.

داروه‌نك بیته اصل هجوم ایتدیکی مسئله انواعك اصلی مسئله‌سی ایسه‌ده بوده اشکال

یکنلرده اسپانیاده مادرید شهرنده اشتعال ایدن بر بومبانك بعدالاشتعال طوپلانان پارچه‌لریله تخریب ایتدیکی بر پنجره‌نك منظره‌سی

Une fenêtre détruite à Madrid par une bombe

دیکر بر نوعه استحاله ایده‌بیله‌جکنی افهام ایتمکدن پك اوزاقدر. بوکون غروب حالنده منتشر بولنان حیواناتك افرادی کندی‌ارەلرنده مشابهت تامه‌یه مالك اولدقلری کبی چفتلشه‌رك کندیلرینه بکزر نوزادلر طوغوریور. بو اشخاص جدیده دخی عینی خصائصه مالك بولونیور.

حیه‌نك تبدلی اسبابنك تعیینی خصوصنده اشتغال ایتمکسزین تبدلات مذکوره‌یی صرف ذکر ایله اکتفا ایدرك فکرینی شو طرزده بیان ایتمشدر.

« کرهٔ ارضك معین بر منطقه‌سنده بر محلدن براز اعدیه‌دن وبعضاً قابل تنفس محدود بر

هوادن بشقه برشی یوقدر. تناسل ایسه مخلوقاتی بر نسبت هندسیه ایله چوغالتمقده اولدیغی جهتله اغذیه نك، محلك و هوانك یانیانه تعیش ایده جك اشخاصی اداره یه غیر کافی کله جکی بر زمانك ورودی مطلقدر. بناءً علیه عینی احتیاجاته مالك اشخاص اره‌سنده حیات ایچون بر مجادله باشلار که شو مجادله نك نتیجه‌سی اولمق اوزره غیر کافی بر طرزده مجهز اولانلر هلاك اولور واو محلده تجمع ایدنلر میاننده شرائط حیاتیه دن استفاده ایتمکه اك صالح اولان اشخاصده محافظهٔ حیاتك تأمیننه خدمت ایده جك اخلاق وطبایعده بوصورتله بر اصطفای طبیعی حصوله کلمش اولیور. طبایع مسروده یه عرضی اولەرق مالك اولانلر بقا پذیر اولوب یکدیکرلریله برلشیر واخلاق مشترکه‌لری محافظه اولندقدنصکره ارثیتله تشدد ایده‌رك بر قاچ بطندن صوکره کله جك انسالدن ممتاز بر نوع تشکیلنه باعث اولور. اوصورتله که اشکال عتیقه‌دن اولوب کرهٔ ارضك بر شقه یرنده توطن ایتمش اشخاص ایله ثمره‌دار اوله جق بر اتحاد اقتدارینی دخی غیب ایدرلر. ایشته بو آمدن اعتبار آیکی بر نوع حصوله کلمش اولیور.»

استحاله وتکامل نظریه‌سی اولان داروەنك شو نظریه‌سی کوریلیور که ذوی الحیاتك بر نوع استحاله‌یه، اصطفای طبیعی یه معروض اولدیغنی ادعا ایدیور. فضله اوله‌رق واصطفانك ده میخانیقی دینه‌بله جك قدر اوچ عامله تابع بولندیغنی ده بیان ایدیور. قابلیت تحولدن توارثدن مجادلهٔ حیاتیه دن بحث ایدیور.

تحول: موجودات ذوی الحیاتك صیره‌سنده شخص ایچون فائده‌لی، مضر ویا تأثیرسز اوله‌بیلن بر طاقم تحولاتك حصوله کلمسیدر. قابلیت تحولك لاعلی التعیین هر قارافتەرده تأثیر ایده‌جکی وغیر معین استقامتلر الەرق نامحدود اوله بیله جکی داروەن طرفندن درمیان ایدیلیور.

توارث: قابلیت تحول ایله قزانیلمش تعدیلاتك احفاده انتقالنی تأمین ایدن توارث داروەنیزم طرفدارلرینك فکرنجه هر هانکی بر قارافتەرك بتون تعدیلات و تحولاتی الی نهایه تمادی ایتدیرر.

مجادلهٔ حیاتیه دخی قابلیت تحول نتیجه‌سی فائده ویا مضر اوله‌رق تعدیلاتی کورن ذوی الحیاتك محوینی و انجق فائده‌لی تعدیلاته مظهر اولانلرك بقا و وامنی انتاج ایدیور.

داروەنیزم نظریه‌سنجه کرهٔ ارضده خیلیدن حیاتیه تکمل ایتمش عضویته مالك مخلوقاتك شکلی ایشته شو اوچ عاملك نتیجهٔ تعاونلری ویا داروەنیستلرك تعبیرنجه نتیجهٔ تصادفلریدر تعبیر دیکرله لم حیاتی بی صورت تدریجیه‌ده چیقارق یکدیکرینه قلب! اولنه بیله جك انواعك تحصلی بو میخانیکیته تابع ایمش فضله اوله‌رق ادوار حیاتیه اثناسنده تراکم ایدن تعدیلات ــ که قابلیت تحول ایله حصوله کلمش. توارثله انتقال ایتمش، هربی فائده‌یی دفع ایدن مجادلهٔ حیاتیه ایله اصطفا وتثبیت ایدلمش ــ تعدیلات مفیده سایه‌سنده ذوی الحیاتك انجق فائده‌لی قارافتەره واصل اوله بیلدیکی واشخاص منذ کورەنك بتون افعالی بتون حادثاتی بوصورتله متدام بر مقصد نقصهٔ نظرندن حصوله کلمکده اولدیغی بیان یدیلیور. وبوصورتله‌ده موجودیتی انکار ایدیله‌میان

غایهٔ حیاتیه‌نك هیچ اولمازسه قیمتنی اولسون تنقیص ایتمك ایسته‌نیله‌رك بالخاصه بر غائیت اولمیوب تصادفدن تولد ایتمش بر شبه غائیت درجه‌سنه تنزیله چالیشلمش اولیور.

فی الواقع غائیتدن عاری صرف اجسام جامده اوزرینه اجرای مطالعه ایدن کیمیاگرلرله متکامل صره‌سی ایسه حیات مسئله‌سنك حلی خصوصنده هیچ بر آدیم آتمدقدن بشقه غائیت کبی مهم بر عاملی قاله آلمیور حالبوکه اعمال مورفولوژیه و سون علائم فیزیولوژیه اولسون دائما وقتلی بر مقصد ضمننده حصول یافته اولدقلری تجارب نتیجه‌سی مثبتدر. اویله‌که

اوده‌مشده چته‌لر قانوننك تطبیقنه مأمور دیوان حرب هیئتی
(Cour militaire charge d'appliquer la loi sur les Bandes (Udémich))

حکمتشناسان ایچون بونی انکار ایدیویرمك غایت قولای ایسه ده هر حلوده بر غائیته توافق ایتمش و اکا گوره تنظیم ایدلمش وسائطه تصادف ایدن طبیعیون ایچون بو کیفیت انکا باعث نفرت و عاردر طبیعیون و بالخاصه حیاتشناسان ایچون غائیت ذوی الحیاتك بر وصف ممیزیدر. اصل غائیت مناقشه خصوصنده گوریلن شو حال قدر حیاتك هیچ بر وصف ممیزی اولمدیغی تکرار تکرار بیان ایدرز.

حیاتی ایضاح ایتمك دعوه‌سنده بولنان تناسل جنسه طریقیله طریقهٔ مذکوره‌یه مستنداً ... مصالحه ایدن ... غائیت مسئله‌سنی

حیاتدن جف‌القلم بتبتون رفع ایتمك نشبثنده بولنمشدر.

لکن مقاله‌لرمزك برنده تناسل بنفسه نظریه‌سنك نه‌صورتله بیقلمش اولدیغنی بر تفصیل عرض ایتمشیدك. نباتك اساسی ساقط اولنجه کندیسنك یعنی مسلك مادیونك نه‌نسبتده شایان اعتماد اوله‌جغی جزئی بر تأمل ایله اکلاشیلیر.

بعض طبیعیون بر طرفدن مسلك مادیونی قورتارمق ایستدکاری کبی دیکر طرفدن دخی بومسلك ایله غیر قابل ائتلاف اولان غائیت حیاتیه‌نك انکارینی عدیم‌الامکان بولدقلری جهتله اهمیتنی اولسون تنقیص ایتمك اسبابنه توسل ایده‌رك ذوی‌الحیاتك انجق ظاهری بر علت غائیه‌یه تابع اولدقلرینی وبونكده صرف تصادف اثری اولان بعض اسباب میخانیقیه‌دن اولدیغنی ایناندیرمغه یلتنمشلردر.

داروه‌ن نظریه‌سی ایشته شو احتیاجی بر صورت مکمله‌ده تسویه ایتمکده اولدیغنی کوسترر طرزده پك قولای تفسیر ایدیله‌بیلدیکی جهتله بومثللو طبیعیون میاننده بر شهرت عظیمه‌یه نائل اولمشدر.

عالم حیاتده حکم سورن اهنکی بر کونا اسباب غائیه‌یه مراجعت ایتمکسزین ایضاح‌ایدر کبی کورینن داروه‌نك شو ماهرانه نظریه‌سی مادیونجه هله بر جان قورتارن قدر اهمیق حائزدی. چونکه مسلکلرینی تهدید ایدن افلاسدن قورتاریوردی. فضله اوله‌رق بتون طبیعت عضویه‌نك غائیق هیچ بر فکرالوهیتك یاردیمی اولمقسزین صرف قوانین مادیه ایله ایضاح ایدر کبی کورندیکندن ومادیونك ایسه غایه‌املری بوندن عبارت بولوندیغندن داروه‌ن نظریه‌سنه دوت آل ایله صاریلی ویرمشلردر. بیلمیورلرکه داروه‌نك بالذات کندیسی قطعیاً الحاده قدر کیتمه‌مش اولدیغی کندی افاده‌سیله مثبتدر. اویله که مادیون طرفندن داروه‌ن، نظریه‌سنك بویله‌جه سوء تفسیر ایدیله‌رك اکا مستنداً حیاتده مهم بر رول اوینایان علت غائیه‌نك انکار ایدیله‌جکنی بیلمش اولسه‌یدی داروه‌ن یا اونظریه‌یی سویلمزدی ویانظریه‌سندن بویله برمعنا چیقارمغی ایسته‌مش اولسه کتابنك برنده: «الحادك تضمن ایتدیکی معنایه قدریعنی انکار ذات‌اللهه قدر هیچ بر وقت کیتمدم. معرفت‌الله ایچون حسیاته دکل محاکمه‌یه مربوط اولوب بنی ثقلتیله ازن بر سبب دیکر واردر. سبب مذکور جسیم ومحیر عقول اولان کائناتی وملکات عقلیه‌یی بر نتیجهٔ طالع وضرورت عمیا کبی ادراك ایتمك خصوصنده‌کی صعوبت فوق‌العاده‌دن ویا دها طوغریسی عدم امکاندن منبعثدر. بویله‌جه دوشونیرکن انسانك فکر وذکاسنه مشابه بر فکر وذکا ایله متصف بر سبب اول بولوب‌قبول ایتدیکمی حس‌ایدیورم بناءً علیه معترف بالله دنمکه کسب استحقاق ایدیورم» جمله‌لرینی بر لسان مؤثر ایله سرد واتیان ایتمزدی.

لامارق‌دخی عدیم‌الفقرات حیواناتك تاریخ طبیعیسی نام کتابنده دیورکه «طبیعت بر ذکا وحق بر موجود اولمیوب بلکه هر یرده بر طاقم قوانینه کوره تنظیم ایدلمش بر قدرت

استانبول [نمونه مکتبی] طلبه و معلمینی

Elèves et professeurs de l'école " Noumouné " à Stamboul.

تشکیل ایدن بر انتظام اشیادن عبارت ایکن بالذات خالق اوله‌میه‌جقدر. ارادهٔ قادره‌نك بر محصول عالیسیدر. ایشته ارادهٔ الهیه هر یرده طبیعتك قوانینی اجرا ایله سرعمای ظهور اولورجونکه بوقوانین یداللهدن صدور ایدیور ارادهٔ مشارالیها حد و پایانی اولمیان بر قدرتدن نشئت ایتدیکی جهتله یالکز قوانین طبیعتك اجراسنه محصور اوله‌ماسی لازمکلیر...

کانون ثانی ٦ نور ٣٢٦

شام طبیه‌سی بیولوژی معلمی

سعید جمیل

قادینلره حق

اوروپاده قادینلره حق

— ٤ —

قادینلره ایشده حریتك نتیجه‌سی

حزیران ۱۹۰٤ برلین

قادینلره ایشده ارککلر کی حریت ویرملك لازم اولدیغی قبول ایدلنجه، « قادینی قوجه‌سی بسلسون » نظریه‌سی براقیلنجه، ابتدا قادینی قانون اوکنده، حقوق مدنیه‌سنده ارککله مساوی صایمق لازمدر. چونکه، بو مساوات اولمینجه. ایشده مساوات اولماز؛ ایشده حریت قبول ایدلمش صاییلماز. قادینك جمعیت ایچنده نهایت قازانه‌جنی بو طوغری حریتی، ازدواجده ارککك دائما قادینه حامی اولمسی لزومی حقنده‌کی یاکلش فکری‌ده قالدیرر. شیمدی، قادین اسکی صیقی تضییق آلتندن قورتیلور؛ بوتون حریتی قوجه‌سندن کندی النه آلور. بوکا قارشو، قوجه‌سنه باش ایکمز و اوندن قارتی طویوره‌جق اکمك بکلمزسه‌ده، هرشیدزده مسئول اولور. حر اولونجه، قوجه‌سی قارشوسنده هرحالده مسئولیتی آرتمق لازمدر.

قادینك چالیشمه‌ده سربست اولمسی، بو صورت ایله هرشیدن اول ازدواجنه تأثیر ایدر. ازدواج قانونلری دکیشدیرملك، قادینك حریتی اساسنه بناقیلنمق لازم کلور. چونکه، « حوانك » کوچوك قیزلری آرتق اسیر دکل، حردرلر!

قادینلره ایشده حریت اساسی، شیمدی‌یه قدر قادینلرك یاپمدقلری وایچنده بولنمدقلری برچوق صنعتلری کندیلرینه آچار. قانونلر، عادات، واخلاق قادینلرك اوکنه چیقمدقجه، ارککلکه، قادینلغه باقیلماز. استعداده کوره جمعیتك هردورلو ایشلرنده قادینلرده قوللانیلور. شبهه‌یوق، قادینلر ایچونده قابلیتلرینی کوستره‌جك

امتحانلر آرتق كافی كوریلور . انسانلرده شكل هیئت براز فرقلی ایسه‌ده، قابلیت بردر، وایش كوریلنجه ، اونی كیملك كوردیكی صورمق فضله‌در .

ایشده حریت وقادینلره‌ده سعی و عملده مساوات اولونجه ، قادینلرك صنعی . تجاری

بلریده هیئت قانونیه‌یی انتخابه حق قازانه‌جقلری اساسنه استناد ایده‌رك ، مجبوری قیلیور . قادینلرجه‌ده ابتدائی تحصیل هریرده مجبوریدر . ارككلرده اكثر اوروپا مملكتلرنده انتخاب حق ویرمن بو ابتدائی تحصیل . قادینلره‌ده عینی حق ویرمیور . قادینلر انتخاب حقنه مالك دكلدرلر . اما، قادینلرك صنعی تربیه كورملرینه، ایستدكلری صنعتی انتخابه وچالیشملرینه حق

اورله‌آنده ژان دارقك سنهٔ دوریه‌سی مراسمی
١ — پاپاسلر ژان دارقك بایراغنی طاشیورلر ٢ — مراسمده كلیسا مغنی جوجقلری ٣ — فرانسز عسكری طرفندن سنجاغك مرورنده ایفا اولنان احترامات

Cérémonies d'anniversaire de Jeanne d'Arc à Orléan. 1 — Les prêtre portant l'étandard de Jeanne d'Arc 2 — Pendant la cérémonie à l'église
3 — Soldats français saluant le drapeau de Jeanne d'Arc

تحصیل كورمه‌لری آز مهم دكلدر . مكتبلرده كندیلرینه بویله بر تربیه ویرلمسی وقادینلك استادلر یاننده بوله‌رق معرفت اوكرنمسی لازمدر . قادینه ایستدیكی صنعته كیره‌بیلمه‌سی حق، ایستدیكی تحصیل ایتمسنه‌ده حق ویرملیدر . حكومتلر جوجقلرك ابتدائی تحصیللرینی

ویرملیدر . كوزل تحصیل كوره‌ن بر قادین ماهر . وستا بر عمله اولور .

قادین بوندن صوكرا ، اجرت مسئله‌سنده ارككه مساوی اولملیدر ؛ بونك لزومی ایشده حریتك قادینه ارككه عینی درجه‌ده لازم اولدیغی كیدر . حقیقةً ، ایشلك ارككی دیشیسی

ژان دارقك هیكلنه وضع اولنان چیچكلر
Les couronnes de fleurs déposées sur la statues de la pucelle d Orléan.

اولماز ؛ قیمت سعی‌ده او حالده بر اولملیدر . عینی ایشده عینی اجرت ، یاخود مساوی استحصالده مساوی مكافات دستور اقتصادیسی بورادەده حكم سورملیدر . « قادینلره حق » ایستین قادینلر ایله برابر ، قونومیستمد فعلرك هپسی بوراده بر دورلو دوشونمكده‌درلر .

قادین ایچون ایشده حریت بو شرطلر ایله قبول ایدیلنجه ، بوندن چیقان نتیجه‌لر شونلردر :

١ — قادین ایچون كچینمك تأمین ایدیلمشدر . آرتق بو كونكی قیدلردن قورتیلدیجه اوروپاده قادین ، حر ، مستقل اوله‌جقدر . « اسارت دورینك قادین ایشی » اسارت زنجیرلرینی قوپاراجغنه دها زیاده قوتلشدیریر . حر قادینك سربست چالیشمه‌سی‌ده حریتنی آرتدیریر . یعنی قادین بو زمانده هر سلامتی ایشنده بولور ، اونك طایاغی ، حریتی‌در ، جمعیت ایچنده‌كی موقعی ، ازدواجده‌كی موقعی ایشنده‌در ، اخلاقجه ، سیاستجه ، جمعیتجه وارلغی ایشی ایله بللی اولور .

٢ — فقیر قادین بو كونكی سفالت حالندن قورتیله‌جقدر . چونكه ، آرتق لایق اولدیغی درجه‌دەكی اجرتی ، قابلیتنك كوستردیكی ایش ایله ، سربستجه آلمق ممكندر .

٣ — زنكین قادین ایچون تنبللك دورندن چیقمق ، او دورك جركینلكلرندن فنالقلرندن قورتیلمق زمانی كله‌جكدر . چوق كیمسه‌لر زنكین قادینلر ایچون یكی زمان كوزل شیلر وعد ایتمیور ، فكرنده‌درلر . چونكه ، یكی دورده زنكین قادینلر ایچون راحتیجه ، اسرافلیجه وقت كچیرمك اولمیه‌جق ؛ چالیشمق ، انسان قابلیتنی بر جهته صرف ایدرك بوندن استفاده ایتمك ، اونلر ایچونده لازم اوله‌جق . چونكه ، چالیشلمادقجه یاشامق ممكن اولمیه‌جق . شیمدیكی زنكینلرك سرمایه‌لرندن آلدقلری واردات بلكه نهایت بوله‌جق و اجرت او وارداتك یرینی طوته‌جق . بو حالده بو اجرتی آلمق ایچون زنكین قادین‌ده چالیشه‌جقدر .

لكن لذت ، حیات ، خیال بشر چالیشمه‌ده ، رشی حصوله كتیرمه‌ده ، یاراتمه‌ده‌در ؛ بو جهتله ، زنكین قادینلر بو كونكی زنكینلكك اونلرده پیدا ایتدیكی قیصیرلقدن ، محصولدار اولمامه‌دن قورتیله‌جقلردر كه ، بوده بویوك بر وعددر .

٤ — فحش صنعتی قالقاجق ویاخود هیچ اولمازسه آزاله‌جق . بونی اكلامایان یوقدر . قادینلره هر درلو صنعتك یاناشیله بیله‌جك ایش پیدا ایتدیكی بو زمان ، البته ، بو كون كندیسی ایچون یكانه صنعت صاییلان فحشه قادین تنزل ایتمیه‌جكدر . اوروپاده بر چوق

قادینـلر اتلرینی صاتەجقلرینه ، آچیلان یکی ایشلره قوشەبیلەجکلردر . آنادن فحشه میللی طوغمش ظن ایدیلن قادینلردن صوکرا نه قدر ، نه قدر قادین بولەبیلیرکه . بونلر آیاقلری قایەرق دوشمشلر ، برکره نصل ایسه مغلوب اولمشـلردر . عجبا جمعیتك ایش بولمی قولایلشدیرمسی ، قادین چالیشمەسنك حریتی ویرمسی ، بوقادینلره استعداد وقابلیتلری غیرت ، چالیشمق متـانتی آرتدیر و طبیعت اقتضاسـنجه اختیارسز اولمغه ، سقوط ایتمکه مـع اولور .

نەقدر قوکەت طوغـەلرده، قادینلرایشده اولونجـه ، قوکتلکلرینی اونودیرلر ؛ شهوت انکیزلك قالماز . ایش فحشی کوکنـدن دکل ایـسەده . بك مهم درجەده سیلیر .

٥ — ایشدهحریت قدینه قادین‌شخصیتنی ویره جکدر . ایشلرك چوقلغی، قادیـنلرك هر شیدهقابلیتلرینی تجربەایدەبیلملری،هم قبلیتلرینی

ارژانتینك یوزنجی سنەدوریەسی مناسبتیله پارسده
ارژانتین تبعەسنك مراسم مخصوصەدن صکره کلیسادن چیقەلری
Salets argentins sortant de l'église à Paris après la cérémonie célébrée
à l'occasion du centenaire de la Republique Argentine

برجهتەمیل ایتدیرەکی ده حاضر لامش صایلمازمی؟ یعنی ، هم فحشـه طوتیلمش اولانلر بحشی براقوب کندیلرینه ایش بولەبیلیرلر . کندیلرینی اخلاقجه ، انسانلقجه قوتلشدیرەبیلیرلر ؛ هم . اوتەده بو حال ، ایشده اولان فحش طبیعتلی قادینلری اساساً قوتلشدیریر ؛ یورەکلرینی فحشه قارشی قلعه کبی محکملندیرەبیلیر؛ ایش ایشلین قادینلرده سـقوطه میل آزالیر . چونکه ، آرتدیراجق وهم زیادەلشدیرەجك . حادثات اقتصادیەده ــ قادینلره حریت ویریلجه ــ یکی وبویوك برتقسیم عمل اولەجق ؛ هرتقسیم عمل تقسیم قوادر ؛ هرتقسیم قوادە انسانلرك قابلیتلری آرتار، اختصاصلری زیادەلشیر . صنایعده انسانك دوشونجەسنه ، بدننه تأثیر بویوکدر . ایشته ، بوزمان بوسربست ایشی احل قادین ، دوشونور ، چالیشیر ، موحدقادین ، قادین شخصیتی میدانه چیقارەجقدر .

٦ — بوزمان قادین قابلیتی بر آهنك حاصل ایده جکدر. بوکون قادین اولی ایسه، یالکز قوجه‌سنه خوش کورونمك قیدنده ویلکه چوجق فابریقاتورلکنده بولونمقده‌در؛ اوك طیشاریسنده، اولی اولمدیغی حالده برسوکیلی بولمق ایله اوغراشمقده‌در. یعنی ایشی کوجی جنسی احتیاجی دوشونمك، نصل اولور ایسه اولسون، بر ارککك خوشنه کیده‌بیلمکدر. قادینك نه‌دن بر اجتماعی احتیاجی اولمسون؟ بو احتیاج واردر؛ لکن، ایش ایشلمك سربست اولمدیغی ایچون. جمعیتك بوکونکی حالی اوکا یالکز بونی دوشوندیریور، فقط تفکراتی قاپادیور. قادین بوکون پسیقولوژیك بر استبداد آلتنده‌در. یالکز بر ارککك خوشنه کیتمك فکرینی دماغنده تکرار ایتمك مجبوریتنده‌در؛ عادتا قادین بر بین خسته‌لغنك اسیریدر. ایشته قادینی بو خسته‌لقدن قورتارملی واونك مدت حیاتنجه بر ارککه خوش کورونمك خیالی ایله وقت کچیرمك عذابنه نهایت ویرملی. یاخود، اوکا ایش ایشلمکه مساعده ایدیله‌رك، طیشاریکی حیاتنده حریت ویریله‌رك دوشونجه‌سنده‌ده حریت اعلان ایدلملی وبر ارککك خوشنه کیتمکدن باشقه بر احتیاج اجتماعیبی خاطرینه کتیرمسنه یول آچیله‌رق قابلیتی آرتدیرلملی، آهنکدار ایدلملیدر.

٧ — قادینك چالیشمسی قادین عزت نفسی آرتدیراجق وقادینك قیمتی کندی کوزنده یوکسله‌جکدر. حاضر یسلنیلمك بلکه خوشدر؛ اما بوشرفلی دکلدر؛ یاشلی، باشلی کوجلی قوتلی بر قادین ایچون یاقشدیرلماز. قادینك چالیشمه‌سنك حریتی اعلان ایدلدیکی وقت، بو، قادین قیمتنك، شرف واعتبارینك آرتمسنه علامت اوله‌جقدر.

٨ — قادینك چالیشمسی ارککلر ایچونده برشرفدر. حقیقةً قادینلری بسلمك بورجی ارککلره شرف ایچون، شرف قازانمق ایچون دکلدر؛ بونك سببی، ارککلرك چالیشمسی، زنکین اولمسیدر. وبوندنا کلاشیلیرکه، ارککلر قادینلری بسلرلرسه، قوتلرینی کوسترمك ایچون بسلمامکده‌درلر؛ قادینلری ضعیف صایدقلرندن وقانونلر اونلری بوکا اجبار ایتدیکندن! حد ذاتنده ایسه، قانون مدنیلرك، قادینی بسلمك مکافاتی اوله‌رق، ارککه ویردکلری صوك درجه‌ده‌کی امتیازلر: ارککلرك حقیقی قوتلرینی کوسترمه‌دکدن ماعدا، ضعیفلکلرینه دلالت ایتمکده ویالکز ارککك قادین اوزرنده استبدادینی آرتدیرمغه خدمت ایتمکده‌در. ارککلرك ظاهرده قوتی، حقیقتده ضعیفلکلری دیمك اولان بو بورجلرینه قارشی، چوق کره قادینلر اونلره تحقیر ایله مقابله ایتمکده‌درلر. حقیقةً قادینی ایی بسلین ارکك دائما قادین طرفندن ایی سویلن قوجه دکلدر. یعنی سوکی، ویریله‌جك یمك ایله صاتون آلنمق ایستنیلیور ایسه‌ده، چوق کره ایی بسلینر سویلنمامکده‌در. قادین کندی سوکیسی، جنس حسلرینی یمك قارشوسنده صاته‌جقدر ظن اولنیور ایسه‌ده، وقوعات چوق کره بونك عکسنه چیقیور. بو ایسه، قادینی اسیرلکنده اکمك ایله یالکز بسلمك ایستین ارککلره قارشو، بیوك تحقیردر.

بو تحقیره سبب قانوندر . قانون قوجه‌یی بسلیجی یاپیور و اوکا قادین طرفندن تحقیرلر آلدیرییور ، قوجه‌لق مزیتنی آشاغی‌یه ایندیریور . قوجه‌لقده شرف براقمیور .

قادینلرك چالیشه‌ق کندی جاندری

جمعیت اعضالنی شرفندن آتیله‌رق بوکا قارشو بسلنیلمسنی قبول ایده‌میورلر .

قادین چالیشمه‌سنده‌کی حریتی ، مساواتی کوز اوکنه کتیرملی ؛ بوراده کندی یه‌جکنی کندی الیله سربستجه چالیشه‌رق چیقاران قادین ، سربست و راشدیکی قوجه‌سنك یانینده باشقه بر آهنك ایله یاشیور . اونی سوییور ، اونی تحقیر ایتمیور ؛ حاصلی قادینلرك سربست چالیشمه‌ری ارککك کندیسنه‌ده شرف ویریور

١

٣

٢

پارس طب فاکولته‌سنده کچنلرده بر معلم مسئله‌سندن طولایی وقوعه کلان عربده‌ده ١ — فاکولته‌نك ژاندارمه‌لر طرفندن تخلیه‌سی ٢ — ژاندارمه‌لرك فاکولته‌یه عزیمتلری ٣ — فاکولته‌نك حولیسنده عسکری بر منظره

Une dispute à la Faculté de Médecine à Paris 1- Evacuation de l'école par les gendarmes 2 Les gendarmes se rendant à la Faculté
3 — Soldats dans la cour de la Faculté.

کچنلرده باشلایه‌یلدکلری بویوك شهرلرده ، چالیشمیه‌رق کندیلرینی بسلامك ایستین قوجه‌لرینه قارشو قادینلرك نفرتی آرتدقجه آرتیور ، بوراده قادینلر ، قیزلر کندیلرینك

واونی برزمان بسلمك زعمنده اولدیغی . قادینك اوکنده ، شیمدی بسلمدیکی حالده ، یوکسلیور .

٩ — قادینك چالیشه‌بیلمسی ، ازدواج ایچون یکی برساده‌لك ویره‌جك . شیمدیکی

اولنه‌لرده جهاز، زنكينلك بيوك بر طوتيور، چوجقه‌سى جهاز ايچون، زنكينلك ايچون اولميه‌جق. بوزمان يسه، قادين برده‌يه اودرجه باقيه‌جق. اركك فقير قادينى دها زياده سوينج ايله، امين ايله آله بيله‌جكدر. چونكه، قادين كچينه بيلمك ايچون چاليشه بيله‌جك، وقزانجنى احتمالاً اولدن كتيره‌جكى ثروتك - كتيرمه‌

قونيه واليسى عارفى پاشا حضرتلريله ولد چلبى افندى حضرتلرى

S. E. Arifi Pacha. Gouverneur de Konia et Véléd Tchélébi Effendi.

بو كون لازم اولان جهازك - فائضى، فائده‌سى يرينه كچه‌جكدر. قادين‌ده فقير ارككى دها سوينج ايله قبول ايده‌جكدر، چونكه، ارتق بوندن صوكرا، قادين، اوى مصارفى ايچون دائما اركك النه باقمق لازم اولديغى فكرنده بولونميه‌جقدر. قادين اركك كنديلرينى ايسندكاري كبى - بربرلرينه تابع اولميه‌رق - كچينه بيله‌جكلرندن، ازدواجده آرتق بو كونكى «زورله برلشمه» حالندن چيقاجقدر. حقيقةً، بوزمان ازدواج ايكى حر، مستقل، چاليشقان كيمسه‌نك كندى ايسته‌كلريله برلشمه‌لرى حالنه كيره‌جكى ايچون، شرفلى اوله‌جقدر. اكر سويلك جائز ايسه، ازدواج، اصل ازدواج، سربست برلشمه‌ده قرار قيلاجقدر.

۱۰ — چاليشان قادين اركك ايچين شيمديدن دها ايى آرقداشى اوله‌جقدر. چوق كشيلر بونك عكسنى دوشونيورلر. اونلرك فكرنجه قادين چاليشنجه وسربست اولونجه كنديني هوالره قالديراجق. چاليشمايان، بيلمين وسربست اولميان قادين اركك دها ايى رفقاشيدر، دها ايى درد آچه‌جق كيمسه‌سيدر. حالبوكه چاليشمه بيلمز، قابليتى كنيشلتلمامش جاهل قادينيدن، اسيردن نصل ارقداش يامق، سرداش ايتمك ممكندر؟ چونكه بر شى آكلامق ايچون بيلمك، يول كوسترمك، مثلاً نصيحت ويرمك ايچونده تربيه كورمش اولمق لازمدر. چاليشمق بيلمين وچاليشمايان

قادین ، نه اولور ایسه اولسون ، قوجه‌سنك الك روحلی ، باشلی دردلرینه یابانجی قالور . ارکك اکلادیر . کیمه ؛ آکلامیان قادینه ، یالکز طاش‌کبی طوران ارقداشنه . دیمك : ارککك ارقداشی ، مشاوی سکوتدر ، جواب آلامقدر . چالیشمایان قادینك جوابلری سکوتدر .

کندی ایشنده ارقداشی اولان ، اونك ایله برلکده چالیشان برقادیندن باشقه الویرشلی ارقداش ، وایجنی آجه‌جق قادینده بوله‌ماز . چالیشمه‌دن طوغمقده‌در . قادینك چالیشمه‌سنی قالدیریکز . قادینی ایله ارکك اراسنده‌کی محبتی ، سوکیدن . حرمتدن اثر کورمیه‌جکسکز ؛

Personnel des écoles musulmanes à Vidin

براوده ایسه : ارککه ارقداش ، ایچنی آچه‌جق برکسنه لابددر و بوکیمسنه‌دن عقللی ، دوشونجه‌لی جواب‌ده آلمق لازمدر ؛ چونکه ، بوسؤاللر ، جوابلر ، مشاوره‌لر ، مصاحبه‌لر قاری قوجه عالمنك بلانلرینی ، بو ایکی حیاتك کیدیشنی تنظیم ایدر . بوحالده : بر ارکك ایچون اوکا

چونکه هرشی اول باول چالیشمه‌دن طوغار ، حتی قادین و ارککك عین صنعتی ایشلمه‌لری ، بریرده برلکده چالیشمه‌لری اونلری بربرلرینه دها زیاده یاقینلاشدیریر . بوممکن اولمادقجه ، قادین ارککك یاقین صنعتلرده بولنمسی البته اوزاق ، بربرلری ایله هیچ مناسبتی اولمیان

صنعتده بولنلردن دها ایدر . ویه اوزاق صنعتلرده بولنمدیده قادینلك هیچ چالیشمامز اولماسنه کوره یوز کره دها فائدهلیدر .

۱۱ — بوندن صکرا ، قادینك چالیشماسی اوجاغی حسلرینی قوتلشدیره جك و اورا دتی روحی رونقلندیره جقدر . حالبوکه ، دائما بونك حقیقةً کوندوز اوراوغلریمه باقدی ، او ایشدرینی برابر دوزلتدی ؛ اونده یالکز چوجقلری ایله قالدی . اما نه ارککی قوتی صرف ایتدی . یورودی ، نده اعصابی یوردی ، عقلجه وکرچه برشی ایشلدی .

اثناءاو بیور ؛ قوجهسی اوینه دونیور .

سلانیکده تأسیس ایدیلان دیلسزلر مکتبی طلبه و معلمی
Professeurs et élèves de l'école des sourd-muets à Salonique

عکسی میدانه چیقاجقدن قورقولیور . براز دوشونهلم :

بر قادین بتون کون کندی اوینده قالیور وبوراده اوی ، ایشلری ایله اوغراشیور . بو اوغراشمهدن صوکرا اونده بر احتیاج پیدا اولیور . حیات اجتماعیه ایچینه کیرمك ایستیور . بو آدم ده بوتون کون طیشاریده وقتی کچیردی . ایشلهدی شیمدی اونده حیات عائلهیه قاریشمق ایچون احتیاج پیدا اولمشدر . چونکه ، کونی وزوقتی چالیشمق ایله کچیردی ؛ باغیردی ، یورودی ، یوك طاشیدی ، یازدی ، ارقداشلری ایله غوغا ایتدی ، مشتریلری ایله چکیشدی .

آمرندن تکدیر ایشتدی. هم وجودی یورغون، همده سیکیرلری قیرغین!

عجبا اورتەده نه اولور؟ قادین یاشامق کندینی یورمق ایستیور. وجودی تازه، قوتی یرنده قادین ایستدیکنه موفق اولویور. ظفر، موفقیت اونك طرفنده. نەدن صکرا: ضرریندەدر. طبعی آکلاشلیور دکلی؟

حاصلی، بوتون کون چالیشوب یورولان، عقلیله، وجودی ایله چالیشوب اقشام اوزری «حیات عائله» لذتی طاتمغه احتیاجی اولان بر ارکك ایله، بتون کون اودەده اوتوروب برشی یاپمیان، نه عقلیله، نه وجودی ایله چالیشمیوب

سلانیك دیلسزلر مکتبی طلبەسی
Elèves de l'école pour sourds-muets à Salonique.

ـ ـ کونت کلیور، اونك روحی صوصیور. قادینك بویله یاپمەسی لازم. کندیسنی یورمسی، قوتی براز صرف ایتمسی. اعصابی حرکته کتیرمسی اونكده احتیاجی اولدیغی «حیات اجتماعیه» ایجاباتندندر. اما: قادین بویله کندیسنی ممنون ایتمسی، ارککك حسبه، نهایت اقشام «حیات اجتماعیه» لذتی آکلامق احتیاجی طویان بر قادینی بر مطابق. الك ایی قاری قوجه حسی ایله برلشیر ورس ایتمك قدر یاکلش برشی اولەماز. چونکه، دقت ایدیکز: چالیشان ارکك راحته، حیات عائلەیه کیدییور، اوینه دونیور. چالیشمایان

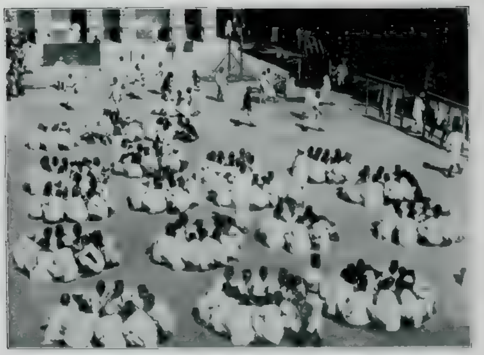

مصر حیات عسکریسی ـ افراد عسکریه‌نك قشله آولوسنده طعام ایچملری

La vie militaire en Egypte. Repas des soldats égyptiens dans la cour d'une caserne.

فوطو : لکه‌جیان قاهره

Photo : Lékégian, Caire.

قادین‌ده کندی قوتنی تجربه‌یه ، وجودینی ، اعصابنی یورمغه میدان آرییور ، حیات اجتماعیه‌یه احتیاج طویبیور ، یعنی اقشام اولونجه ، اوندن قاچاق ایستیور ، جمعیت ایچنه کیرمك ، باشقه لذتلر طاتمق ارزو ایدییور . بو ایکی یری وضع استقامتده اولان کیمه‌لری برلشدیرمك ممکنمیدر ؟ بوندن آهنك چیقابیلیرمی ؟

برده قادینك چالیشمه‌سی حالی دوشونیلیمر :

قادین ارکك بردن صباح اولونجه ، حیات عائله‌لردن چیقه‌جقلر ؛ اقشام اولونجه ، ایکیسی ده وجودجه ، فکرجه یورغون . حیات عائله‌یه عینی درجه‌ده محتاج کری‌یه اولرینه دونه‌جکلر ،

شبهه یوق ، بورانده‌ده دها ... اشیکنده اول راحتی ، روحی ، امتزاج ایتمش کوریه‌جکدر . اوی قادینه وارککه سوديره‌جك . قادینی وارککی صاف واك كوزل صورتده برلشدیره‌جك ایشی دستکاهیدر . حقیقت کندیسندن طوغان چالیشمه‌در .

۱۲ — قادینك اجرتی مسئله‌سنده اونودولمیان برشی وار ایسه ، اوده : قادینی کچندیره‌جك اجرت اونك اوغلنی ده کچیندیره‌بیله‌جك اجرتدر . یعنی ، قادین اجرتی قادین ایله برابر اوغلنه یته‌جك بردرجه‌ده اولملیدر و قادینك چالیشمه‌سی حریتی قبول ایدیلنجه ، قادینه اوغلنی بسلمك ،

مصرده سواحلك محافظه‌سی ایچون تشکیل ایدیلمش اولان هجین سوار عسکری مفرزه‌لردن بری
- چول اورته‌سنده -
Un des détachement des gardes-côtes egyptiens.
Photo : Lékégian, Caire.
فوطو : لکه‌جیان - قاهره

بو یوتمك، تربیه ایتمك اجرتی اونودیلمه‌جقدر. «له‌ئوپولد لاقور» دییور :

«قادینی سلاحلاندیرمق، قورورمق دیمك اوعلمه اکمك حاضرلامق دیمکدر ؛ یییه‌جکی ویرمك اجرتك ایچنده اوغلنك ییه‌جکی ده علاوه ایتمك یعنی اوغلنی طویوره‌جق بر مقدار فضله بولنمق هر حالده لازمدر .

۱۳ — قادین سربست چالیشمه‌سندن اولا، قادین، صوکرا چوجق، صوکرا ارکك، یعنی قوجه‌سی قازانیر. بوندن صوکرا علی العموم قازانان قادین چالیشمه‌سندن کار ایدن بر هیئت واردر ؛ بو هر کس، یعنی بوتون جمعیتدر.

بر مستحصلك چالیشوب بر شی وجوده کتیرمه‌سنه مانع اولمق، اونی صیقمق، او کنه چیقماق ابتدا اونی قوللانه‌جق اولان کیمسه‌یه، مستهلکه بر ضرردر. قادین سربست اولسه ایدی، قادینك سربست چالیشمه‌سی، ذکاسی، قادین دهاسی کیم بیلیر نه‌لر یاپاجق ایدی؟ انسان بو کونکی بشریتك ایجاداتی، علمی، مؤسساتی جمعیتك یالکز بر یاریسی یعنی ارککلری طرفندن یاپیلدیغنی دوشونیورده، تمییز قبول ایتمز اولان بو خطانك جمعیت ایچون نه‌قدر دهشتلی بر ضربه

اولدیغی، قادینلره کوستریلان بوعدالتسزلکك دهشتلی نتیجه‌سندن ، مادی ضررلرمزدن جانی صیقیلیور ، خشینه کلیور؛ حقیقة ، دیمك انسانلر قادینلره‌قارشو کوستره‌کلری بوقیدسز- لقلری ایله زمانمزه‌قدر بوتون جمعیت بشریه‌نك ر یاریسی ایجاداتندن ، ابداعاتندن محروم اولمشلر ، نه‌بویوك ضایعات ! زواللی بشریت کندیسنك بومحرومیتنی بیله‌میور واوکا ایدیلن جنایتك درجه‌سنی تقدیر ایده‌میور .

« ستوارت میل » دییور : « قادینلره طوقونان ، اونلری اسیر ایدن عدالتسزلك بوتو انسانلره‌ده تأثیرایدییور . قادین استحصا- لندن فائده‌لنه‌جك بوتون جمیته‌ده طوقونیور ». قادینلرك بوکونکی اسارتلرندن ، ارکك اسارت دورنده ، استبداد زماننده وحق بیلنمدیکی وحکومتلرجه انسانك چالیشمه‌سنه هردورلو مانعه‌لر ایجاد ایدلدیکی وقتده جمعیت بوندن نه‌درجه‌ده متضرر اولور ایدی ایسه ، بوکون جمعیتمزده‌او درجه‌ده‌ضرر کورمکده‌در . چونکه ، بوکونکی قادین حالی اوزمانکی ارکك اسارت حالی ایله نتیجه‌جه عینی وضعیته‌در .

حاصلی ، هر آدمك حریتی عموم ایچون مهمدر ؛ قادینلك‌ده حریتی ، دهاسی جمعیتك عمومی سعادتی ایچون مهمدر .

قادین ایله ارکك چالیشمه‌لرینی برلشدیر- دکلری صورتده جمعیتك قوهٔ ایجادیه‌و استحصالیه‌سی کیم بیلیر ، نه‌درجه‌لره واراجق ایدی؟ جمعیت قادینلری اسیرلکدن چیقارمق ایله بوتون ارکك عالمی قدر چالیشقان ال ، فکر ، بین قازانمش اولمق ایله قالمیه‌جق ایدی ، یعنی جمعیتك استحصالی نهایت ایکی کره آرتمیه‌جقدی ، کیم بیلیر نه‌درجه‌لره واراجقدی !

بشریت بوکونه‌قدر قادین ارککی آهنکدار برصورتده ایش ایله ، حریت ومساوات ایله برلشدیره‌مامش وبوندن جمعیت ایچون کله‌جك اولان خزینه‌لردن یازیق که فائده‌لنه‌مامش اما چوق امیدلی کیمسه‌لر دییورلر : « جمعیت ابدیدر واونك استقبالی واردر ! »

ارطغرل اوغلی

محصول مطالعه وتتبع

توضيح مقصد :

اوقومقى يازمقدن زياده سوه‌رم . انجق كوكلشمش اولان اعتيادانك سوق والجا آتنه مغلوب اولمامق‌ده هريكيتك كارى دكلدر. بوندن طولايى يازى يازمق ارزوسنى بر درلو قلبمدن چيقارامام. اونك ايجاب ايتديرديكى زحمتلر، جلب ايده‌جكى بلالر او امل مقاومتفرسالك اوكنده سيلنير. [*]

منتظماً « رسملى كتاب » ك هرنسخه‌سنه برقاچ صحيفه يازمقلغمى تكليف ايتدكلرى زمان كندى كنديمه دوشوندم:

— نه‌يازه‌لى ؟

سياسيات !... او ، مسلكم دكل. احوال داخليه‌مز ، تشبثات عمرانيروورانه‌مز حقنده مطالعات وتنقيدات !... جيزززز ... آتشله اوينامق ايسته‌مم . اوحالده نه‌يازه‌لى ؟ تنقيدات ادبيه‌مى ديه‌جكسكز !... معاذالله . عربكيرلى حكايه‌سنى بيلورسكز ! ايضاحه نه‌حاجت. ياتنقيد اوصورتله يورودلملى وياخود جدال كونا كونه كوكس كرملى . [**]

رومان حكايه يازمق دوره‌سى‌ده دكل . مع‌الاستغراب كوريبوردم‌كه ادبياتك بو شعبهٔ مهمه‌سنده عادتا غير قابل انكار برارتجاع‌وار. رومانجيلقسده ترجمه‌يه عودت ايديبورز . پك اعلا ! بوكاديه‌جك يوق. غربك خزانهٔ ادبى ايچنده ترجمه‌يه‌لايق پك چوق نفيس اثرلروار. بونلرهرايكى‌لسانك نكات وغوامضنه‌واقف‌ارباب اقتدار طرفندن ترجمه ايديلورسه شبهه‌سز لذتله

[*] « رسملى كتاب » ده مندرج « ايضاح واستيضاح » پيه‌سنك باشمه كتيرديكى بلاى‌مضحكى قارئلرمه حكايه ايتسه‌م ـ (پول دولوق)ك محصول قلمى قياس ايديله‌جك ـ بررومان وجوده كلير . « قادين قلبى » حكايهٔ مليه‌سى دور استبدادده اوسته شمشكلر ياغديرمشيدى . والحاصل ثمرات خامه‌م باشمه بلا كتيرمكدن بشقه برفائده حاصل ايتمه‌دى . فقط يازى يازمق اويله طاتلى بر علتدركه بركره طوتيلانلرده مزمن اولوب قالير، فلاح‌ونجات يوقدر .

[**] مدحت افندى حضرتلرى حقنده«رسملى كتاب » ده رومانجيلق نقطهٔ نظرندن يوروتمكه جرأتياب اولديغم بعض مطالعات عقبه‌لك حقمده نه‌قدر كين وغيظى دعوت ايتديكنى ، نه درجه عتاب متنفرانه‌يه‌هدف ايلديكنى دوشوندكجه (تنقيد)دوره‌سنك بزده هنوز حلول ايتمديكنه اعتماد ايده‌جكم كليور.

اوقونور.[*] فقط بالترجمه‌نشرایدیلن رومانلرك اکثری کتابجیلر حسابنه طبع ایدلدیکده اولدیغی جهتله بشقه بر جریانه تبعیت ایتمك مجبوریتی حاصل اولیور. راز مقصدی شرح ایده‌یم. علی‌الاکثر موزع لکدن، مرتبلکدن، ما کنه‌جویرن ارباب مساعیدن یتشمش اولان کتابجیلریمزك قسم مهمی سویهٔ عرفان قارئینی تعیین ایدن بر بارومترو حکمنه کیرمشلردر. اونلرجه صاتلایان بر کتاب نه‌قدر ادبی، مفید اولورسه اولسون هیچلکه محکومدر. اونلر بالتجربه آکلامشلر و قناعت کتیرمشلردرکه نزده ادبیات ایله اشتغال ایدن و ذوق ادبی‌یی هرشیئه تقدم ایتدیرن بر فئهٔ قلیل اوقومقدن ... ایلدر. یازیلرینی هرکسه اوقومق

و... ایستمز. اونلری دیکتدیرملك اوینه بر مشغلهٔ مهمهٔ دائمه‌و جودده کتیرمشدرکه بو قسم دوت دیکر! ...یلك یزدقدریه امالهٔ نظر ایتمك بالسمع وقت بوله‌مزلر. [**]

پاریسده چیچك بایرامی شنلکلرنده – میس آننا هیلدك راکب اولدیغی چیچکلرله مزین قویروقلی ییلدیز آرابه‌سی!

La fête des fleurs à Paris. La voiture représentant la comète, montée par miss Anna Held

[*] «اقدام» ده تفرقه ایدیلن «کوك یابراق» نامنده‌کی رومان غالب بختیار بك طرفندن ... شایان تقدیر ... بر صورتده ترجمه ایدلمشدر.

شیمدی‌یه‌قدر «اقدام» بوقدر مکمل و موضوعه موافق صورتده ترجمه ایدلمش بر رومان نشر ایتمه‌مشدی. غالب بختیار بك ستایشلره لیاقتنی کوسترمشدر. صمیم قلبدن کندیلرینی تبریك ایدرم.

ادبیاتك یوکسك طبقه‌لرنده – خیال وسراب

[**] بو مطالعاتم عمومیدر، شخص مقصود دکلدر.

ایچنده- پویان ویران اولانلرك کتابجیلره- بو نقطهٔ نظردن- فائده‌سی یوقدر دیمك اولیور. او حالده وسط طبقه‌یی تشکیل ایدن قارئین عثمانیه قالیور که بونلر ده ادبیاتك اینجه‌لکلرینه ظریف نکته‌لرینه عیان ولور. بوندن طولایی کتابجیلر مزبزده‌کی سویهٔ عرفانك بارومتره‌سیدر دیمك مجبوریتنی حس ایتدم. بوجهتله کتابجیلر حسابنه ترجمه ایدیله‌رك بر سنه‌دنبری طبع ونشر ایدیلن رومانلر ذوق ادبیدن محروم بولنمغه محکوم قالمشلردر. شو نقطهٔ نظردن (ارتجاع ادبی !) ظهوری طبیعی. عجایبِ کونا کون ایله، وقایع فوق الخیال ایله مالی رومانلر اوقوندقجه، صاتلدقجه حکایه نویسلکك بو سوق ارتجاعکاریسندن قورتلق محالدر. ادبیات عثمانیه‌نك محافظه‌کار فرقه‌سی ارکان مهمه‌سنه مروج افکار اولمق غیرتنی کوتمش اولان « یکی تصویر افکار » بیله (الکساندر دوما پر) لك - حال حاضرده فرانسز ادبیاتجه قائبلره قاریشان واونودلمغه محکوم رافیلان-داوچ-سلاحشور» روماننی ترجمه وتفرقه ایتمسی بو مقصددن بعید دکلدر، ظن ایدرم. هر حالده

چیچك محاربه‌سنده بر آن فجیع !

Un moment tragique pendant la bataille de fleur

ارجاع فكر و نظر ایده‌بیله‌جك وزاو. او حالده بونلرك اوقویوب آکلایه‌بیله‌جکی، ذوق آله‌رق صاتون آلمق سائقه‌سنه قابل حتی کتابلری ترجمه وطبع ایتدیرمك ضرورتنده اورته‌ده ظاهر و باهر بر حقیقت وار که او ده ملی حکایه نویسلك حقنده شیمدیلك بر وصلهٔ فعالیتك حکمفرما اولمیدر. دیمك اولیور که ملی رومانجیلغك سکون دوره‌سنده‌یز.

اوكا تابع اولمغ . رومان وحكایه یازمقدن‌ده بر مدت موقته ایچون فراغت ایدمغ .

مباحث علمیه وفنیه‌نك ــ الی‌ماشاالله بزده ــ مكتب رحله‌لری اوزرندن بشقه بریرده اوقونمسی معتاد اولمدیغندن اكثریت طرفندن كلاشلمامغه، تقدیر ایدلمامكه محكوم اولان او شوره‌زار وادیلرده طولاشمقدن توقی كرك . علی الخصوص « رسملی كتاب » كبی علوم وفنونه تعلق ایدن مسائلده تدقیقات دقیقه وعمیقه‌یه تابع اولمیه‌رق قارئینك اكثریتی طرفندن اكلاشیله‌جق بر صورتده معلومات عمومیه ویرمك پروغرامنی تعقیب ایدن رسائل موقوته درین بحثلره كیریشمكدن چكنملیدر . علوم فلسفیه واجتماعیه (عالیه‌ی) قوروقلی بیلدیزی قدر ــ یك جزئی متخصصلرندن قطع نظر ــ اكثریت نظرنده مجهول اولدیغی جهتله فائدهٔ مطلوبه‌یی تأمین ایده‌مز . ذاتاً مطالعه ذوقنی لایقیله طاتمامش اولان اكثریت كندنجه اكلاشلمامغه محكوم اولان بو كبی مسائل جدیده ومهمه اوزرینه محرر مقالاتی ــ نه قدر مفید ومكمل اولورسه اولسون ــ اوقومازكه فائده تأمینی قابل اوله‌بیلسون. بونلر یازلمامالیمیدر؟ خیر. یازلملیدر، اوقونملیدر. فقط رسائل موقوته اوزرنده دكل . معارف نظارتنك معاونت مخصوصه‌سیله نشر وترتیب ایدیله‌جك كتابلرده . او كتابلر مكتبلرده اوقونملیدر . محافل علوم وفنونده بونلره دائر قونفرانسلر ویرلملیدر . والحاصل اول امرده بونلره دائر نسل جدید اوزرنده برفكر اجمالی حصوله‌غیرت ، او مباحث عالیه‌نك مطالعه‌سیله كنجلر اوزرنده حصول ذوقه همت ایدلملیدر، فكرنده‌یم . یوقسه اكثریت قارئینجه بو مباحث عالیه صورت دائمه‌ده اوقونمامغه ، تدقیق وتعمیقه لزوم كورولمامكه محكوم قالمش اولور .

شیمدی بو قدر مشكلات ایچنده قارئك نظر دقتنی جلب ایده‌بیله‌جك نه كبی شیلر اوله‌بیلور ؟ مناقشات ، شئون ..... بونلر « رسملی كتاب » ك دائرهٔ شمول تحریرینده دكل . بونلردن بشقه حادثات جاریه‌یه تماس ایدن بعض وقایع ، احوال اولوركه بونلره عمومیتله (آقتو آلیته) دینیر . بوقسمه هان هر درلو شی نسبت ایدیله‌بیلور . دوشوندمكه بو یولده یازیله‌جق صحیفه‌لر جان صیقمه‌دن اوقونور . چونكه بونلر هپ آیری آیری شیلردن ، مختلف بحثلردن سرد مقال ایده‌جك . علی الخصوص حادثات جاریه‌یه ده ممكن اوله‌بیلدیكی قدر تماس ایتدیرلمش اولمغه غیرت اولنه‌جق . اسلوبك ساده‌لكی ، منقحیتی بالطبع مطلوبدر . هركسك آكلایه‌بیله‌جكی بر طرزده یازمغه چالشه‌جغم . بوده بر تجربهٔ قلمیه . موفق اولورسه‌ق نه اعلا !

دیكر بر شیده دوشوندم . قارئرمله بر وسیلهٔ مخابرات آچاجغم . معقولات دائره‌سنده قارئین محترمه‌م درمیان ایدیلن مباحث اوزرینه فكرلرینی ، مطالعه‌لرینی « رسملی كتاب » اداره‌خانه‌سنده محرر عاجز نامنه یازه بیلیرلر . بو عادتا آره‌مزده مصاحبه‌لر تشكیلنه وسیله اولور . تدقیقات شخصیه‌می ایضاح ایدرم ، قارئ مخابرمك تفسیراتنی اوكا مزج ایلرم . بو

صورتله محرر ایله قارئین آره‌سنده بر مناسبت دائمهٔ فکریه حصوله‌ده خدمت ایدلمش بولور. خیال آرقه‌سنده طولاشمقدن ایسه برازده فکرلرمزك توحیدینه چالشه‌لم. نقصانلرمزی، عجزمزی، خطالرمزی اعتراف ایتمکه آلیشالم؛ یکدیگرمزی منطق ایله، معقولات ایله اقناع ایتمکه اوغراشالم.

تعقیب ایده‌جکم خط حرکتی بر ایکی کلمه ایله سزه ایضاح ایده‌یم: فرانسز غزته‌لرنده، کتابلرده اوقودیغم مباحث ایچنده نظر دقتی جلب ایده‌جك اولانلری - ترجمه دکل - لسانمزه نقل واقتباس ایده‌جکم. بو صحیفه‌لر منحصراً ادبی دکلدر. عموم ایچون یازلمش ساده‌ افاده‌لی، بالجمله تزیینات لسانیه‌دن معرا سطور حادثات هر دائم ادبیاتك دائرهٔ شمولنه کیره‌مز. بونده عدم شخصیته‌ده تابع اولمیه‌جغم. بالعکس کندی فکر ومطالعه‌می‌ده مزج ایده‌جکم؛ قارئلرمك اجتهاداتی‌ده. عادتا بونلر، بنی اوقویانلرله آره‌مزده جریان ایده‌جك مصاحبه‌لر تشکیل ایده‌جك؛ فقط پك صمیمی مصاحبات. اونلره حقیقتدن، طوغریلغی تحری املندن بشقه بر شی داخل اوله‌میه‌جق. اوقویه‌جغم، اوقودقلرمی نقل ایده‌جکم؛ فقط بونلردن بر فکر فوائد استحصالنه‌ده چالشه‌جغم. توفیق خداوندندر.

ص . ن

∴

معاونت ملیهٔ بحریه قونغره‌سی اخیراً اجتماع ایتدیکی صره‌لرده بر ذات آیاغه قالقه‌رق:

— بز یالکز سفائن حربیه ایله اشتغال ایدییورز؛ سفائن هوائیه‌یی نظر دقته آلمیه‌جقمی یز؟

ماٰلنده بر فکر درمیان ایتمش. بالطبع قونغره هیئتنده درین بر حیرت ومزعج بر سکوت. یورومکه هنوز آلشمایان بر طفل نوزادك قوشمغه اوچمغه چالشمه‌سی قدر مافوق التصور اولان بویله خیالات غریبه ایله اشتغال ذاتاً بزم عادتمزدر. خیال ایله اوغراشان، خیال ایله مقسلی اولان ملتلرك عاقبتلرینی تاریخ تعیین ایدییور. سلسلهٔ وقایع کائنات هپ بر تکرر دائمیدن عبارت اولدیغی تصور ایدلدیکنه کوره ملتلرك استقبالی تعیین دکل، بر درجه‌یه قدر تخمین قابل اوله‌بیلور. عصرینك، زمانینك ترقیات مدنیه‌سنه اویمامش، او سیل خروشان ترقی‌یه کندینی قاپدیرمامش اولان ملتلرك عاقبتی ضعفه، فقره، اندراسه منجر اولور. فقط راه ترقیده پك کیری قالمش اولانلرك دیو خطوه‌لریله ایلرولملرینه امکان تصور ایدنلر خیالات دائمه ایله اوغراشانلردر. جبری یورویشلر ضعف بدنی انتاج ایدر. هر جریانك اتباعه مجبور قاله‌جغی بر نظام وانتظام یولی واردرکه انسانی مقصده، مطلبه ایصال ایدر. بز اویولی تعقیبه مجبورز. بوندن طولایی قونغره‌ده بو ذاتك تمنیات خالصانه‌سنه:

— هله بر کره قوهٔ بحریه‌مزی مطلوب اولان بر درجه‌یه کتیره‌لمده... صوکره سفائن هوائیه‌دن بحث ایتمکه قالقیشیرز.

جواب مصیبی ویرمش .

آنجق شونی نظر اعتباره آلمالیکه اوذاتك سفائن هوائیه دیه تعبیر ایتدیکی « طیاره » لر سمای غربك ساحهٔ فن وکمالنده مهم وعادتا مافوق التصور نتایج مطلوبه ویرمکه باشلامشدر .

شیمدی‌یه قدر ساحهٔ فنده ظهوره کلن اختراعات خوارقنما میاننده بو درجه سریع ترقیاته نائل اولمش برشی تصور ایدیله‌مز .

« طیاره » لر قوشلرك طیرانی تقلید نظریه‌سیله میدان تجربه‌یه وضع اولنمشیدی . بر عصرلق حیاته مالك اولان (مونغولفیه) بالونلرینك سیاحات هوا - ئیه‌نك نقطهٔ تکامله وصولی ایچون لازم شرائط اساسیه‌یی جامع بولنمدیغی بر درجه‌یه قدر تقرر ایتدکدن صوکره افکار اختراع و ایجاد « هوادن آغیر » بالونلر اوزرینه صاپلانوب قالدی . سیاحات هوائیه‌نك تکمل وتنظیمی ایچون بوندن بشقه چاره یوقدی . (مونغولفیه) بالونلرینك بر (طورپیل) شکلنه وضع ایدلمسندن ، (ناسل) تعبیر ایدیلن سپتك عادتا برصالون حالنه قونلسندن ، موتورله حرکت ودومنله سوق ایدلمکده بولنمسندن عبارت اولان (قابل سوق بالون) لرك درت بش سنه‌دنبری دوام ایدن تجربه‌لری ایله مقصده وصول ایچون (مونغولفیه) طرزینك کافی

پاریسك اك صوك موده البسه نمونه‌لرندن
La dernière mode parisienne

شرائطی حائز اولمدیغی تبین ایدر کبی اولدی . آلمانیاده مشهور قونت (زه‌پلین) بتون ثروت وساماننی بویوله صرف واهلاك ایتدکدن صوکره ایمپراطورك توسطیله یوزبیکلرجه فرانقلق اعانه‌لر

طوپلاندی، حکومت تخصیصات مهمه ویردی. (دیریژابل) دینان بو قابل سوق جسیم بالونلردن بش آلتی دانه‌سی یاپدیرلدی. فقط نتیجه: موفقیتسزلك..

فرانسز قومندورلری آمیرالری کبی قالیرلرمی! ... حربده ... مرمیات صاچه‌جق؛ کشفیات اجراسنه تخصیص ایدیله‌جك اولان بو (دیو آسا.) بالونلردن بش اون دانه‌سنی‌ده اونلر یاپدیردیلر. هردرلو تجربه‌لر یاپلدی. بش اون قیمتدار وجودك خاك هلاکه سرلمش اولمسی خاطرات مؤلمه‌سندن بشقه اساسلی برنتیجه ویره‌مه‌دی.

آلمانیاده قونت (زه‌پلین) تجارب مهمه‌سنده نه قدر بدبخت اولدی ایسه فرانسه‌نك اك کیج متنفذ ضابطانندن مرکب اولان بالونجیلق طابوری ده‌هان‌هان اودرجه طالعسزلك نه‌لری کوستردی. (قابل سوق بالون) لر تجاربنه دوام ایتمکله برابر فرانسه‌ده بردنبره (هوادن ثقیل جسملك سوءت طیرانی) نظریه‌سنك ساحهٔ تطبیقه وضعی میدان آلدی. فرانسه بونده برنجی مرتبه‌یی حائز ... . آلمانلر (طیاره‌لر) تجربه‌سنده کیری قالدیلر. حالبوکه برقوش کبی اوچابیلمك نظریه‌سی بوندن برربع عصر مقدم اك اول موقع تطبیقه قویان برآلمان مهندسی اولمشدر. بو زواللی آدم او زمان تشویق ... کوره‌جك یرده هر درلو بلالره؛ تحقیرلره معروض قالمش. وطنداشلری کندیسنی مجنون اولمق اوزره تلقی ایتمشلر.

خدمهٔ خاصهٔ شاهانه ضابطان و افرادی - یکی اونیفورمه ایله

Les officiers et les soldats des gardes d'honneur du palais de S. M. I. le Sultan.

Photo: Sebah et Joaillier.

فوطو: سباح ئه ژوایه

ارمنی وطنداشلرمزك کلیسا انتخابات حقنه مالکیتلرینك اللنجی سنهٔ دوریه‌سی مناسبتیله ۳۰ مایس ۱۹۱۰
تاریخنده یدی قله ارمنی خسته‌خانه‌سی باغچه‌سنده اجرا قلنان شنلکلردن بر منظره
Les fêtes du cinquintenaire du droit electoral clérical de l'église arménien
dans le jardin de l'Hêpital à " Yédi Koule ".

بر قضا وقوعی احتمالیله منی و تجربه‌لری
جرادن کندیسی منع ایدمش . بسیط ترتیبات
میخانیکیه ایله قولاریله بر قناد و آرقه‌سنه
دومن طرزنده برقویروق تخیل ایدن عبارت
اولان بو تجربه آلمان مهندسنك برقضایه
اوغرایه‌رق افات حیاتیله بلا موفقیت ختامه
ایریور. فکر اختراع صاحبی اولان بو آلمان
مهندسی اسمنی بردرو درخاطر ایده‌میورم.
اوجهاز سخافتیکی ایله کندیسی یوکسکجه
بریردن آثار وهواده برسطح مائل تعقیب
ایدرك قرق الی متروقدر برمسافه‌ده طیران
ایده‌بیلورمش. اون شش سنه‌دن زیاده برزمان بو

صورتله لاتجربه وبلاموفقیت گچدکدن صوکره
بردنبره دورهٔ فعالیته گیریلیور. آمریقاده مشهور
« Wright » برادرلر ایکی سطحلی طیاره‌لریله،
فرانسه‌ده برهزیلیالی سانتوس دومون وسائره
یك سطحلی آلات طیرانلریله تجربه‌لر اجراسنه
باشلار باشلاماز فرانسه‌ده مهم بر فعالیتدر
باشلادی. (بله‌ریو) مانش دکزینی گچدی.
(پولهان) لوندره - مانچستر مسابقه‌سنی قزاندی.
فرانسز طیاره‌جیلری تجربه‌لرنده مهم موفقیاته
دسترس اولیورلر. هواده‌کی سرعت سیر خارقه
دنیه‌جك بردرجه‌یی بولدی. طیاره‌لر ساعتده
یوزیکرمی کیلومتره‌قدر مسافه قطع ایتدیلر. بیك

بشيوز متره ارتفاعه چيقديلر . اوچ بچق ساعت بلا توقف سير وحركت ايتديلر .

بلەريو [*] يڭى طيارەجيلقدن صكره متكرراً دوكەرك كندى فبريقەسندن چيقمش اولان الڭ مكمل يك سطحى طيارەلرى كيج ارباب تجربەيە حاضرلامقدەدر . الڭ قطعى موفقيتلر ، الڭ پارلاق ظفرلر هپ (بلەريو) سيستمندەكى طيارەلرايلە حصول بولمقدە اولديغندن (ورايت) و(انتوانت) طرزندەكى (آئەرو پلان)لر رغبتدن دوشمكدەدر .

اخيراً فرانسەدە اجرا ايديلن (Circuit de l'Est مسابقەسندە موفقيتلە نتيجەلندى . فقط بو تجربەلر بنم حكايە ايلديكم كى قولاى قولاى اجرا ايدلەدى . دوشنلر ، مجروح اولانلر براز فضلەجه . بو يولدە افناى حيات ايدنلر عددى شيمديلك اون بش . هر كون قضالر آزدن آزەسى آلنيور . انجق كنج طيارەجيلرك كوزى يتيشدكجه ، نەلر ودمدن بيليەر . شيمدى بر سدن لو دەيە قدر بر مسابقە ترتيبيلە تصور ايدلمكدە . بو مسافە براز اوزون . بلا توقف بو مسافەيى قطع ايدەبيلمك ايچون آلتى يدى ساعت هوادە قالمق لازم . نە غريبەلرك يرندە ايسە (نويورق - لوندرە) سياحتندن بحث ايدليور . ظن ايدرم بوندە براز ذهول وخطا وار . اكر نيسان ايندە اولسە ايدك بوكا فرنك تعبيرنجە Poisson d'avril ديردم .

طيارەجيلكك اصول حرب آتى اوزرينە مهم تأثيرات اجرا ايلەجكى تخمين ايديليور . ايلروده بوندن اوزون اوزادى‌يە بحث ايتمك ايسترم . ايتاليا قرالى بيلەسفائن حربيە اوزرينە طيارەلر وجودە كتيرەجكى تجربيات

[*] بلەريو استانبولدەكى سقوطندن صوكره پك نادر اولەرق كندى اعمال كردەسى اولان طيارەلرلە تجربەلر اجراسنە قالقيشيور .

يدى قلە ارمنى خستەخانەسى باغچەسندە اجرا اولنان شنلكلردە ديكر بر منظرە
Une autre vue des fêtes arméniennes

مهمه‌دن تحاشی ایدرك ایکی بچق اوچ ملیون لیرالق بوردفینهٔ سابحه دیمك اولان (دره‌دنوت) لرك انشاسی صوبت ایتمیه‌رك صیاعی مهم رخنه‌لر آچه‌جق اولان کوچوك وسریع السیر (قرووازور) لرك ، حجمی اون بیك طونیلاتویی گچمین زرهلیلرك ایتالیا قوای بحریه‌سنده‌فونی

بیامم نزدنك مرجحی اولان و ذلك :

— یاسه‌مانی هوائیه ... انی هیچ دوشونمیه‌حکمی‌یز ؟

دیمش اولمسنده حق یوقیدر ؟ :

آه! بو موده بلاسی — یکرمنجی عصرده عرب سوای اوررده موده‌دن بشقه حکمران

اناطولیده مدرسه حیاتی . بوزطعان قصاسنده کائن مدرسه حولیسنده طلبه‌یه درس ویریلیرکن

La vie de Médresse à l'Anatolie — Pendant une cour

Photo: Kargopoulos-Aidin

فوطو قارغوپلو - آیدین

التزام ایدییورمش . فقط انکلتره استفاده‌کی بو آفت هوائیه‌دن چکنمیه‌رك (دره‌دنوت) لرینی یاپدیرییور . المانیا اونی تعقیب ایدییور ، فرانسه‌ده هرایکیسندن کیری قالمامه چالیشیور .

شیمدی وایسه حاله مصلح اولدقدن صوکره سز سویلیکز : دونما امة ملیه‌سی قونغره‌سنده

یوق . ارککلرده بر درجه‌یه بوکا تابع اما قیزلر قدر براسارت مجلوبیتکارانه ایله دکل . (موده) ده شتوی عام بر دور دائمیدن عبارت ولدیمدن سهیق کاه کیش ، کاه طار ، بعضاً قبالی کبی ورون کیمی قیصه اولمقدن عبارت ....
فقط طوغریسی سویلك لازم کلدیکنه کوره

پارسده ویقتور هوغو نامنه مرکوز مصنع بر آبده
Le monument de Victor Hugo à Paris

فرانسه وعلی‌الخصوص پارسده موده‌لرك ترتیب واشاعه‌سنده برظرافت مخصوصه، اصول کبارانه وار. فرانسزلرك دیدیکی کی اونلرده بر پارس علامت مخصوصه‌سی (Cachet) موجود. دیکر مملکتلرده نه قدر کوزل تقلید ایدیلورسه ایدلسون پارسده‌کی صنعتکار ترزیلرك کمیه واریله‌مایور. پارسده‌کی ترزیخانه‌لر یالکز بردکان، مغازه، تجارتخانه دکل، عادتا برمشهر ظرافت ولطافت. لوند قامت کوزل قادینلر موده‌لك خدمتنی ایفا ایدیبور.

شرق شاعرلرینك (سروخرامان) تعبیر ایتدکلرینی اوراده، ترزیخانه‌لرده کورملی.

یار موده‌سی پارسده بویوك تجارتخانه‌لر طرفدن نشر ایدلمکده اولدیغی صره‌لرده یعنی مارت صوکلرنده پارسه مواصلت ایتمشیدم. بزم خانم افندیلرك ــ طوغری بر تعبیر ایله ــ کوستکلی اثواب نامنی ویرمش اولدقلری (Entravées) موده‌سی پارس بولوارلری

اوزرلرنده . ترزیخانه‌لرك مزین ومشعشع جامکانلرنده . مهم تجارت أولرینك سرایلره غبطه‌بخش صالونلرنده تشهیر اولنمقده ایدی . انظار استغراب همان منجذب اولدی . بو غریب . تحف و طرز تلبس . عادتا انسانك ذوق سلیمدن عاری بر موده دییه‌جکی کلیور . فقط بو فکری استانبولده کوردیککز قبا صبا تقلیدلر حقنده درمیان ایده‌بیلورسکز .

پاریس ترزیلری او قدر ظریف چیزلر واعتنا ایله دیکر . که ستون عراقی ایله عجیبکی ایله برابر نظره چیرکین کورونمز .

ترم قادینلر بو طرزده‌کی اثوابه ایچون کوستکلی تعبیرنی موافق بولمشلر ... برنی صورمغه حاجت یوق . بوموده اوزره یاپیلمش (ژوپ) لر عادتا کوستك ، پایبند ده اوندن . یورومسنده مشکلات ، اوطوروب قالقمسنده صعوبت اولان بو کوستکه قادینلر نیچون آیاقلرینی . وجودلرینی معروض قیلیورلر ؟ بو ، عادتا موده‌یه اتباع مراقیله جبر نفس ایدرك کندینی اشکنجه‌یه آتمق ... اوت ، اما اشکنجه‌ده اولسه ینه موده . اوکا اتباع ایتمه‌نك . بللی که ، بر ذوقی وار .

بو کوستکلی اثواب موده‌سی بر ایکی هفته ظرفنده پاریسده یاییلیر یاییلماز دقت ایتدم که قادینلرك شاپقه‌لرینه اولان اعتناسی آزالدی . جسیم ، مکلف شاپقه‌لر یرینه میقمیقی سرپوشلر قائم اولدی . چونکه انظار دقت وتقدیر هپ وجودك قسم سفلاسنه معطوف و منحصر قالمشیدی . نظر تجسس آرتق باشه ، چهره‌یه دکل ، أتکه آرقه‌یه منعطف قالدی . پاریس بولوارلرنده ، بولونیا اورمانده ، ذوق وصفا عالملرنده او ، نه مشغله ، نه دقت ، نه غریب

حالتدی . کوزل کیینمش همانکی بر قادین کچسه أییلوب أتکنه باقیله‌جق . آرقه‌دن نعل بر منظره حاصل ایلدیکنه دقت ایدیله‌جك . قادینلرك عادتا بر صاقصغان یورویشیله منتظم یوللر اوزرنده سکمه‌لری ـ غرابتیله برابر ـ خوش بر منظره تشکیل ایدیور .

بو کوستکلی اتکلرك تحملکداز مشکلات ومزاحمتندن قطع نظر ترسیم اشکال بدن خصوصنده اخلاقیاته پك‌ده توافق ایده‌میه‌جك سربازلغی‌ده وار . قادینلر بونلرك هپسنی خوش کورورلر ؛ فقط قضالره نه دیه‌لم : بو کوستکلی اتکلرك شرینه اوغرایه‌رق وخیمجه مجروح اولان یالکز پاریسده شمدی‌یه قدر ایکی قادین وار . بونلردن بری کارنسواندن . مردیوه‌نلری اینرکن کوستکه طاقیله‌رق یالدیر کولدیر آشاغی قدر دوشمش . وجودی فنا حالده زده‌لنمش . اینته‌سز بر موده قربانی . دیکری‌ده آقتریسلردن کوزل بر قادین . (آنکه‌ن) ه اوتوموبیل ایله کیدرکن یولده بر چیچکچی دکاننه تصادف ایتمش ؛ اوتوموبیلی طوردیرمش . فقط ایندیکی صره‌ده آیاقلری پایبندینه طولاشه‌رق یول اوزرینه یوزی اوستی دوشمش . قضا بویا ! چهره‌سی یول اوزرینه آتلمش بر قیریق شیشه‌یه تصادف ایدرك او کوزل وجه پارچه پارچه اولمش . آیاغنك بری قیرلمش ....

فقط بو قضالر موده‌نك نشرینه مانع اولورمی ، ظن ایدرسکز ! نه کزر .... نسوان زحتی ، فلاکتی ، هر شیئی کوزه آلیر ، آیاغنه کوستك ، پایبند کچیرر ، تك موده دینلن او حکمران زمانك نظر التفاتنه مجلوب ومجذوب قالسون ....

صفوت نزیهی

خزان ایچنده

شمدی ، بی‌هوش سکون اوطه‌مده‌یم . فقط ، ینه بیلمم نه‌دن ، ایصسز ، قسوت‌انکیز خرابه‌لر کبی غریب برسس ، اینجه برروزکار روحمده باقیر چارپاره‌لرك تصادمنی آندیران بر قیامت قوپاریبور .

اویله برسس ، بر روزکار تصور ایت ، که عصرلرك متمادی فورطنه‌لرندن — ایچنده بقا وعدملك سرلرین ، رؤیائی غمغمهٔ اسراری میریلدانان تحت‌الارض بر مغاره‌نك آغیر قرا کلقلرندن خسته ، ضیاسز قاله‌رق ، صوکرا بویله بر کیجه‌ده متردد ، طفلانه بر خوف ایله فرار ایدن — بر بقیه‌اولسون .. صوکرا ، قبل‌الطوفان بر خرابه دوشون ! ییقیق بارولری ، یانیق برجلریله سماسندن دائما نورانی وحاکم اوزانان بر آلك امرساحریله توزلرینك بارثقیل ومختق آلتنده برنوم مدید اساطیره طالسون ..

ایشته‌اوروزکاریاخود اوسسی بو، بومستان سکونه سوق ایت !.. بر انین مسلسل حاصل اولور . اولو برمعبد کبی قرا کلقلرنده ، منبرلرنده ، سیاه‌کمرلری ، مرتفع طاوانلرنده کتاب‌مقدسك برقاچ بوزوق ، ماتم انکیز مجاسی ؛ کیتدکجه اوزاقلاشان برناقوس سسی ، برکلهٔ رعشه‌ناك مناجات چارپینیر و سکونت بولور ، ینه باشلار .. بونکله برابر بیلیرمیسك ، سکوتك‌ده سسی وار : محیطمده‌کی اشیا غریب بر ترانه ، آهنکدار برخشیتله قونوشیورلر ، کولوشیورلر کبی . لامبا حزین برنفوذ ضیادار ایله اوطه‌نك بعضاً اوزاقلاشیرکبی کسب وسعت ایدن ، بعضاً یاقینلاشیرکبی کوچولن ابعادینه صاری ، عاطل کولکه‌لر رسم ایدرکن طیشارده‌کی ظلمتلره قاریشان پرده‌لر بو آغیر ساکن کیجه‌نك متجسس دیکه‌ین روحنه صانکه احتساساتمه اهانت ایده‌جکمش کبی حس ایدیله‌مه‌ین بر اهتزاز خائنانه ایله برشیلر -ویلیور .. ماصه‌ده

بر نظرۀ ملول وار . صانکه عطالتله اکله‌ن
بر خنده ایله کولومسیور .. ألمك بر تصادف
ناکهانیسیله صیزلایان کاغدلر صانکه مشتکی..
قفسلرده سیاه‌برروزکار، انسانی‌وهمه دوشورن،
آغلایان برسسله میریلدانیور ... بر آز توهم
ایتسه‌م ، بر آز ضعف قلب کوسترسه‌م ظن
ایدییورم ، که هر شیده ذیروح برحرکت ،
براشمئزاز حیات اویانه‌جق.. فقط ینه هپسنك
اوستنده صاری بر ییلان کبی چنغراقلرنی
اوتدیره‌رك سورون برعدم ، برسکونت‌وار..
ساعت کیم بیلیر قاچ ؟ ! . . اوطه‌نك عصمت
سکوتنی، روحمك احتیاج تنهائیسنی تطمین ایچون
طوردردیغم ساعت ایشله‌سیدی !!... هم نه اهمیتی
اوله‌بیلیر ؟. زمانی ضامن اولنلر دوشونسون..
قدر تصادفاً بنمده بو فنا آباده کلمی اقتضا
ایتمش . وبن بو نوبت حیاتی ایفا ایله مکلف
اولمشم ... ایشته بوقدر !.

مثلا عادی براوت کبی ... دون انفجار
ایدر .. بوکون هرذره‌یه نفح حیات ایدن ضیا
وحرارتله بالعکس قورر ومحو اولور .

ذاتاً بن فطرتی بر آز هوسکار ، کوچك
برقیز کبی هوائی. فقط دائما ایجاد ظرافت‌ایدن
بر فیض چالاك صورتنده کورورم .. لکن
نه اولورسه اولسون بنجه کائنات بر مجموعهٔ
ماتمدر . بونك ایچون دیرم، که : آیاقلر کزك
التنده‌برصدای اضطراب‌ایله سوورون‌یاپراقلره،
اونلرك ماضیسنی مخطر بر حس ترحم واحترام
ایله باقیکز !. وقوجاغنده ، سینهٔ پرهیجان
والدیتنده تضییق ایدیله ایدیله بی‌تاب قالان‌جیلیز
برچوجقله‌برقادین کوروسه‌کز آغلایکز !.
زیرا اونك‌ماضیٔ حیاتنك‌یکانه‌یادکاری‌ارتباطی
ینه والده‌سنك طعمهٔ حیاتیله تعیش ایدن بو
چوجقدر . بیلمم،که والده‌لر، شفقت امومت
بولونمه‌سیدی کندی وجودلرنی کمیره‌رك قوهٔ
مدهشهٔ حیاتیه‌یی ادامه ایدن بو منقاد احکام
طبیعت اسرای موجودیتی نسل، نه حسله‌تلقی
ایده‌جکلردی ؟!.

ایشته سکا بر فلسفه ! . . بولندیغم بو
بی‌قرارزی ، عدم مکلفیت ایچنده بونلر ینه
رقورشون لبی ایتر دکلی ؟..

فقط حسمی سکا نصل ایضاح ایده‌یم
بیلمم،که ؟.. مثلا : آغیر ، قویو ، فتور آلود
رنکلر بنی شدتله اوزییور . . الوانك اعصابه
تأثیری مجربمش .. بوده عصبی بر خسته‌لك
اوله‌جق .. ضرر یوق !... بوکون قومشو
دیوارینك اوستنده‌کی‌قهقهه‌لر برقاچ قرمزی،
مور غنچه ویرمشدی . بوصوك بهارك صوك
تبسمنه همان ابراز شدت وعداوت ایتدیکمه
اینانیرمیسك ؟ !

ایشته ، شمدی موسم خزان اولمسیدی ،
یاپراقلر، داللر ایلك بهارده اولدیغی کبی یم‌یشیل
بولونسیدی ظن‌ایدییورم،که بورادن قاچه‌جق،
صولوق ضیالی ، صولوق ، کریه‌نالك منظره‌لی ،
صولوق ، ورملر مملکتی دینه‌جك قدر محتضر
برمحل آرایه‌جقدم . حتی شمدی نیچون ممالك
حاره‌محصولاتندن اولمدیغمه شاشیورم. محصول
نظر دقتکی جلب ایتسدی دکلی ؟ . نی تصور
ایده‌مزمیسك،که شوبرحیات، هرقبضهٔ‌نما کنده

بر قدرت زنده‌کی فیشقران وطنمك عاجز، قارمه قاریشیق، یشیل، سرت بر چالیسی اوله‌یم!. صبح!.. ای بر رجعت، ای خوش، روحنواز بر خیال و امل دکلمی؟.؛ اوزمان کنیش صحرالرك، آغیر آغیر آچیلوب قپانان مروحهٔ ریاحی بکا مجهولیتك لسان بهت و دعوتیله خطاب ایدر؛ سحرده برایکی شبنم، غروبده بر لحظهٔ ضیا، کیجه‌لرده بر نفس اسرار انکیز، بر طلل شهاب، آواره بر شبتاب بنی مسعود ایلردی... و سن ده کلیر، بر چالی قوشی شطارتیله قوری بر دالك ایجه روزکارلرله صاللانان فقر و ضعفیتی اوزرنده ترنمساز اولوردك!

اوخ، نه‌دیرسك؟! شمدی طفلانه تفکرلرله سنی بولیورم..

سکون و سعادت آرایان بر سائل ایچون هر قپو بر کی، هر صوندورمه آلتی، هر طوپراق اوستی بردر. کونش او قپو اوکنده، او صوندورمه آلتنده، او طوپراق اوستنده ده بنی بولور... فقط؛ مستریح بر ضیا ایسترم!. اویله بر ضیا، که اولکون، بسیط، سیال، جوشان و مبذول اولسون!. آرتق بو نهایتسز سما، بو واسع افقلر، بو جهنمی کونش بکا کفایت ایتمیور.. فقط، سن اولسیدك قراکلق بر مغاره، ابدی بر کیجه، مدهش بر زندان ایچنده بیله یشامغه راضی اولوردم. و بکا هرشی، یاخود هیچ برشی کفایت ایدردی.

دمین نه دییوردم؟.. اوت، صولغون، بر نفسله او چاجق، معصوم رنکلری سومکه باشلادیغمی آکلاتمشدم... بو کون قیرده چیچکلری، باغچه‌لرده قاسم پاطلری کوردم... غروبده کندیلری کی صولوق ضیالر آلتنده صاندکه هر برینك زیر سایهٔ ساقنده بر ر کوچك قوش مزاری وارمش کبی شفیق، ماتمی و خیالپرور ایدیلر..

آغاجلرك هپسی چیپلاق.. یالکز برقاچ کون اول یاغان یاغمورك فیض عمومیسی ایله نظرلرمك هر خسته توجهنه یشیله‌بکزر، فقط دها لطیف، دها پاك و صاف، دها ماتمی و مغبر سطحلر، چنلر تصادف ایدییوردی.

اوزاقدن مشکوك، سیال و نامتناهی، هر انعطافنده، هر خارهٔ جریاننده نورلر آقان دکیز اقشام افقلرینك ظلال انکیز رنك اغترابنده بر آغوش وفا و سکون آرار کبی دائما یقینلاشان فقط متباعد بر نظرهٔ سلام ایله اساطیر ابعاده قاریشیور، ابدیتی ظن ایدیلن بر حلول ایلی کوستریوردی. هرشیدن، منطقهٔ نبعانی مجهول، دکیزلردن، کوکلردن، چنلردن، صارارمش آغاجلقلردن، سکون و ضیاعه حاضرلانان طاغلردن، قاراران، چوکن وادیلردن، احتمالکه معنویتمدن کلن بر روزکار سنك یاد حسنکله بسته‌لنمش بر لحن حسرت اوقویوردی.

* * *

سونه‌ردیکم لامبا بنی سسز بر قراکلق ایچنده براقدی. پنجره‌یی آچدم:

ییلدیزلرك لرزش خواب آلودی ذوقه طوقوندی. عریان قادینلر کبی حرارت نهر ظلمتده، آغاجلرك قویو کولکه‌لری آلتنده صانکه ترکی سویلیه‌رك ییقانیوردی. قراکلقلر،

صانکه اولکون، خراب جیچکلردی. کیجه‌نك یاد دربدری بونلره تماس ایدییور، اك خفیف بر رعشه ایله یاپراق یاپراق دوکیلیورلردی. یکی آی غروبه متمایلدی . ماوی ، محترز بر لمعهٔ اهتزاز ایله قرا کلقده آچیلوب قپانان آتش بوجکلری کبی یوکسك یرلره، آغاج تپه‌لرینه، سیاه بنالره چارپینه چارپینه رجعت ایدییوردی.

اویله بر سکون سماوی واردی، که بر آز روحاً قالنسه شو هرشیئك مشافهات رؤیانیه‌سنی دیکله‌مك قابلدی.

صحیح!.. بعضاً انسانك اویله مستثنا، خفا آمیز دقیقه‌لری اولور که روحکز قلب معصوم طبیعتله مکالمه ایدر؛ محیطکزده هرشی سزه محرم، سزه همدرد صمیمیدر؛ ظلمت صانکه قلب فلاکتکزله مشترك ، ماتمکزله سیه‌پوش اولور؛ کولکه‌لرده تتره‌شن نفحات روزکار سزه مختص، سزه آشکار بر قصیدهٔ سکون وتسلی اوقور؛ ییلدیزلرده اویله بر نظرهٔ شفقت و آشنائی واردر، که بر آز خیالکزه ترك نفس ایدیکز ، جبینکزده بر والده دوداقلرینك تماس سحر آمیزینی حس ایدرسکز؛ طبیعت اوقدر اختصاص فطرتکزله مالی، اوقدر انانیت نواز اولور، که عکس مصور احتساسکز ظن ایدرسکز!

ایشته، بکاده بویله کلدی: کویا محیطم سندك!.

طبیعتك بو آهنك سکونسازی . بو اغتراب مغمومانه‌سی ظن ایدرمیسك که سنکله بر بدیعهٔ تناظر تشکیل ایتمسون ؟!.. اوت ، ایشته هپ سنسك!... بن سنك ده طلوعکی، غروبکی، لیال غرشنکی ، فجر بهاریکی ، شام باندکی ، نجوم تابناککی زمزمات لیالکی ، ریاح فسونکارکی کوردم، حس ایتدم، دیکله‌دم!

ایشته، بو کیجه‌یه‌سن أسیوردك؛ بو ظلمتده‌کی خولیا ینه سندك! اوقدر که بو روزکار أسرکن، بو قرا کلقده خولیایی دیکارکن ضیادار صاچلرینك چهره‌مده اوچوشدیغنی ، اوهرزمار بکا باقارکن عشقدن زیاده مرحمتله آعلایه‌جق ظن اولنان کوزلرینك وعد ابدیسنی حس ایدر کبی اولیورم؛ دوداقلرك صانکه محرم ونوشین بر کلمه ایله تتریبور ؛ بر کلمه که رؤیاده، تنهاده فیصیلدانیر ؛ بر کلمه که قرك سکود یاپراقلری آره‌سنده قطره‌له‌نن ضیاسیله تترر ؛ بر کلمه که اوچ سنه‌لك بر صبر وحسرتك بتون احتراصلری، هیجانلری حرمانلریله تتره‌ین بر بوسه‌در. بر کلمه که بر حیات ابدی ده کر.

صانکه شو ظلمتلردن چیقان انوار ، شو ییلدیزلردن دوکیلن ظلمات سندك! بر سس کبی، بر نفحه ، بر لمعه ، بر بوسه کبی بتون حواسمی احاطه ایتدك؛ صانکه بتون رعشات هویتکله سینه‌مدن نفوذ ایلدك!...

و بو سندن بشقه کیم اوله بیلیردی؟. بو ایصسز کیجه‌ده ، اوت سندن بشقه کیم اوله‌بیلیردی که قلبمده هیچ بر چوجق خوف وفراری اولمقسزین بو قدر درین بر رؤیای سعادت واستراحت کوره‌بیله‌یم؟!

بو کائنات محیطه سن اولمسیدك، سنك نفحهٔ دلنوازك، سنك رنك ماتمك، سنك هیولاء خلقتك، سنك حسنك اولمسیدی بن بوقدر محظوظ ومتحسس قالیرمیدم؟! سن اولمسیدك ، صانکه ضیادن ، شدید بر ضیا ، بیوك بر کورولتیدن یورولان روحم حلول ونفوذکده بوقدر عالی بر ذوق طویه‌بیلیرمیدی؟!

ای خطبهٔ بلند سکون! ایشته باق ، سنی دیکلیورم؛ سکا مفتونم!

۲ ایلول ۳۲۳

سلیمان بحری

استانبول

مشروطیتدن اول و صکره

« فرانسزجه اصلندن مترجمدر »

[۳۲ نومرولی نسخه‌دن مابعد وختام]

استانبوللی — سویلیك عزیزم وبلا پروا سویلیك ! سزك افكار ومطالعات مصیبه‌كز بنده‌كی بعض ملكات عاطله‌نك انتباه وتكامله خادم اوله‌جقدر .

پارسلی — سزه بلاتردد وهرشیدن اول شونی سویلمكدن چكنمكه ترك قادینك حال اجتماعیسنی تعدیل واصلاح ایتمكز وجوب تحتنده‌در .... مادامكه اونی اطلاق ایده‌مزسكز، بأس یوق . اطلاق ایتمیكز؛ قادینلرك جمعیتدن دور طوتلسنی ارزو ایدن اكثریتك رأینه رعایت ایدیكز . فقط مادامكه اناثه مخصوص مكاتبكز وار ، اومؤسساتی اصلاح ایدیكز . قیزلریكزه وظائف انسانیه ونسوانیه‌لرینی اوكرتیكز . زوجینك صحت بدنیه وسلامت اخلاقیه‌لری ، عائله‌ده بهجت وسرور ، وفاق واتحاد ، تصرف ، ثروت وغنا آنجق بونكله، نسانك اصلاح حالیله قابل اوله بیلور قادین وظیفهٔ نسوانیه‌سنی بیلمزسه اشبو فوائد حصولپذیر اوله‌ماز . ایمدی قادینلریكزك اصلاح حالی، سزك ایچون برهیئت اجتماعیهٔ جدیده‌نك اساسی ودها طوغریسی جمعیتك ابتدای تشكلی دیمكدر . زیرا شمدیلك سزده هیئت اجتماعه دیتان حال موجود دكلدر . برقادین كه امور بیتیه‌سی ایجابی وجهله ترتیب وتنظیم ایدر ، قوجه‌سنك خشنودسزلغنی . نشئه‌سزلكنی مستلزم اوله‌جق اسباب ووسائلك حدوثنه اصلا میدان براقماز حالبوكه اكثریا خدمتجیلرك اثر خطاسی اوله‌رق زوجین آره‌سنه نفاق كیرر . حیاتك بیوك بورالری ایشته بوكبی كچوك ، اهمیتسز نزاعلردن ، اختلافلردن قوپار ...

استانبوللی — تماميله طوغری .

پارسلی — موازنهٔ اجتماعیه‌نك سرعظیمی، وظائفك حسن صورتله توزیعندن عبارتدر ! تیاترودن عبرت الكز : برتیاترو رساله‌سی ، ولو الك پارلاق وارتدها اولسون ، آقتورلر روللرینی ایی تعلیم ایتمامشلر ایسه اویون اصلا موفقیت احراز ایده‌مز ؛ براوركستر ایه باقكز : چالغیجیلر پك ماهر اولسون أمرلری ایی اولمدیمی ، هیچ برشیئ یورومز .

استانبوللی — مع مافیه قادینلره سوء معامله ویاخود رعایتده قصور ایتدیكمزه ذاهب اولمامی ....

پارسلی — بن بویله بر ادعاده بولنمدم ؟ لکن دقت ایتمکه حرمت ورعایتکز صرف تازه وکوزل اولانلره منحصردر. اوته کیلر، اختیارلر، چرکینلر، خلاصه اصل قادینك کندیسی بزه کوره نه ایسه سزه کورهده او دکل! کندیسیچون بر وظیفه عد اولنان اذواق وحظوظات استحصالدن صکره او، یکیدن اناث بدیهدن عادی برشی منزلهسنه تنزل ایدر؛ اویله برشیکه کونا کون، یکی هوساته معروض! اونك، باعث اولدیغی لذائذك دائرهسی خارجنده برموجودیتی یوق! اتحاد افکار، مقارنت آمال، ارتباط روحانی، حاصلی نوازشلردن، اذواق وحظوظاتدن کرك اول وکرك صکره قادینك قادین اولهرق موجودیتنی تأمین ایدن احوالك هیچ بری موضوع بحث دکل ..... سزده تعلیم وتربیهٔ اناثك معروض اولدیغی الك بیوك تهلکه ایشته بودر. زیرا دائما قادینلریکزك وظائفندن بحث اولنیور. حقوق هیچ قاله آلنمیور ....

استانبوللی — بو ایکی شیدن برنجیسی ضعفانك نصیبی ایکنجیسی ایسه اقویانك امتیازیدر. ایمدی اقویات بزز. ... او حالده حقوقده بزمدر.

پارسلی — خطا! خطا! مهلك برخطا! بو ایکی شی توأمدر، اونلرك یکدیکرندن انفکاکی مستحیلدر. بری دیکرندن مستغنی اولهماز! اولیای اموریکز حقیقةً حکیم ومدبر ایسه بونی نظر دقتدن دور طوتماسونلر!

استانبوللی — والدهلر چوجقلره ایی بر تربیه ویرهمزلر ایسه بونك پك اهمیتی یوقدر. مکتبلر وار، بز، پدرلر وارز:

پارسلی — خطا! ینه خطا، بیوك خطا! هیچ، هیچ بر وقت پدرلر، مکتبلر بونی یاپهماز. اونلر اوقونور. فقط تربیه ایدهمز. چونکه بو ایکی شیئك برنجیسی چالشمقله احراز اولنیور. ایکنجیسی ایسه آنجق بر قادینك نفحات حیاتبخشاسی تلقین ایدهبیلور.

استانبوللی — تربیهدن مقصدیکز نهدر؟

پارسلی — بکا! کلاندقلریکزه کوره اصل تربیه ظاهرکه، حرملریکزده ویریلنك تمامیله عینی دکلدر. تربیه ایله حسن اطوار بیننده طاغلر قدر فرق وار.

سز شرقلیلر بعض ساخته اطواره، قندیللی تمناره، برطاقم اوزون، قاندهسز، جمل وتراکیب ظرافتفروشانهیه بیوك بر اهمیت عطف واسناد ایدییورسکز. حالبوکه بتون بو شیلرك مودهسی کچمش.

فعال غیور بر والده، خشونتله، سرتلکله دکل بلکه نفوذ معنویسی، او قوهٔ مادیهدن دها مؤثر قوهٔ اخلاقیهیی استعمال وایجابنده تلقینات دینیهدنده استعانه ایدرك ناموس وشرفك، تزاکتك، عفت واستقامتك، جهد وغیرتك اساسلرینی پیدرپی چوجقلرینه تلقین ایدر. بو عالمده محبت وشفقتمزه لایق اولان شیلر ایله بغض ونفرت ایتمکلکمز ایجاب ایدن شیلر هانکیلریدر، بر بر اونلره اوکرتیر. ایشته بو تلقیناتی هیچ بر وقت پدر، والده قدر یاپهماز. چونکه پدرك وظائفی بشقهدر!

عائلهٔ عظمای جمیتك منافع مشترکه‌سنك علاقه‌دار اولدیغی خصوصنده والده قلبی ، احتساسات مضره‌یه قاپلماز ، ضعف وفتوره دوچار اولماز !

تعقیب اولنه‌جق بر خط حرکت : تك توك بعض قضالر ، خسارلر وقوع بولورسه بأس یوق ! بونك باعث اوله‌جغی کوزیاشلری اویله اوانی‌یه آقیتیلورکه اوزرلرینه شوکله محرردر . وظیفه . اوحالده نجیب آدم ، کبار آدم ، افندی ، حاصلی تکمیل مدلولیله انسان دیه تسمیه ایده‌جکمز کیمسه‌لر ، بعض اهمیتسز استثنالردن ماعدا ، کندیلرینه بحق اعتماد اولنه‌بیلور برقوهٔ فعالهٔ بشریه اولور . تربیه‌یه برده تحصیل مرافق اولورسه دها اعلا . او وقت اوقوهٔ فعاله دها زیاده مکملیت اکتساب ایدر . فقط هم تربیه هم عرفان ایله ممتاز بر ذات ، ایسترحکومت مطلقه و یا حکومت جمهوریه‌طرفداری اولسون وایستر اشترا کیون‌دن بولنسون . اعتقادجه دخی هانکی دینه منسوب اولورسه اولسون وجودی هر حالده هیئت اجتماعیه‌یه نافع اولور . بویله بر ذات عاطل ، بیسود اولماز . اوذات ، شاید بر قادین ایسه وظیفهٔ نسوانیه‌سنی کمال شوق وخواهشه ایفا ایده‌جك . زوجه ایسه : دلربا ــ والده ایسه : معزز ومحترم ... ونه‌وقت حدودلریکنز دوچار تهدید اولسه اودر، که سزه دیه‌جك : « کیت وعلم . کیت » . . . .
. . . . . .

بونك اوزرینه ایکی احباب وداعلشوب آیرلدیلر .

ع . ف

صوك

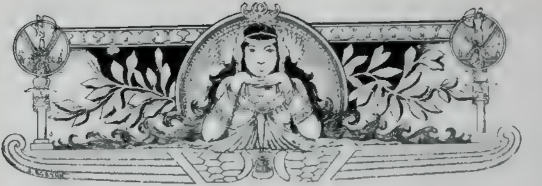

تضاد

محرری : عزت ملیح

— مابعد —

فقط فکرلریکزی دیکلهمه‌دن اول سزدن برشی صوراجغم : سزی تمیز ودرین برعشق ایله سودیکمه أمینمیسکز ؟... سویله‌یکز رجا ایده‌رم ؛ بوکا أمینسکز ، دکلی ؟ — میلیچا خفیف بر باش اکمه‌سیله جواب ویردی . — وسزه قارشی قابل مؤاخذه بر حرکتده بولوندیسه‌م ؛ برقباحت ایتدیسه‌م ، بونی صرف میل وحسمك سائقه‌سیله ، حتی دییه بیلیرم که تضییقله یاپدیغمه اینانیرسیکز دکلی ؟ بوکا تماميله ، تماميله قانعسیکز دکلی ؟

— أوت بنی سویبورسیکز . بلکه دیدیککز کبی درین برعشقله دکلسه‌ده ، صمیمی وممتاز برحسله سویبورسیکز . اخلاقکزك استقامت وصفوتی ، قلبکزك رقتنی بیلیورم . سزی طانیمق بنم ایچون بویوك بر سعادت اولدی . آجی برتجربهٔ سودانك زهریله صولان امیدلریمی سز یکیدن تازه‌لندیردیکز ، یکیدن جانلاندیردیکز . أولا سزکله یالکز دوست اولمق ایسته‌مشدم ؛ زیرا سومه‌مکه یمین ایتمش ، عشق دینیلن آلداتیجی ومدهش شیدن قاچمغه عزم ایتمشدم . ایلك کونلری کندی کندیمه : « ایشته . دییوردم ، ذکی ، صمیمی ، معلوماتلی ، بر کنج . اونکله حقیقی برجفت دوست اولمق نه‌قدر خوش اوله‌جق . بر امنیت متقابله ایله کوروشمك ، مناقشه ایتمك ، کزمك .. اوقدر . » کندیمی آلداتیبوردم . بو کوزه‌ل خولیالرك خفیفلکنی ، بوشلغنی کورمه‌مك ایستیوردم . فقط صوکره تدریجاً اکلادم که بو خولیا حقیقت اوله‌مازمش . عشقك کیزلی ومقاومتسوز غلبه‌سنه مطیع قالمقدن باشقه چاره یوقمش . ایشته بن ده او مدهش وسویملی قوته اطاعت ایده‌رك اونوتولماز بر چوق کون یاشادم . معاشقه‌مزك آتیسنی دوشونمیه‌رك ، عادتا استقبالی یوق فرض ایده‌رك ممنون ومسعود یاشییوردم . لکن دون — بو کلمه‌یی سویلرکن میلیچا کوز قپاقلرینی ایندیریبور و کوزه‌ل باقیشی اوزون کیربیکلرینك

سایهٔ حجاب وحزنیله اورتولیوردی.... دون
ایلك دفعه اوله‌رق قورقونج وعظیم بر استفهام
اشارتنك قارشیسنده بولوندم وتتره‌دم: بو عشقك
نتیجه‌سی نه اوله‌جق؟!

دها دوغروسی بو عشق نتیجه‌سز قالمه‌یه
محکوم دکلمی؟ بز کندیمزی نه قدر اوزون بر
زمان اویالامغه موفق اوله‌ق، بر کون مطلقا
آیریله‌جقمی‌یز؟ وبو افتراق، مناسبتمزك دوام
ودرجه‌سی نسبتنده آجی اوله‌جقمی؟....
ایشته، ناشد، دون سزدن آیرلدقدن صوكره،
یالکز قالنجه بو چتین ومزعج سؤاللرك
قارشیسنده بولوندم. اونلری بعضاً برر برر
وبعضاً هپ برابر تدقیق ایدییور، مناسب
بر خط حرکت بولمه‌یه چالیشیوردم.
سزی بر دها کورمه‌مك، سزه بر مکتوب
یازارق آرتق کوروشمه‌مزك غیر قابل اوله‌جغنی
سویله‌مك ایسته‌دم. مسئله‌یی تمامیله
دکیشدیره‌رك، رسمیتی تجاوز ایدن هیچ بر
حرکته، هیچ بر کلمه‌یه مساعده ایتمه‌رك سزی
یاواش یاواش صوغوتمه‌یی دوشوندم... لکن
بونلردن برینه قرار ویرمك ممکن اولمدی.
دوشونجه‌لرمك، خیالاتمك آراسنده ضعیف
ومتحیر قالدم. یالکز بر احتیاج دویوردم:
سزی کورمك، صمیمیت ودوستلقله کورو-
شمك... ایشته بن شاشیردم. نه یاپه‌جغمی
بیلمیوردم. رجا ایده‌دم، ناشد، بکا سویله‌یکز:
بو ناصل اوله‌جق؟ برابر دوشونه‌لم. بر برمزی
اینجیتمه‌دن، قلبمزی جریحه‌دار ایتمه‌دن،
کچیردیکمز کوزل کونلرك خاطره‌سی اوله‌رق
آغزمزده مسکر وبر کول طادی براقه‌دن آیریله‌لم.
چونکه ازیقدر. چونکه معاشقه‌مزك تازه‌لکنی،
کبارلغنی، اینجه‌لکنی زهرله‌مك بر جنایت اولور.
مادامکه عشقمزك کندیسی فضله یاشایه‌میه‌جق، هیچ
اولمزسه اونك صاف ومتبسم بر خاطره‌سی قالسین.
ذاتاً لطیف بر خاطره آز شیمیدر؟ حیات
روحمزی سوسله‌ین، اك بدبخت دقیقه‌لرمزده
بزی تسلی ایدن مسعود خاطره‌لر دکلمی؟
ماضیمزدن قالان شی، عمرمزی بوش کچیرمدك.
یکمزه حکم ایتدیرن شی نه‌در؟ خاطره‌لر.
اونك ایچون سودامزك خاطره‌سنه حرمت
ایده‌لم. اوکا ایلیشمیه‌لم.»

ناشد بو سوزلری دیکلرکن بولوندیغی
موقعك کوچلکنی دها ایی کوربیور، میلیچایه
حق ویرییوردی. شبهه‌سز بو معاشقه‌یی کسمك،
اونك تحت تأثیرندن صییریلوب قورتولمق لازمدی.
آرتق شو محقق ایدی: میلیچا ایچون دویدیغی
حس بر انجذاب سطحیدن، بر هوس سودا کاردن
عبارت دکلدی. او حالده یا همان میلیچانك
طرز محاکمه‌سنی تصویب ایده‌رك آیریله‌جقدی؛
یاخود ده کندیسنی سوروکله‌ین حیاتی سربست
براقه‌جق واونلرك انتاج ایتدیکی صورت
تسویه‌یی قبول ایده‌جکدی. زیرا اعتراف
ایتملی ایدی که عشقنك قوتی یتمزسه، مطلقا
میلیچا ایله اولنمکه مجبور اوله‌جقدی. بو
ازدواج، قورقو وتردد ایله تبعید ایدیله‌جك
بر احتمال دکلدی. ناشد، براجنی قیزیله تأهلی
تقبیح ایتمیه‌جك قدر سربست فکرلی ایدی.
حتی حیات اجتماعیه‌مزك اك مهم مسئله‌لرندن

برینی تشکیل ایدن ازدواج مختلط حقنده آرقداشلریله مناقشه ایتدیکی زمان قاچ دفعه :

— نیچه ، دیمشدی . ترك ، فرانسز ، روس ، انکلیز ، آلمان قادینی یوقدر . نیچه قادین واردر . بن برقادینی بکنیر وسورسهم ؛ اونك طبیعتی، بنمکنه توافق ایدرسه ؛ اوده بنی سورسه ، باشقه برشی دوشونمم . اونی آلمقدن بنی هیچ برنظریه ، هیچ برقوت منع ایده‌مز واینمه‌میدر .

شمدی‌ده ناشد بوطرزده محاکمه‌ایدییور ، « جدی برعشق ایله سودیکم شونفیس کنج قیزله پك‌اعلی تأهل ایده‌بیلیرم. » دییه دوشونیوردی . فقط او دقیقه‌ده هویتنك اك درین وآك حساس نقطه‌سندن کلن برسس : « خایر ، دییوردی . اونکله أولنه‌مزسك . معناً باغلی اولدیغك ، کندی دینکدن ، کندی ملتکدن برکنج قیزه نشانلی بولندیغکی اونوتمه. بهیره‌یی ترك ایده‌رك باشقه‌سنی آلمق برجنایت اولمازمی؟ باخصوص که بهیره سنی واسع وجدی برعشق ایله سوییور ، بوکا أمینسك ... ذاتاً میلیچا ایله صمیمی کوروشمه‌ك ، اوکا سودادن بحث ایتمه‌ك، اونکله ازدواجی خاطریکه بیله کتیرمه‌ك ، بهیره‌یه قارشی برخیانتدر . صوکره‌ده ، نشانلی اولماسه‌ك بیله ، میلیچاایله أولنمه‌ك دوغرواولمازه. هرنه‌قدر محاکمه‌لرك بك‌جاذب ویکنظرده بك‌معقول کورونور. اونلر پارلاق برردسرایدر. دوشون: سن بر ترك ضابطی ؛ او ، بر روس قیزی . . بو ایکی صفتك آراسنده‌کی تضاد عمیق همان حس‌ایدییورسك دکلی ؟ بوتضادی حس‌ایتمه‌مك غیرقابلدر . أولا میلیچانی مملکتکه کوتورونجه أیین اوله بیلیرسك همان هرکس سکا بر نظر مؤاخذه ایله باقه‌جقدر . حرکتکی شایان قبول کوره‌جکلر پك آزدر . اوزمان سن ، حرفکرلریکه ، درین محبتکه رغماً ، اطرافکك بوعدم تصویبندن متأثر اولورسه‌ك؛ شیمدی یکدیکرینه مشابه کورونن افکارکز ، بری اوتکی قدر عالی وسربست حسلریکز دکیشیر وبرکون منسوب اولدیغکز ایکی قوم آراسنده عصرلردنبری موجود اولان خصومت سزك آرا کرده دخی یاواش یواش ظهور ایده‌رسه چوجوقلریکزك طرز تربیه‌سی خصوصنده ائتلاف ایده‌مزسه‌کز . . . نهایت بربریکزی سومه‌مکه باشلارسه‌کز ، ایکیکزك‌ده عمری قیریلمش ، سعادت واستقبالی محو اولمش بولونمازمی ؟ »

بومجهول ومؤثر صدای معنوی‌یه وبریله جك جواب چوقدی . لکن شو آنده ناشدی اك چوق اشغال ایدن جهت ، میلیچایه سویلنه‌بیله‌جك سوزلردی . طبیعی افتراقی بویله قولایلقله قبول ایده‌مزدی ؛ وبوکا موافقت ایتمك یالکز کندیسی ایچون دکل ، میلیچا ایچونده شبهه‌سز مدهش برضربه اولوردی . فقط دیکر طرفدن‌ده فضله بر امید ویرن قطعی بروعدی تضمن‌ایدن سوزلردن شیمدیلك قاچینمه مجبور ایدی. دها تردد وأندیشه ایچنده بولونورکن ، کندی حسلرینك . کندی تمایلات حقیقیه‌سنك ماهیتنی تماميله تحليل ایده‌مه‌مش ایکن میلیچایه : « خایر ، بوتون بو سویلدیکلرك بوشدر . سنی مادامکه سوییورم

وسنده بنی سویبورسه‌ك آرتق آیریله‌مز حیاتمز بربرینه مربوطدر والی‌الابد مربوط قاله‌جقدر .. دیمك دلیجه برجرأت اولوردی.

اوحالده ناشد بیوك بر احتیاط ایله ادارهٔ كلام ایتملی ایدی . لكن احتیاط ایله لاقیردی سویلركن‌ده ذره قدر متردد بر وضعیت آلماملی ایدی . بویله بر زمانده فكر وحسنده متردد كورونمك میلیجایه قارشی اولان عشقه‌لك ضعفنی اعتراف ایتمك دیمكدی . ناشد تكمیل بر نكاتی مرضی بر وضوح محاكمه ایله كورویور، كچیردیكی دقیقه‌لرك اهمیتنی كیتدكجه دها أیی آكلایوردی. فقط سكوت واستغراقی فضله دوام ایدیوردی. میلیجا صبرسزلاندی :

— كوردیكزمی ، سویلیه‌جك برشی بوله‌میور ، صوصیبورسیكز . دیمك ، بكا حق ویردیكز . نه أیی ! قولایلقله اویوشورز ؛ عشقمزدن هیچ اولمازسه قوتلی وصمیمی بر دوستلق قالیر ...

میلیجا كولومسیور ، ساكن ومعمون كورونمكه غیرت ایدیوردی . لكن معانی أنظارینه واقف اولان ناشد ، كنج قیزك كوزل كستانه كوزلرنده اوقدر درین برحزن وأندیشه كوردی كه قلبی صیزلادی :

— خایر خایر دیدی . سزه حق ویرمیورم . سكوتم برجواب موافقت دكلدر. بالعكس كندی قرارینی قبول ایتدیره‌جك جمله‌لر بولمق أندیشه‌سندن عبارتدر .

ناشد اطرافنه باقدی . دها بولووارده كیمسه‌لر یوقدی . تا اوزاقده برباغچوان یولی احاطه ایدن یشیللكلری دوزه‌لتییور، بر آزدها بریده ، ایكی غارسون تنبل وآغیر حركتلریله قهوه خانه‌نك ماصه‌لرینی دكاندن چیقاراراق آغاجلرك آلتنه دیزییورلردی . ناشد میلیجانك ألنی اوقشادی :

— بویله مكدر اولمامزه هیچ محل یوق. استقبالی كشف ایتمك ، استقبالی ارزومزه ، تمنیاتمزه كوره دكیشدیرمك پك كوچ ، دها دوغروسی ، غیر قابلدر . بز ، مسلمانلر ، قدره اینانیر ، آتی‌یی توكل وسكون دمله دوشونورز. بوفلسفه‌نك صادق طرفدارلرندن دكلسه‌م‌ده ، بونك بعضاً پك أیی وذاتاً مجبوری برشی اولدیغنی اعتراف ایدرم . ایشته بزده قاراناق بر یولده بولونییور ، نه یاپاجغمزی تخمین ایده‌میورز. اوحالده امنیت وامید ایله بكله‌مك معقول اولمازمی ؟

— اولمیه‌جق، اوله‌میه‌جق برسعادتی امید ایتمك بوشدر . هم بوكون مناسبتمزی قطع ایتمك بزه كوچ كلیورسه ، یارین اون بش كون صوكره ، برآی صوكره بوتون بوتون امكانسز كورونه‌جك بنی دیكله‌یك ، ناشد ... بزی آییران یوكسك ودیكنلی دیوارلری آشمق ممكن دكلدر !

— اوحالده نه یاپالم ؟ آیریله‌لمی ؟

ناشد میلیجانك كوزلرینه دیك دیك باقه‌رق جواب بكله‌دی . بو سؤالك قطعیق . كندیسنه باقان نظرلرده‌كی معنای انتظار وأندیشه قارشیسنده كنج قیزك دوداقلری تتره‌دی ، تقلص ایتدی، صوكره عظیم برجبر نفس ایله آچیلدی :

— أوت ، آیریله‌لم .

« قدر » ك غیرقابل اجتناب بر حکمی ایمش گبی بو مدهش جمله بربرینی سوون ایکی قلبه عینی زمانده عینی آغیرلقله دوشدی ؛ دمیردن بر پنجه قوتیله ایکی قلبی صیقدی وأزدی . میلیچا ایله ناشده بر دقیقه بو اضطراب قلبی ایله عادتا قیورانه‌رق ، رنکسز وساکت دوردیلر . ایکی میلیچا حچقره حچقره آغلاماق ایچون جبر نفس ایدییور ، پارمقلرینی بیوك بر عصبیتله قیویرییور ، بوکییور ، صانکه اونلری قیرق هوسنی دویییوردی . نهایت دایانامادی ؛ کوزلری یاشاردی وناشده کنج قیزك یره باقان کوزل کوزلرینی پرسرشك یأس کورونجه :

— باق ، میلیچا ، دیدی . وضعیتك ، کوز یاشلرك یالانکی میدانه چیقاردی . خایر ، بز بربرمزدن آیریله‌مایز . راه عشقمزده اودرجه ایلریله‌دك که آرتق کری‌یه دونه‌مه‌یز . بزه تحکم ایدن ، آدیملرمزی آتدیران قوته قارشی کلیرسه‌ك أزیلیر ؛ پك ، پك بدبخت اولورز . محاکمه‌لرله ، عزم ومتانتله حیاتی اسکات ایتمك نه قدر کوچدر ، بیلیرمیسك ؟ هم فرض ایده‌لم که بربرمزدن آیریلدق ، بربرمزدن قاچه‌جق اولدق ؛ بن بو افتراقه تحمل ایده‌بیلیرمی‌یم ؟ شو کوزل کوزلرك محبتکار باقیشلرینی ، شو صیجاق دوداقلرك اوزون ومفتون بوسه‌لرینی خاطرلایه‌رق ، اونلری چیلغینجه بر آرزو ایله تکرار ایسته‌یه‌رك واونلردن تمامیله محروم اوله‌جغمی دوشونه‌رك ناصل یاشایابیلیرم ؟ خایر ، میلیچا ... افتراقدن بحث ایتمه‌یلم . بالعکس بوتون بوتون واصل‌لمك ایچون چاره آرایه‌لم .

میلیچا باشنی قالدیردی . ناشده حزین بر نظرله باقدی :

— « آیریله‌لم » دیرکن قلبم أزیلیوردی ، فرض ایدییورسك ؟ قاچ کوندنبری وبالخصوص شو دقیقه‌ده چکدیکم اضطرابی بن بیلیرم . لکن کوز کوره کوره کندیمی ، دها دوغروسی ، کندیمزی آلداتمقدن نه چیقار ! سنده بزی آییران موانعك قوتی پك اعلی حس ایدییورسك ... سویله‌دکلرك جملیدر ، صمیمی دکلدر ، دییه‌مم فقط انسانلر اکثری کندی کندیلرینی صورتا معقول وپارلاق ، حقیقتده ایسه مبهم و ضعیف دلیللرله اغفال ایتمکدن استفاده ایده‌جکلرینی ظن ایدرلر . حالبوکه بو ، حقیقتی تکمیل چیلاقلغیله ، چیرکینلکیله کورمك قورقوسندن عبارتدر . بو طرز حرکت جسارتسز آدملره مخصوصدر . سنك طبیعتکه ، سنك ذکاکه لایق دکلدر . اونك ایچون واهی امیدلری ، مبهم وانجه محاکمه‌لری بیراقالم . آچیقدن آچیغه قونوشالم . یکدیکریمزی کافی درجه‌ده طانییورز ، اوحالده یکدیکریمزك حسیاتندن شبهه ایده‌رك سوزلریمزی سوء تلقی ایدمه‌یز . صوکره‌ده بن ، اون بش یاشنده جاهل بر چوجوق دکلم . کرك یاشم ، کرك تحصیلم هر شیئی ایشیتمه‌مه ، هر شیئی اکلامه‌مه مساعددر .

میلیچانك کوزلرینی دولدیران یاشلر قورومشدی . نظری ، روس قیزلرنده نادر اولمیان بر رونق عزم وذکا ایله پارلایوردی .

مابینچابر ثانیه‌دوردی؛ سوزلریلك ناشی اولدیغی ده اجرا ایلدیکی تأثیری کورمك ایستیورمش کبی دقتله باقدی ودوام ایتدی :

— أوت، حالمزی، استقبالمزی صمیمیتله تدقیق ایده‌لم. صوراجغم سؤاللری، سویلیه‌جکم سوزلری فضله، قورو بوله‌رق رنجیده اولمه. أمین اول که عشقمك درینلکنی، حساسیتنی اونوته‌رق بردنبره‌یه قدر معقول وعملی محاکمه ایده بیلمك بنم ایچونده مدهش بر عذابدر؛ اوزون مجادله‌لر، ترددلردن صوکره قاتلانمغه قرار ویردیکم برأذیتدر. فقط مجبوری ..

— شبهه‌سز حقك وار. بو حرکتك بنی ممنون ایدن بر نمونهٔ متانتدر. سویله، دیکلیورم.

— مابینمزاکی ایکی طرزده نتیجه‌له‌بیلیر، دکلمی؟ یا کمال اوزاقده قاتلانه‌رق بربرمزدن اوزاقلاشه‌جغز، ناصل که قورقارم بویله اوله‌جق. یاخودده هردرلو مانعه‌لری چیکنیه‌رك بربرمزله اوله‌جغز. افتراقك آجیسنه تحمل ایده‌مه‌یز، دییورسه‌لك. طبیعی بونقطه‌ده سکا اعتراض ایده‌مم. سندن اوزاق یاشامق اضطرابی اوقدر مدهش اوله‌جقدر که اونی دوشونه‌رك شیمدیدن تتریورم. سنی طانیمه‌دن اول سودیکم آدم طرفندن خائن وعادی برطرزده ترك اولوندیغم زمان: آرتق، دییوردم، آرتق قابل دکل کیمسه‌یی سومیه‌جکم. عشق بنم دشمنم اوله‌جق وبن اوندن قاچه‌جغم. ذاتاً انسان حیاتنده یالکز بردفعه سوه‌ر؛ بوایلك وجدی محبتدن بنم کبی منکسر و بدبخت اوله‌رق اویانیرسه کندیسنی عشقه قارشی أبدیاً یاباﻧﺠﻰ، أبدیاً دول تلقی ایتملیدر... ارککلره ایناﻧﻤﺎمق، اونلره اصلا قلبی آچامق، اونلرله کوروشمك لکن خودبینلکلریله، کبر و عظمتلریله أکلنمك واونلری هیچ سومه‌مك، اونلر طرفندن سویلنجه‌ده ممکن مرتبه مستهزی وظالم داورانمق... ایشته کندیمه چیزدیکم خط حرکت بوایدی. برقاچ زمان بویله، فکروحسمه حاکم اوله‌رق، ممنون ومستریح یاشادم. برشی آرزو ایتمیور، برشی بکله‌میوردم. خیالاتم، کتابلرمله یالکز قالمق، اونلرك وفاكار ولایتغیر رفاقتیله اکتفا ایده‌رك راحت یشامق، راحت احتیارلامق! أوت «اختیارقیز» قالمایی، عشقسز، جاذبه‌سز، مسکین براز دواجه ترجیح ایدییوردم، حالاده ترجیح ایده‌رم. هم بکار قالمق برارککك ایچون عیب دکلده برقادین ایچون نه‌یه لکه اولسون؟...

فقط برکون بکله‌نیلمه‌ین، ناکهانی بر ضربه تکمیل قرارلریمی، محاکمه‌لریمی آلت اوست أیلدی. عقل وتحلیله صیغمایان، مطلق وأبدی برقوت وارسه اوده عشق اولدیغنی اکلادم.

«مابعدی وار»

بیلمجه حلی

۲۲ نومرولی نسخه‌مزده‌کی بیلمجه‌نك حلی :

[فابریقه. فا، بر، بریق، یقه] در .

طوغری حل ایدنلر نامنه چکیلن قرعه‌ده برنجیلکی وزنه‌جیلرده عرفان ثناقی، ایکنجیلکی میرالای حلمی بك زاده شوکت ، اوچنجیلکی بیکده ف. قدری بك افندیلر قزانمشلردر :

اوچر قارت پوستال قزانانلر :

ازمیر بدایت جزا محکمه‌سی مقیدی محمدصبری، وفا اعدادیسندن ۶۸۷ س . سامی، قرق کلیسانه مجلداحمدرضا، غلطه آلمان مکتبی طلبه‌سندن اسماعیل ناجی ، عزالدین اسعد ، اسکدار لواسی تحریرات قلمنده سودی رشاد ، بشکطاشده ادیب اسعد ، مکتب عثمانی منتهی صنف مأذونلرندن برهان‌الدین، بکقوزمرکز رشدیه‌سی دردنجی صنف‌شاکردانندن محمدعطا، قیوددفترخاقانیدن م. مظهر ، بیوکدره‌ده ساکن م . عزت ، حلب شمس‌الترقی مکتبی طلبه‌سندن مفرزه قوماندانی بدرهان بکك کچوك مخدومی محمدذکی، بك اوغلنده آیازپاشا محله‌سنده احسان ، خداوندکار ولایتی نافعه محاسبه مأموری توفیق، صنایع نفیسهٔ عثمانی مداوملرندن محمدسداد، اسکداردن سیم شیدا، استانبول لیلی اعدادیسندن محمدلطفی بك افندیلردر .

برر قارت پوستال قزانانلر :

برنجی اردو لوازم برنجی شعبه‌سنده عبدالله ، مکتب ملکیه‌دن جمیل‌حق ، مولوده‌ده جلال بکزاده خالدنوزاد ، قزل طوپراقده‌مکتب سلطانی طلبه‌سندن ۳۸ نومرولی حسنون غالب ، ازمیر اتحاد وترقی جمعیتی شهرقلوبی ، فاتح رشدیهٔ عسکریه‌سی دردنجی صنف طلبه‌سندن ۳۶۱ شهرامینلی احمدعلی، حقوق طلبه‌سندن قندیللیده اسماعیل بك مخدومی حسن‌رفقی صنایع نفیسه رسام قسمنده اسماعیل ذکی، نشانطاشنده محمودراغب ، شورای دولت تمیز محکمه‌سی ضبط کتبه‌سندن عثمان توفیق ، رهبر تحصیل مکتبی مأذونلرندن بلغورلیده ساکن مظلوم بکك مخدومی محی‌الدین، استانبول لیلی اعدادیسی طلبه‌سندن ۱۳۰ محمدمظفر، جراح‌پاشاده‌طاتلی قیوده عمربکزاده محمد، ارنکوی صحرای‌جدیده سلیمان‌پاشا زاده عاصم بکك مخدومی سلیمان عالی دده آغاج ده هدائی ، ازمیر نافعه باش کاتبی حافظ زهدی ، قوسقه‌ده ایلچی زاده حسین‌نیازی، قوم‌قپوده قدرغه‌جامسنده اطنه اجزاخانه‌سی: آغوب ترزیان، ازمیرده رژی حقوق مشاوری حسن‌برتو افندی مخدومی مصطفی حامد ، مولوه تلغراف‌وپوسته‌مدیری م . کامل، قاضیکوینده فریدون درویش، بکاربکنده حسین‌عاى، سلانیکده ژاندارمه ضابط مکتبنده معلم ملازم ثریا . زراعت بانقه‌سی محاسبه‌جیسی نهاد بکك مخدومی محمدفتحی ، ادرنه دارالادب معلملرندن اجزاجی صلاح‌الدین ، عبدالفیاض‌نامق، ارن کوینده‌لطفی‌عاصی، روپچوزاتحاد وترقی قلوبی، بحریه‌دن ابراهیم سلیمان ، قره‌کمرك ده حبیزحامد، شهزاده‌باشنده مظفرشاکر، پرشتنه‌ده سواری‌اون‌سکزنجی‌الای ملازملرندن‌حسن‌اسکندر، غلطه‌ده عرب جامی محله‌سنده مصطفی کمال بك افندیلردر .

خانملردن بیلمجه‌یی طوغری حل ایدنلر نامنه چکیلن قرعه‌ده برنجیلکی ارن کوینده فاطمه بدریه ایکنجیلکی سلیانیه‌ده ج . عفت اوچنجیلکی بیوك اطه‌ده ماری خانم افندیلر قزانمشلردر .

اوچر قارت پوستال قزانانلر :

هکبه‌لیدن زکیه سعاد ، کچوك آیاصوفیه‌ده احمد جمال بکك یکنی فخریه ، اسکدارلی ب م ، دفترداره‌ده فطنت برن ، وزنه‌جیلرده مخلصه ، بیوك اطه‌ده سرمد یحیی ، اقسرایده علاء الدین پاشا حفیده‌سی ف . پریزاد ، قرتالده فاطمه ودیعه ، اسحق پاشا محله‌سنده صائمه زهدیه ، ادرنه قلعه برنجی آلای قوماندانی میرالای حلمی بك کریمه‌سی ممدوحه ، حرم اسکله‌سنده فاطمه سلمان ، چنکل کوینده مرحوم بیکباشی فائق بکك کریمه‌سی فاطمه دردانه ، فندقلی اناث رشدیه مکتبی معلمهٔ ثانیه‌سی زاهده ، قاضیکوینده بدیعه اسعد ، ایوب سلطانده دوکه‌جیلرده نفوس قلمی کتبه‌سندن مرحوم ادهم افندینك کریمه‌سی سنیحه ، طوپخانه‌ده بیکباشی بدرالدین بك کریمه‌سی سمیحه ، سلانیکده یوسف بك کریمه‌سی نوبهار ، ارن کوینده جمال پاشا کریمه‌سی هادیه ، سلانیك تجارلرندن عثمان مرتضی افندی کریمه‌سی نوید عثمان ، ادرنه‌ده قرنفیل اوغلنده سلطان سلیم رشدیه‌سی طالباتندن نزیهه ، بیوك اطه‌ده عایشه منزدان ، اورته کوینده فرانسز قیز مکتبی طالبه‌لرندن ع . پیرایه ، دفترداره‌ده حکمت جاذبه ، تشریفات مأمورلرندن طلعت بکك کریمه‌سی بزم انور ، بایزیدده فاطمه ، ایوب سلطانده وسامت ذکی . سلطان احمد اناث رشدیه‌سی معلمه‌لرندن شادمند ، بشکطاشده اتحاد اناث مکتبی طالباتندن مبروره خانم افندیلردر .

موعود هدیه‌لرك اداره‌دن آلدیرلمسی رجا اولنور .

❋

بیلمجه

بیلمجه‌مز آلتی حرفدن مرکب برقادین اسمیدر ؛

بونك برنجی ، بشنجی ، آلتنجی حرفلری سزك الك عزیز وقیمتدار اولان برشیئکزی افاده ایدر ؛

ایکنجی اوچنجی دردنجی و بشنجی حرفلرك تشکیل ایده‌جکی کلمه بالخاصه دوکونلرده پك زیاده اعتنا ایله سوسله‌نن برشیدرکه هر اوده بولنور ؛

اوچنجی بشنجی آلتنجی حرفلری آناطولیده بر ولایت اسمیدر ؛

ایکنجی اوچنجی ودردنجی حرفلری معکوساً اوقونورسه‌ق خسته‌لرك ادامهٔ حیاتنه خدمت ایدن بر شیء اولور .

ارککلردن طوغری حل ایدنلر نامنه چکیله‌جك قرعه‌ده برنجی‌یه ظریف بر باستون ایکنجی‌یه بر بیون باغی ایکنه‌سی اوچنجی‌یه مجموعه‌مزك آلتی آیلق آبونه‌سی اوتوزنجی‌یه قدر اوچر اللنجی‌یه قدر برر غلاسه قارت پوستال اهدا اولنه‌جقدر .

خانملردن طوغری جواب ویرنلر نامنه چکیله‌جك قرعه‌ده برنجی‌یه ظریف برصو طاقمی ، ایکنجی‌یه شیق بر دوربین ، اوچنجی‌یه مجموعه‌مزك آلتی آیلق آبونه‌سی اوتوزنجی‌یه قدر اوچر عدد غلاسه قارت پوستال اهدا اولنه‌جقدر .

حل ورقه‌لری بیلمجه قوپونه ربط اولنمق وبیلمجه مأمورلغنه کوندرلیلدر .

وسملی کتاب نومرو : ۲۳ بیلمجه قوپونی

صورت حل

امضا و آدرسی

(۲۳ نومرو) بیلمجه مکافاتی اخذنده ابراز اوله‌جق قوپون

آدرس وامضا

سویه طالب

بوآی، خالده صالح خانم افندینك (سویه طالب) عنوانلی جداً نفیس بر اثر ادبیلری انتشار ایتدی . برزه اللینك روزنامهٔ خاطراتندن تشکل ایتمش اولان بونفیس اثر ادبی، موضوعك رقت واصالتی ، طرز تحریر وافاده‌نك روحی اوقشایان علوتی ایله عام ادبیاتمز ایچون مهم و محمود برانقلابك مبدئی عد اولنمغه بحق سزادر .

استقبال ادبیز ایچون، بزه پك قیمتدار امیدلر ویرن بو اصیل اثری ، بتون عائله‌لرمزه ، عائله تشکیل ایتمك ایسته‌ین بتون کنجلرمزه ، بتون خانملرمزه توصیه ایتمکی [پك لزوملی بر وظیفه] عد ایدییورز .

بونفیس اینجی‌یی کتبخانهٔ ادبیاتمزه بخش ایدن خالده صالح خانم افندی‌یه اك عمیق تقدیرات و تشکراتمزی تقدیم ایتمکله مباهی‌یز .

اون سکزنجی عصر

محرردن عثمانیه‌دن فائق صبری بك قرداشمز طرفندن ترجمه اولنه‌رق بوکره نشر ایدیلن بواثرده اون سکزنجی عصرده اوروپا سیاستی و فرانسه اختلال کبیری آچیق ، ساده بر لسان ایله و غایت عملی بر طرزده ایضاح ایدلمش اولدیغندن بالجمله عسکری ، ملکی مکاتب اعدادیه عالیه سنه و تاریخ مراقلیلرینه شایان توصیه‌در . مرکز توزیعی باب‌عالی جاده‌سنده مکرر ۸ : توسرولی کتبخانهٔ نصرتدر .

رسملی وخریطه‌لی عثمانلی تاریخی

احمد راسم بك افندینك ایکی جلد اوله‌رق قلمه آلدقلری [عثمانلی تاریخی] نك برنجی جلدی ۵۱۹ صحیفه، برچوق رسم وخریطه‌لری محتوی اولدیغی حالده انتشار ایتمشدر . استقبالی کشف و تنظیم ایده‌بیلمك ایچون ماضیمزی اك اینجه نقطه‌لرینه قدر بیلمه‌لی‌یز . بوکا دلالت ایده‌جك آثارده آثار تاریخیه‌در . حالبوکه بوخصوصده نه‌قدر بوقسزلق ایچنده بولندیغمزی نظر دقته آلیر ایسه‌ك بیوك بروقوف وهمتله میدانه کلن بواثرك اهمیتی درحال تظاهر ایدر . محرر محترمی تبریك ایدر و بوکبی آثار نفیسه‌نك نشرینه دلالت ایدن اقبال کتبخانه‌سی صاحبی حسین افندینك مساعیسنی‌ده لایق تشویقات و تقدیرات کورورز .

عثمانلی تاریخی رنکلی بر قاب ایچنده اوله‌رق اون غروش فیئاتله اقبال کتبخانه‌سنده صاتیلمقده‌در .

دوقتور بحری عصمت

کلخانه خسته‌خانه‌سی معلملرندن

قولاق ، بوغاز ، بورون خسته‌لقلری متخصصی

بوردو سریریات اذنیه‌سندن دیپلومالی

آدرسی : صالقم سکود جاده‌سنده بازیجی زاده آپارتمانی .

بازاردن ماعدا هرکون ساعت آلافرنغه ۷ دن ۱۱ ە قدر مراجعت ایدن خسته‌لری قبول ایدر .

هایدن

صوك موده قازمیرلر

انكلیز سقراصداری

تپه باشی

نومرو ۱۲

هایدن

انكلیز مغازه‌سی اركك، قادین و چوجقلره مخصوص انواع درلو صوك موده قوماشلر و سائره بك اوغلی درت‌یول اغزی نومرو ۴۷۹ و ۴۸۱

هایدن

اركككره مخصوص

حاضر و اسمارلامه كوملك

یاقه غراوات و سائره

غلطه ویووده نومرو ۸۷

درسعادت سركه‌جیده راللی خانده درنرسسیان مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر.